

**MOGAN GÖLÜ'NDE AMATÖR BALIKÇILIĞIN
ARAŞTIRILMASI**

**INVESTIGATION OF RECREATIONAL FISHERIES IN
MOGAN LAKE**

GÜLTEN ÇİÇEK

PROF. DR. SEDAT V. YERLİ
Tez Danışmanı

Hacettepe Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin

Biyoloji Anabilim Dalı İçin Öngördüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ

olarak hazırlanmıştır.

2018

GÜLTEN ÇİÇEK' in hazırladığı "Mogan Gölü'nde Amatör Balıkçılığın Araştırılması" adlı bu çalışma aşağıdaki jüri tarafından HİDROBİYOLOJİ ANA BİLİM DALI' nda YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

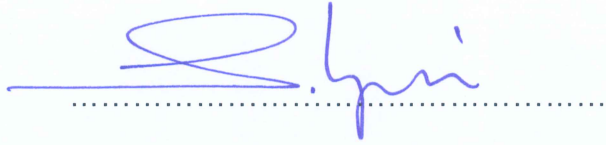
Prof. Dr. Füsun Erk'akan

Başkan

Prof. Dr. Sedat V. Yerli

Danışman

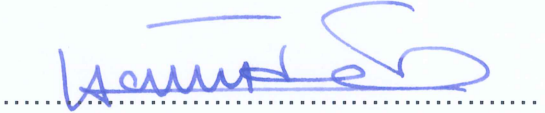
Prof. Dr. Ertunç Gündüz

Üye

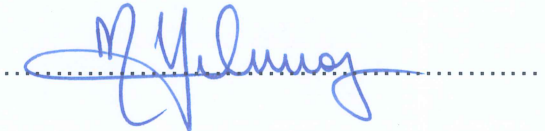
Prof. Dr. Ahmet Altındağ

Üye

Prof. Dr. Mehmet Yılmaz

Üye

Bu tez Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü tarafından YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak onaylanmıştır.

Prof. Dr. Menemşe GÜMÜŞDERELİOĞLU

Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürü

YAYINLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin/raporumun tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kağıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Hacettepe üniversitesine verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalarda (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanması zorunlu metinlerin yazılı izin alarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederim.

- Tezimin/Raporumun tamamı dünya çapında erişime açılabilir ve bir kısmı veya tamamının fotokopisi alınabilir.**

(Bu seçenekle teziniz arama motorlarında indekslenebilecek, daha sonra tezinizin erişim statüsünün değiştirilmesini talep etmeniz ve kütüphane bu talebinizi yerine getirirse bile, tezinin arama motorlarının önbelleklerinde kalmaya devam edebilecektir.)

- Tezimin/Raporumun 2021 tarihine kadar erişime açılmasını ve fotokopi alınmasını (İç Kapak, Özet, İçindekiler ve Kaynakça hariç) istemiyorum.**

(Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir, kaynak gösterilmek şartıyla bir kısmı ve ya tamamının fotokopisi alınabilir)

- Tezimin/Raporumuntarihine kadar erişime açılmasını istemiyorum, ancak kaynak gösterilmek şartıyla bir kısmı veya tamamının fotokopisinin alınmasını onaylıyorum.**

- Serbest Seçenek/Yazarın Seçimi**

24 / 01 / 2018

GÜLTEN ÇİÇEK

ETİK

Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi,
- kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- ve bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversite veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

24/01/2018

Gülten Çiçek

ÖZET

MOGAN GÖLÜ'NDE AMATÖR BALIKÇILIĞIN ARAŞTIRILMASI

GÜLTEN ÇİÇEK

Yüksek Lisans, Fen Bilimleri Enstitüsü

Tez Danışmanı: Prof. Dr. SEDAT V. YERLİ

Ocak 2018, 81 sayfa

Bu çalışmada, Ankara İli Gölbaşı İlçesi sınırlarında bulunan ve kolay ulaşılabilirliğinin yanı sıra endemik türleri ve doğal zenginlikleriyle önemli bir uğrak merkezi olan Mogan Gölü'ndeki 2016 yılı amatör balıkçılık yapmakta olan balıkçıların sosyoekonomik analizleri ve amatör balıkçılık üzerine temel bilgi ve deneyimlerinin araştırılması esas alınmıştır.

Alanda yapılan anket çalışması ile elde edilen veriler istatistiksel metotlarla değerlendirilmiştir. Yapılan çalışmada ankete katılanların amatör balıkçı belge sahiplik durumuna bakıldığında belge sahibi olmayanların %53'lük kısmı, belge sahibi olanların %47'lik kısmı teşkil ettiği görülmüştür. Ankete katılan balıkçıların %74'lük kısmının belgenin zorunlu olmasını istediği belirlenmiştir. Olası zorunlu belge için ortalama ödeme eğilimi 49,6 TL olarak bulunmuştur.

Amatör balıkçılık etkinliğine bölgede kadın katılımcıların çok rağbet göstermediği sadece 1 kadın katılımcı olduğu bulgular arasındadır. Ayrıca 2016 yılı içerisinde avcılık malzemesi için ödenen miktar 0 ile 5000 TL arasında değişip ortalama değer 759 TL olarak değerlendirilmiştir. Görüşülen 141 kişinin %74'ü ulaşım için 500 TL ve altında harcama yaptığını belirlenmiştir.

Kirlilik, yasadışı avcılık ve gölden balık yakalayamama en büyük sorun olarak öne çıkarken, bölgenin ulaşımının kolay olması en büyük avantajlar arasında sıralanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Amatör Balıkçılık, İçsu, Olta Balıkçılığı, Amatör Balıkçı Ruhsatı, Balıkçılık İstatistikleri, Mogan Gölü.

ABSTRACT

INVESTIGATION OF RECREATIONAL FISHERIES IN MOGAN LAKE

GÜLTEN ÇİÇEK

Master of Science, Department of Sciences

Supervisor: Prof. Dr. SEDAT V. YERLİ

January 2018, 81 pages

The research was carried out to determine the recreational fisheries in Mogan Lake where is located Golbası Town in Ankara and it is visited for natural richness besides endemic species. This study also includes the anglers's socio-economic analyses, their knowledges and experiments.

Firstly, data were obtained with the questionnaire that are made in the area with anglers and then data were assessed by statistical methods. In conclusion, while proportion of anglers who have recreational fisheries licence were determined with 53 per cent, proportion the rest who have no the licence is 47 per cent. The proportion of anglers who want to be the licence is mandatory is 74 per cent. It was determined that average pay trend is 49,6 TL for the possible mandatory licence.

Moreover, it was found there was just one woman angler and mostly women don't prefer to angle. The average amount of payment for fishing goods was found 759 tl that it changes range from 0 TL to 5000 TL. It was decided 74 per cent of 141 participants spent 500 TL and less for travelling in the last year.

The biggest problems in region are pollution, illegal fishing and not to catch fish in the lake. On the other hand, the biggest advantage is accessing the region easily

Key Words: Recreational Fisheries, Inland Waters, Angling, Recreational Fishing Licence, Fisheries Statistics, Mogan Lake.

TEŞEKKÜR

Tez çalışmamın tüm aşamalarında yardımlarını ve tecrübesiyle yönlendirmesini hiç eksik etmeyen Danışman Hocam Prof. Dr. Sedat V.YERLİ başta olmak üzere, çalışmamda bana ilham veren ve çalışmaları esnasında kullandıkları anketten yararlanmamı sağlayan Ege Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi'nde görevli Prof. Dr. Vahdet ÜNAL'a ve Helsinki Üniversitesi Ekonomi ve Yönetim Departmanında doktora öğrencisi ve araştırmacı olarak çalışan Sezgin TUNCA'ya, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü İstatistik ve Bilgi Daire Başkanlığı'nda görevli Dr. Erdal ÜSTÜNDAĞ'a, istatistik analizlerdeki katkıları ve manevi desteği için Hacettepe Üniversitesi İstatistik Bölümü'nden Dr. Melike KAYA BAHÇECİTAPAR'a, Gölbaşı'nda anket çalışması esnasında balıkçıları koordine eden İsmail DOĞAN'a, Amatör ve Sportif Olta Balıkçılığı Federasyonu (ASOF) Başkanı M. Serkan İNANÇ'a ve anket çalışmamda yardımlarını esirgemeyen arkadaşım Filiz NERGİS'e, Yüksek lisans eğitimim boyunca desteklerini esirgemeyen Hacettepe Üniversitesi Biyoloji Bölümü'nden Dr. Fatih MANGIT'a ile Dr. Mustafa KORKMAZ'a ve manevi çok şey borçlu olduğum canım arkadaşım İlkay HÜYÜKLÜ'ye çok teşekkür ederim.

Ayrıca ankete katılımlarından, tecrübe paylaşımlarından ve anket toplama sürecinde doğayla baş başa eşsiz zaman geçirmeme vesile oldukları için 141 amatör balıkçının hepsine sonsuz şükranlarımı sunmayı bir borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

KABUL VE ONAY SAYFASI.....	
ETİK	
ÖZET	i
ABSTRACT	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
ŞEKİLLER	iii
ÇİZELGELER.....	ix
SİMGELER VE KISALTMALAR	vi
1.GİRİŞ	1
2.TÜRKİYE AMATÖR BALIKÇILIK MEVZUATI VE RUHSATLANMA DURUMU	3
3.AMAÇ VE KAPSAM	6
4. ÇALIŞMA BÖLGESİNİN KONUMU VE TANITIMI	6
4.1.Mogan Gölü Balık Türleri.....	7
5. MATERYAL VE METOT.....	8
5.1.Anket.....	8
5.2. Koşullu Değerlendirme Metodu.....	8
5.3 Seyahat Maliyet Yöntemi.....	9
5.4.Tobit Analiz Modeli.....	9
5.5.Kısıtlı Tobit Analiz Modeli.....	10
5.6. Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Fırsatlar Ve Tehditler(GZFT=SWOT) Analizi.....	10
6. BULGULAR	11
6.1. Mogan Gölü Amatör Balıkçıların Sosyal Ve Ekonomik Tanımlayıcı İstatistik Analizleri.....	11

6.1.2.Mogan Gölü'ndeki Amatör Balıkçıların Sosyo-Demografik Özellik Analizleri.....	11
6.1.3.Mogan Gölü'ndeki Amatör Balıkçıların Avlanma Faaliyetleri ve EkonomikDurumAnalizleri.....	14
6.1.4.Mogan Gölü'ndeki Amatör Balıkçıların Amatör Balıkçılık Hakkındaki Görüş ve Analizleri.....	40
6.2. Mogan Gölü Amatör Avcılığın Çapraz Durum Analizi.....	47
6.3.Mogan Gölü Amatör Balıkçılığın Ekonomik Değerlendirilmesi.....	54
6.3.1. Koşullu Değerlendirme Yöntemi.....	54
6.3.2. Seyahat Maliyet Metodu.....	56
6.4. Mogan Gölü'nde Amatör Balıkçılığı Etkileyen Faktörlerin Değerlendirilmesi.....	60
6.4.1.Tobit Analiz Modeli.....	60
6.4.2. Kısıtlı Tobit Analiz Modeli.....	62
6.5.Mogan Gölü'nde Amatör Balıkçılık Mevcut Durum Değerlendirilmesi.....	64
6.5.1. Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Fırsatlar Ve Tehditler (GZFT) Analizi.....	64
7.SONUÇLAR	67
KAYNAKLAR.....	73
EK-ANKET FORMU	76
ÖZGEÇMİŞ	81
ETİK KURUL İZİNİ.....	
ANKET KULLANIM İZİNİ.....	

ŞEKİLLER

Sayfa

Şekil 6. 1. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların yaş dağılımı	12
Şekil 6. 2. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların mesleki dağılımı.....	13
Şekil 6. 3. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların medeni hal durumları	13
Şekil 6. 4. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların eğitim durumunun yüzde dağılımı	14
Şekil 6. 5. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların aylık gelir dağılımı.....	14
Şekil 6. 6. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların kara avcılığı yapma durumu.....	15
Şekil 6. 7. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların amatör belge sahiplik durumu..	15
Şekil 6. 8. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların amatör balıkçılık derneklerine üyelik durumları	16
Şekil 6. 9. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların kıyıda oltayla avcılık yapma durumları	16
Şekil 6. 10. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların kıyıda dalarak zıpkınla avcılık yapma durumları	17
Şekil 6. 11. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların tekneden oltayla avcılık yapma durumları	17
Şekil 6. 12. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların kışın günlük avlanma durumları	20
Şekil 6. 13. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların yazın günlük avlanma durumları	20
Şekil 6. 14. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların faaliyete katılım durumları.....	21
Şekil 6. 15. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların yakalanan balıkların tüketim durumları	21
Şekil 6. 16. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların küçük boydaki balıkları suya iade durumları	22
Şekil 6. 17. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların ıskarta balıkları suya iade durumları	22
Şekil 6. 18. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların yakaladıkları balıkları satış durumları	23
Şekil 6. 19. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların 2015 yılı avcılık malzemesi masrafları	24
Şekil 6. 20. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların 2015 yılı yem masrafları	24
Şekil 6. 21. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların 2015 yılı ulaşım masrafları.....	25
Şekil 6. 22. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların günlük ortalama yem masrafı durumları	25
Şekil 6. 23. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların günlük ortalama ulaşım masrafları	26
Şekil 6. 24. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların günlük ortalama diğer masrafı	27
Şekil 6. 25. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların göle ulaşım şekli	27

Şekil 6. 26. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların amatör balıkçılık gezilerine aylık ayırdıkları miktar (%)	28
Şekil 6. 27. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların geldikleri yerden Mogan Gölü'ne uzaklık durumları	28
Şekil 6. 28. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların avcılık takımlarının bugünkü bedeli.....	29
Şekil 6. 29. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların yıl içinde tekneyle avcılık yapma durumları	30
Şekil 6. 30. Mogan Gölü'nde avlanan amatör balıkçıların tekne sahiplik durumu .	30
Şekil 6. 31. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların yıllık ortalama tekne bakım masrafı	31
Şekil 6. 32. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların yıllık ortalama yakıt masrafı ...	32
Şekil 6. 33. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların avcılık yaptıkları maksimum uzaklıklar	32
Şekil 6. 34. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların avcılık yaptıkları minimum uzaklıklar	33
Şekil 6. 35. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların avcılık yaptıkları sahanın maksimum derinliklerinin yüzdelik dağılımı.....	33
Şekil 6. 36. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların avcılık yaptıkları minimum derinlikler	34
Şekil 6. 37. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların yıl içinde balık yakalama durumları	35
Şekil 6. 38. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların yıl içinde sazan balığı yakalama durumları	35
Şekil 6. 39. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların yıl içinde turna balığı yakalama durumları	36
Şekil 6. 40. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların yıl içinde kadife balığı yakalama durumları	36
Şekil 6. 41. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların yıl içinde gümüş balığı yakalama durumları	37
Şekil 6. 42. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların tarafından günlük maksimum balık yakalama durumları.....	37
Şekil 6. 43. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların günlük ortalama balık yakalama durumları	38
Şekil 6. 44. Mogan Gölü'ndeki amatör Balıkçıların bir yılda ortalama avcılık yaptıkları gün sayısı	38
Şekil 6. 45. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların avlanma faaliyeti sırasında denetlenme durumları	39
Şekil 6. 46. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıları avlanma faaliyeti sırasında denetleyen kurumların durumları.....	39
Şekil 6. 47. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların kayıt defteri tutma ve ilgili kuruma iletme konusunda isteklilik durumları	40

Şekil 6. 48. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların zorunlu amatör balıkçı belgesi hakkındaki görüşleri	41
Şekil 6. 49. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların zorunlu amatör balıkçı belgesi için ödeme istekleri.....	41
Şekil 6. 50. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçılar tarafından göldeki amatör balıkçılık kalite değerlendirilmesi	42
Şekil 6. 51. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların amatör balıkçılığa başlama nedenleri	43
Şekil 6. 52. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların ikamet durumları	43
Şekil 6. 53. Amatör balıkçıların Mogan Gölü'nü tercih sebepleri	44
Şekil 6. 54. Mogan Gölü'nde amatör balıkçıların aylara göre avlanma durumları. 44	
Şekil 6. 55. Mogan Gölü'ndeki balıkçıların amatör balıkçılık aktivitesini gıda ihtiyacı amacıyla yapma durumları	45
Şekil 6. 56. Mogan Gölü'ndeki balıkçıların amatör balıkçılık aktivitesini boş zaman değerlendirmek amacıyla yapma durumları.....	45
Şekil 6. 57. Mogan Gölü'ndeki balıkçıların amatör balıkçılık aktivitesini ruhsal dinginlik amacıyla yapma durumları	46
Şekil 6. 58. Balıkçıların amatör balıkçılık aktivitesini sportif faaliyet amacıyla yapma durumları	46
Şekil 6. 59. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların amatör balıkçılık dernek üyeliği ve amatör balıkçılık kayıt defteri tutup ilgili kuruma iletme arasındaki ilişki grafiği 47	
Şekil 6. 60.Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların amatör balıkçı belgesi sahiplik durumu ve amatör balıkçılık kayıt defteri tutup ilgili kuruma iletme arasındaki ilişki grafiği	48
Şekil 6. 61. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların amatör belge sahiplik durumu ve amatör balıkçıların yaşları arasındaki grafik	49
Şekil 6. 62. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların amatör dernek üyeliği ve amatör balıkçı belgesi sahiplik durumu ilişkisi (%).....	50
Şekil 6. 63. Mogan Gölü amatör balıkçıların yaşları ve avcılık takım bedeli(TL) arasındaki çapraz dağılım	51
Şekil 6. 64. Amatör balıkçıların medeni durumları ve geçtiğimiz yıl avcılık malzemesi için ne kadar para harcadıkları arasındaki ilişkinin grafiksel dağılımı . 52	
Şekil 6. 65. Amatör balıkçıların amatör balıkçı belgesinin zorunlu olması hakkındaki görüşleri ve zorunlu belgeye ödeme istekleri	56

ÇİZELGELER

Sayfa

Çizelge 2. 1: 2016 Yılı Türkiye geneli amatör balıkçı belge sayısı.....	5
Çizelge 4. 1: Mogan Gölü'nün bazı karakteristikleri.....	7
Çizelge 6. 1: Mogan Gölü amatör balıkçıların balıkçılık (yıl).....	18
Çizelge 6. 2: Amatör balıkçılık kayıt defteri tutma ve ilgili kuruma ileme ile amatör dernek üyeliği arasındaki ilişkinin çapraz dağılım çizelgesi	53
Çizelge 6. 3: Amatör balıkçı belgesi sahiplik durumu ile amatör dernek üyeliği çapraz dağılım çizelgesi	54
Çizelge 6. 4: Amatör balıkçılık lisansının zorunlu olup olması hakkındaki parametre tahminleri.....	55
Çizelge 6. 5: KDY ile hesaplanan parametre tahminleri	55
Çizelge 6. 6 : Seyahat maliyeti yöntemi' ne göre poisson regresyon modeli analiz sonuç çizelgesi	57
Çizelge 6. 7: Omnibus test analiz sonucu	58
Çizelge 6. 8: Toplam seyahat maliyet analiz sonuçları	59
Çizelge 6. 9: Kişi başı seyahat maliyet tablosu.....	59
Çizelge 6. 10 : Mogan Gölü'nde amatör balıkçılık etkinliği yapan bireylerin balıkçılık nedenleri üzerinde etkili olan faktörlerin tobit analiz modeli	61
Çizelge 6.11: Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların amatör etkinliği seçme tercihleri üzerine etki eden hususların kısıtlı tobit analiz modeli	62
Çizelge 6. 12 : Mogan Gölü amatör balıkçıların amatör etkinliği seçme tercihleri üzerine etki eden hususların kısıtlı tobit analiz modeli.....	63
Çizelge 6. 13 : Mogan Gölü'nde amatör balıkçılığın güçlü ve zayıf yönler analizi	65
Çizelge 6. 14 : Mogan Gölü'nde amatör balıkçılığın fırsatlar ve tehditler analizi...	66

SİMGELER VE KISALTMALAR

Simgeler

% yüzde

Kısaltmalar

AB Avrupa Birliği

GTHB Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

GZFT Güçlü Yönler Zayıf Yönler Fırsatlar ve Tehditler

KDY Koşullu Değerlendirme Yöntemi

km Kilometre

m Metre

ort Ortalama

ÖÇKB Özel Çevre Koruma Bölgesi

sd Serbestlik derecesi

SMY Seyahat Maliyet Yöntemi

Tebliğ 4/2 Numaralı Amatör Amaçlı Su Ürünleri Avcılığının
Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2016/36)

TL Türk Lirası

vd. Ve diğerleri

1. GİRİŞ

Endüstrileşme ve kentleşmenin getirdiği yaşam biçimleri insanların boş zaman, eğlence ve seyahat ihtiyaçlarını da ortaya koymuştur. Bu süreçte, kişilerin doğayla yalnız kalma ihtiyacıyla beraber 20.yüzyılın başlarından itibaren rekreasyonel aktiviteler oluşmaya başlamıştır. Bu rekreasyonel aktivitelerden birisi de amatör balıkçılıktır.

Amatör Balıkçılık, bireylerin temel besin ihtiyaçlarını karşılamak için öncelik teşkil etmeyen ve genellikle satışı yapılmayan veya ihracatı, iç pazarda veya yasadışı ticareti yapılmayan suda yaşayan canlıların (başlıca balıkların) avlanması olarak tanımlanabilir [1].

Son zamanlarda, FAO Sorumlu Balıkçılık Teknik Kılavuzu'nun gelişimiyle beraber amatör balıkçılık dünya çapında fark edilmeye başlanmıştır [1].

Öte yandan, günümüzde amatör balıkçılık, yukarıda bahsi geçen amaçların dışında belirli bir ekonomik büyüklüğe ulaşmıştır. Araştırmalar amatör balıkçılığın otel, restoran, limanlardaki genel hizmetler ve balıkçılık alet ve donanımları satan mağazalarını içeren turizm sektöründe istihdam yaratma ve deniz endüstrisi, yem, ekipman ve alet-edavat mağazaları gibi amatör balıkçılığa fiziksel girdi temin eden sektörlerle doğrudan gelir sağlayan bir aktivite olduğunu ortaya koymuştur [2].

Amatör balıkçılığın yararları istihdamın ötesine uzanarak sosyal ve kültürel alanları da kapsamaktadır. Örneğin, amatör balıkçılık zaman zaman besin kaynağı olsa da, bunun yanı sıra dinlenme, çevresel bilinçlenme, sosyal paylaşım ve balıkçılık esnasında estetik zevk gibi kültürel yanları da mevcuttur. Ayrıca, amatör balıkçılık zaman zaman yasal uygulamalar ve balıkçılık yönetimi aracılığıyla ekosistem hizmetlerinin ve rekreasyonel tecrübenin geliştirilmesi ve sürdürülmesi için toplumun oldukça büyük bölümünü etkilemektedir [3].

Amatör balıkçılar bağlı oldukları kaynakları arttırmak ve korumak için geniş bir etkiye sahiptirler. Amatör balıkçılar doğal kaynakları korumak için öncelikle emek harcamaktadırlar. Sulardaki biyolojik çeşitliliğin arttırılmasının mümkün olduğu yerde ya doğrudan yerli balıkların stoklanması gibi veya dolaylı olarak amatör balıkçılık lisansından elde edilen gelirlerin diğer balıkçılık yönetim faaliyetlerinde ve habitat yönetimi aracılığıyla katkıda bulunması şeklinde etkiye sahiptirler [4].

Amatör balıkçılık aktivitesi ve bu aktiviteyi yapan kitle hakkında veriler kıtadan kıtaya hatta ülkeden ülkeye değişiklik göstermektedir. Bu nedenle özellikle az gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelerde amatör balıkçılık yapan amatör balıkçı sayısı, aktivitenin türler üzerine etkisi ve aktivitenin sosyal ve ekonomik boyutu hakkında yeterli ve güvenilir bilgiler bulunmamaktadır.

Kuzey Avrupa Ülkeleri amatör balıkçılığın ekonomik değerini sektörü yönetmek için 1970'lerin başında analiz etmeye başlamışlardır. Konu, Avrupa ülkeleri ve Akdeniz ülkelerinin öncelikleriyle açıklanmıştır. Kuzey Avrupa Ülkelerinin ilgisi çevre konularına yüksek duyarlılıkları, daha ileri araştırma yapmaları ve ekonomik seviyelerinin daha yüksek olmaları ile açıklanmaktadır [2].

Ülkeler genelindeki güvenilir istatistiklere göre, amatör balıkçılığa katılım oranları ülke nüfusunun % 10, 6 ± 6,1'dir [5].

Bu bilgiler ışığında, en gelişmiş üç kıta arasında yer alan Kuzey Amerika, Avrupa ve Okyanusya'da sadece tatlı sularda ve denizde amatör toplam 140 milyon balıkçı bulunmaktadır. Fakat Dünya genelinde amatör balıkçılık etkinliğine katılım konusunda bilgi yetersizliği nedeniyle, daha az gelişmiş ülkelerde ve düşük gelirli ülkelerde amatör balıkçı sayısını tahmin etmek oldukça zordur. Dünya genelinde 220 milyon ile 700 milyon arasında amatör balıkçı olduğu tahmin edilmektedir [6].

Amatör Balıkçılık açısından, 36 Avrupa ülkesindeki balık stoklarından yaklaşık 30 milyon olta balıkçısının istifade ettiği bildirilmektedir [7].

Kanada'da 5 yılda bir posta yolu ile yapılan anketlerde iç sularda yapılan amatör balıkçılıkta yakalanan ve geri suya bırakılan balıklar üzerine en güvenilir bilgi temin edilmektedir. Kanada'da amatör balıkçılar bütün balık türlerinden 193 milyondan fazla balık yakalamışlar ve bunların yaklaşık sadece 63 milyonunu alıkoymuşlardır [8].

Brezilya'daki toplam amatör balıkçı sayısının belirlenmesi için yapılan bir çalışma olmamasına rağmen sportif balıkçı yarışmaları ve amatör balıkçı belgeleri yolu ile uygulanan anketler ile bazı tahminler yapılmaktadır. Yaklaşık 191 milyon toplam nüfusa sahip Brezilya'da 2010'da verilen amatör balıkçı belgesi 220.000 adet olup, 2000 yılıyla karşılaştırıldığında % 220 artış olmuştur. Yapılan bazı tahminlere göre Brezilya da amatör balıkçı sayısı 10 milyon civarındadır. Brezilya'da emeklilerin,

18 yaşından küçüklerin ve 60 yaşından büyük kadınların ve 65 yaşından büyük erkeklerin lisans alması zorunlu değildir. Bu nedenle toplam amatör balıkçı sayısı, toplam yakalanan balık, yakalanan türlerin kompozisyonu ve toplam ekonomik değeri konusunda bilgiler yeterli değildir [9].

Bir ada olması nedeniyle uzun tarihi boyunca ticari deniz balıkçılığının yanı sıra geniş kıyıları boyunca ve çok sayıda iç su kaynağına sahip olması nedeniyle amatör balıkçılığın da yapılmasına olanak sağlayan ve bu aktivitenin oldukça yaygın olarak yapıldığı, yaklaşık 65 milyon nüfusa sahip İngiltere’de 3 milyondan fazla kişi amatör balıkçılık yapmaktadır [10].

Türkiye’de amatör balıkçılığa hem kavram hem de uygulamada ortak bir yapı kazandırılmaya çalışılmaktadır. Amatör olta balıkçılığının büyük bir aşama kaydettiği ve büyük bir ticari sektör olduğu ABD, AB üyesi ülkeler ve Japonya’yla karşılaştırıldığında Türkiye de oldukça karışık, dağınık ve yetersiz bir yönetim ile karmaşık uygulamalar mevcuttur [11].

Ülkemizde amatör balıkçılık her zaman ticari balıkçılığın gölgesinde kalmıştır. Ticari balıkçılığın çerçevesinin tam olarak çizilememesi ve uygulama ve denetim mekanizmasının etkin işletilememesi nedeniyle maalesef amatör balıkçılık ülke gündeminde hak ettiği yeri alamamaktadır. Türkiye’de amatör balıkçılık yapmak isteyen ülke vatandaşları mevzuatla belirlenen hususlara uymak koşuluyla amatör balıkçı belgesi almadan da bu etkinliği yerine getirebilmektedirler. Fakat bu durum amatör balıkçılık yapan kişi sayısının ve kitlenin belirsizliğini ve ayrıca bu aktivitenin stoklar üzerine etkisinin bilinmemesine neden olmaktadır.

2.TÜRKİYE AMATÖR BALIKÇILIK MEVZUATI VE RUHSATLANMA DURUMU

Türkiye’de amatör balıkçılığın mevzuattaki tanımı şu şekildedir: Amatör Balıkçılık, sadece rekreasyon, spor veya dinlenme amacıyla yapılan, maddi ve ticari kazanç gayesi gütmeyen, avlanılan ürünün satılmadığı balıkçılık etkinliğidir [12].

Ülkemizde amatör balıkçılık belgesi sahibi olanların sayısı 266.957’dir (Çizelge 2. 1). Belge sahibi kişilerin 148.255’i deniz bölgesinden, 118.702’si ise iç sular bölgesinden belge almıştır. Bu veriler belgenin alındığı yer itibarıyla gruplandırılmış

olup, kişilerin avlandıkları bölgenin deniz ya da iç sular olduğunu göstermemektedir [13].

Amatör balıkçılık aktivitesi için sıklıkla tercih edilen Mogan Gölü'nün bağlı olduğu Gölbaşı İlçesi'nden 2016 yılı içerisinde alınan toplam amatör balıkçı belgesi sayısı sadece 3'dür [14].

Çizelge 2. 2: 2016 Yılı Türkiye geneli amatör balıkçı belge sayısı [12].

Verildiği İl	Deniz	İçsu	Toplam	Verildiği İl	Deniz	İçsu	Toplam
Adana	119	3.721	3.840	Kahramanmaraş	105	1.036	1.141
Adıyaman	5	101	106	Karabük	166	417	583
Afyonkarahisar	43	2.840	2.883	Karaman		73	73
Ağrı	11	73	84	Kars	8	201	209
Aksaray	3	658	661	Kastamonu	796	1.008	1.804
Amasya	58	794	852	Kayseri	3	335	338
Ankara	605	11.246	11.851	Kırıkkale	22	494	516
Antalya	9.277	1.259	10.536	Kırklareli	581	2.277	2.858
Ardahan	2	71	73	Kırşehir		7	7
Artvin	183	145	328	Kilis	9	85	94
Aydın	10.279	324	10.603	Kocaeli	4.355	2.397	6.752
Balıkesir	5.888	1.536	7.424	Konya	399	7.045	7.444
Bartın	653	25	678	Kütahya	63	4.042	4.105
Batman	5	51	56	Malatya	12	1.840	1.852
Bayburt	3	33	36	Manisa	317	6.841	7.158
Bilecik	38	1.482	1.520	Mardin	3	57	60
Bingöl	2	182	184	Mersin	6.621	726	7.347
Bitlis	1	47	48	Muğla	8.716	74	8.790
Bolu	690	679	1.369	Muş	3	78	81
Burdur	62	639	701	Nevşehir	12	337	349
Bursa	5.459	13.396	18.855	Niğde	29	462	491
Çanakkale	347	8	355	Ordu	3.553	348	3.901
Çankırı	31	547	578	Osmaniye	158	855	1.013
Çorum	34	618	652	Rize	440	401	841
Denizli	2.794	940	3.734	Sakarya	700	7.346	8.046
Diyarbakır	23	626	649	Samsun	1.810	2.273	4.083
Düzce	455	2.465	2.920	Siirt	5	23	28
Edirne	2.350	4.783	7.133	Sinop	489	93	582
Elazığ	6	1.070	1.076	Sivas	34	1.243	1.277
Erzincan	53	426	479	Şanlıurfa	8	96	104
Erzurum	37	558	595	Şırnak	1	10	11
Eskişehir	275	2.113	2.388	Tekirdağ	6.527	3.252	9.779
Gaziantep	77	849	926	Tokat	28	1.289	1.317
Giresun	1.478	51	1.529	Trabzon	3.986	263	4.249
Gümüşhane	13	452	465	Tunceli	1	11	12
Hakkari		7	7	Uşak	10	901	911
Hatay	1.292	319	1.611	Van	8	60	68
Iğdır	1	30	31	Yalova	1.240	6	1.246
Isparta	23	1.922	1.945	Yozgat	38	669	707
İstanbul	32.105	11.226	43.331	Zonguldak	2.519	1.004	3.523
İzmir	29.700	415	30.115				
				TOPLAM	148.255	118.702	266.957

Ülkemizde amatör amaçlı su ürünleri avcılığını düzenleyen yasal mevzuat 22 /3/1971 tarihli ve 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu ile 10 /3/1995 tarihli ve 22223 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Su Ürünleri Yönetmeliğine dayanılarak hazırlanan tebliğ çerçevesinde çizilmiştir. Buna göre, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı gerçek kişiler, bu tebliğ hükümlerine uymak şartıyla amatör balıkçılık yapabilirler. Amatör balıkçı belgesi alınması zorunlu olmayıp, belge sahibi olmak isteyenler beş yıl geçerli olan belgeyi GTHB İl ve İlçe Müdürlüklerinden alabilmektedirler [12].

1380 sayılı Su Ürünleri Kanununda ticari amaç dışı veya spor maksadıyla yönetmelikle düzenlenen avlanma usul ve esasları çerçevesinde avlanmak suretiyle Türkler ve yabancıların amatör balıkçılık belgesi almak zorunda olmadığı hükme bağlandığından belge alma ülkemizde zorunlu değildir [15].

Ülkemizde devamlı olarak ikamet eden, resmî misafir veya geçici olarak görevli bulunan yabancı uyruklular iki yıl geçerli olan Misafir Amatör Balıkçı Belgesi alarak avlanabilmektedirler [12].

3.AMAÇ VE KAPSAM

Bu çalışmayla gerek konumu gerekse de doğal güzelliğiyle önemli bir yere sahip olan Ankara İli Gölbaşı İlçesi sınırlarında yer alan Mogan Gölü’ndeki amatör balıkçılık etkinliğinin boyutlarının belirlenmesi ve yapılan aktivitenin sosyal ve ekonomik özelliklerinin incelenmesi planlanmıştır. Gölde amatör balıkçılığın balık türleri üzerindeki etkisi, amatör balıkçılığın pazar değerleri ve pazar dışı ekonomik değerinin belirlenmesi ve ayrıca amatör balıkçıların amatör balıkçılık üzerine görüş ve önerilerinin saptanması çalışmanın bir diğer hedefini oluşturmaktadır. Öte yandan, gerek iç sularda ve gerekse de denizel ortamlarda gerçekleştirilen benzeri diğer çalışmalarla karşılaştırmalar yapılarak, Türkiye’de amatör balıkçılığın daha iyi anlaşılmasına ve yönetim sürecinin daha etkin değerlendirilmesine katkı sağlanması amaçlanmıştır.

4. ÇALIŞMA BÖLGESİNİN KONUMU VE TANITIMI

Çalışmanın yapıldığı Mogan Gölü Havzası; su kaynakları, yüzey şekilleri, yer ve toprak yapısı, iklim özellikleri, biyolojik zenginlikleri ile sucul ve karasal

ekosistemlerin kompleks bir bütün oluşturduğu hassas bir ekolojik sistemdir. Havza'da temel ekonomik faaliyet tarım olmakla birlikte; Mogan Gölü ve çevresi, rekreasyon ve turizm alanı olarak kullanılmaktadır. Resmi Gazete'de (21.11.1990 tarih ve 20702 sayılı) yayınlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile Gölbaşı İlçesinde yer alan Mogan Gölü ile Eymir Gölünün etrafı "Gölbaşı Özel Çevre Koruma Bölgesi" olarak belirlenmiştir [16].

Mogan Gölü, büyük ölçüde Yavrucak, Başpınar, Gölcük, Sukesen ve Gölova derelerinden gelen sularla beslenmektedir. Bunların dışında çevrede çok sayıda kaynak vardır. Havza'da, Mogan Gölü ile hidrolojik bağlantısı bulunan Dikilitaş ve İkizce Göletleri bulunmaktadır [17].

Mogan Gölü'nün bazı karakteristik özellikleri Çizelge 4.1'de verilmektedir.

Çizelge 4. 1: Mogan Gölü'nün bazı karakteristikleri [18].

Özellik	Değer
Yağış Alanı	925 km ²
Göl çevresi	14 km
Su Hacmi	13,34 milyon m ³
Derinlik	3-5 m
Su Seviyesi	972 m
Göl alanı	6,35 km ²
Göl/havza oranı	1/155

4.1.Mogan Gölü Balık Türleri

Gül vd. [19] yaptıkları çalışmada sazan balığı (*Cyprinus carpio*), kadife balığı (*Tinca tinca*), gümüşü havuz balığı (*Carassius gibelio*), inci balığı (*Alburnus escherichii*), çakıl balığı (*Pseudorasbora parva*), gümüş balığı (*Atherina boyeri*) ve turna balığı (*Esox lucius*) olmak üzere gölde 3 ayrı familyadan 7 tür bulunduğunu belirtmişlerdir.

5. MATERYAL VE METOT

5.1. Anket

Araştırmada Tunca vd.[20] tarafından önerilen ve uygulanan anket, iç su amatör balıkçılığına uyarlanarak kullanılmıştır. Mogan Gölü'nde amatör balık avcılığı yapan 141 kişi ile Temmuz-2016 ve Ocak-2017 arasındaki periyotta anket yapılarak veri toplanmıştır. Anketin ilk kısmında kişilere yaş, eğitim, meslek gibi sosyodemografik sorular yönetilmiş olup, ikinci kısımda ise amatör balıkçılık gezilerinin ekonomik yanı ile amatör balıkçılık faaliyetine dair çeşitli sorular yöneltilmiştir.

5.2. Koşullu Değerlendirme Metodu (KDY)

Koşullu değerlendirme metodu, mali değeri olmayan mallar ve hizmetlere maddi bir değer belirlemek için kullanılan doğrudan bir yöntemdir. Bu metodun amacı, temel olarak kişilere belli bir yarar sağlayacak mal veya hizmet için ödeme istekleri ya da belli bir yarar için ödemeye razı oldukları miktarın sorgulanması ile ilgilidir [21].

Genellikle, KDY modelinde şu formül kullanılmaktadır: $\text{ÖDE} = f(Q, Y, S, X, E)$

Fonksiyon, kişilerin ödeme istekleri (ÖDE);gerçekleştirilen gezi adedi (Q), kişinin geliri (Y), kişinin eğitim durumu gibi toplumsal parametrelerini ve diğer sosyal ve ekonomik parametreleri içermektedir [22].

Mogan Gölü'ndeki çalışmada, KDY kapsamında ilk olarak ankete katılan amatör balıkçılarının yaptıkları faaliyet için amatör balıkçı belge almanın yasal olarak zorunlu olup/olmaması yönündeki tercihleri sorulmuştur. İkinci olarak da, amatör balıkçılık belgesinin zorunlu olması durumunda ödemek istedikleri miktara ilişkin bir soru yöneltilmiştir. Amatör balıkçı belgesinin zorunlu olmasını isteyen kişilerin ödeme yapmak istedikleri miktarın ortalaması ile belgenin zorunlu olmasını istemeyenlerin ödeme yapmak istedikleri miktarın ortalaması alınarak olası ekonomik bedel için 2 ayrı değer elde edilmiştir.

5.3 Seyahat Maliyet Yöntemi (SMY)

Seyahat maliyet yöntemi çoğunlukla rekreasyon amaçlı etkinliklerin gerçekleştirilirken faydalanılan doğal kaynakların kullanımı için ekonomik değerin belirlenmesinde yararlanılan bir yöntemdir [23].

SMY, kişilerin ikametgah olarak kullandıkları meskenden rekreasyonel faaliyette bulunacakları yere ulaşmak için yapmış oldukları total masrafı, rekreasyonel saha için ödemeye istekli olduğu parasal değeri ifade etmektedir. SMY için şu formülasyon kullanılmaktadır [24]:

$v=f(c,x)$ Formülde;

v: bölgeye yapılan seyahat sayısı, c: seyahatlerin parasal değerini,

x: diğer değişkenlerin hepsini simgelemektedir.

Mogan Gölü'nde yapılan çalışmada SMY ile balıkçıların ikamet ettikleri yerden amatör balıkçılık aktivitesini yaptıkları alana gelmek için yaptıkları ziyaretlerin ekonomik değerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada, kişi başı seyahat maliyeti ve toplam seyahat maliyeti hesaplanmıştır.

Yapılan çalışmada, gölde avlanan amatör balıkçıların seyahat masraflarının analizinde aşağıda yazılı bağımlı ve bağımsız değişkenler kullanılmıştır:

Y: Ortalama avcılık gün sayısı, X1: Kişi başına seyahat maliyeti (Nasıl hesaplandığı aşağıda gösterilecektir.) , X2: seyahat süresi, X3: aylık gelir, X4: avcılık ekipman bedeli, X5: yaş, X6: eğitim durumu, X7: medeni durum, X8: araç sahipliği, X9: gıda ihtiyacı için mi amatör balıkçılık yapıyorsunuz? X10: sportif bir aktivite yapmak, X11: ruhsal dinginlik sağlamak, X12: boş zamanlarını değerlendirmek

Kullanılan yarı-lograitmik fonksiyona sahip genelleştirilmiş doğrusal model; yani, poisson regresyon modeli aşağıdaki gibidir:

$$\text{Log}(\mu_i)=\beta_0 + \beta_1X_1 + \dots + \beta_{12}X_{12} +$$

5.4.Tobit Analiz Modeli

Tobit Model, sıklıkla ekonomistler tarafından belli bir alt ve üst sınırı olan bağımlı değişkenleri analiz etmek için kullanılır [25].

Tobit Modeller, bazı şekillerde sınırlandırılan bağımlı değişkenler dizisinden oluşan regresyon modelleri olarak adlandırılırlar. Ekonomide bu model ilk olarak Tobin tarafından önerildi (1958). Tobin, özellikle negatif olmayan bağımlı değişkenleri dikkate aldığı regresyon modelini kullanarak dayanıklı tüketim malzemeleri masraflarını analiz etti. Tobin, modelini “Sınırlı Bağımlı Değişkenler” olarak adlandırdı. Bu model ve onun çeşitli versiyonları ekonomistler arasında Tobit modeller olarak biliniyor. Bu modeller durdurulmuş veya kesikli modeller olarak da bilinirler. Bu modelde eğer gözlemler ya da örneklemeler belirlenen bir aralığın dışında gözlemleniyorsa onlar kayıp ya da kesiklidirler [26].

Mogan Gölü’ndeki çalışmada, amatör balıkçılık etkinliği yapan bireylerin balıkçılık nedenleri üzerinde etkili olan faktörlerin tobit metoduyla analizi amaçlanmıştır.

5.5. Kısıtlı Tobit Analiz Modeli

Kısıtlı tobit analizi bu çalışmada kullanılan bir diğer analiz metodu olup, bu metodla etkinliği yapmaya neden olan sebepler üzerine seçilen değişkenlerin etkisinin ortaya koyulması amaçlanmıştır.

Yapılan çalışmanın analizinde kısıtlı tobit analizinin kullanılmasının nedeni, bağımlı değişkenlerin sadece 0-10 arasında değerler almasıdır. Kısıtlı tobit analiz modelinde, Mogan Gölü’nde avlanan balıkçıların amatör balıkçılık yaparken dikkat edilen hususlar arasında yer alan gıda ihtiyacını gidermek, boş zamanlarını değerlendirmek, ruhsal dinginlik sağlamak ve sportif bir etkinlik yapmak bağımlı değişken olarak kabul edilmiştir.

Modelde yaş (X1), eğitim durumu (X2), balıkçılık tecrübesi (X3), toplam yıllık masraf (X4), kişi başına seyahat maliyeti (X5), ortalama gün sayısı (X6), zorunlu amatör balıkçılık lisansına ödemek istenilen miktar (X7) ve ikamet edilen alandan uzaklık (X8) ise bağımsız değişkenler olarak seçilmiştir. Seçilen bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkenler üzerindeki etkisi incelenmiştir.

5.6. Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Fırsatlar Ve Tehditler (GZFT=SWOT) Analizi

GZFT analizi bir organizasyonun içteki güçlü ve zayıf yanlarını ve dıştaki fırsat ve tehditleri değerlendirmeyi amaçlar. İç analiz organizasyon bünyesinde bulunan kaynakları, yararlı yanları, temel yetkinlikleri ve rekabetçi yanları tanımlamak için

kullanılır. Dış analiz ise, genel ve endüstriyel çevredeki rekabetçi yanlardan yola çıkarak pazardaki tehdit ve fırsatları tanımlar. Kısaca GZFT analizinin amacı bir organizasyonun sahip olduğu iç ve dış çevresi ile ilgili bilgiyi kullanmak ve buna uygun olarak bir strateji belirlemektir [27].

Sammut-Bonici ve Galea [27], yaptıkları çalışmada bir GZFT analizi için gerekli şablonları ve stratejik planların açık ve net bir şekilde nasıl ifade edileceği üzerine pratik görüşleri belirlemişlerdir. Ayrıca çalışmada, GZFT analizinin basit görünmesine rağmen pratikte yanlış kullanılabileceğini ve doğru kullanım için süreçteki stratejik kararların tanımlanmasının esas olduğunu ifade etmişlerdir. Analitik yaklaşım için her bir başlık altındaki listeden daha fazlasının gerekli olduğunu ve süreçteki her bir faktörden kaynaklanan sebep ve sonuçları belirlemek için araştırma yapılması gerektiği ifade edilmiştir. GZFT analizinin sınırlandırılmasına rağmen, bu analiz ile bir firmanın rekabetçi pozisyonunu görüntülemenin yararlı bir yöntem olduğu genel kabul görmektedir.

GZFT analizi ile, Mogan Gölü'ndeki amatör avcılığın iç durum değerlendirmesinin yapılmasını ve sektörü dıştan etkileyen tehditler ve fırsatların analiz edilmesini ve ayrıca gelecek için stratejik bir planlama yapılmasını sağlayarak sektörün etkin bir şekilde yönetilmesinde rol oynaması hedeflenmektedir.

6. BULGULAR

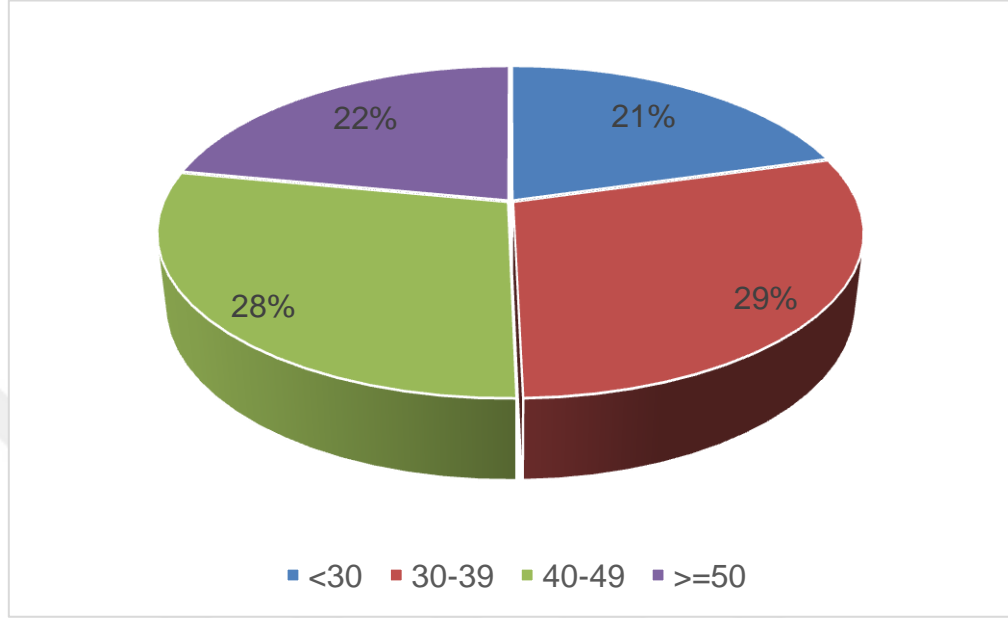
6.1. Mogan Gölü Amatör Balıkçıların Sosyal Ve Ekonomik Tanımlayıcı

İstatistik Analizleri

6.1.2. Mogan Gölü'ndeki Amatör Balıkçıların Sosyo-Demografik Özellik Analizleri

Mogan Gölü'nde ankete katılan amatör balıkçıların yaş dağılım yüzdesi (%) Şekil 6.1'de verilmiştir. Şekil 6.1'de gösterildiği gibi, anket katılımcıları 18 ile 67 arasında yaş dağılım aralığına sahip olup, analiz aşamasında kolaylık sağlaması bakımından yaş kategorisi 4 gruba ayrılmıştır. Bunlar <30 yaş grubu, 30-39 yaş grubu, 40-49 yaş grubu ve >=50 yaş grubudur. Bunlar sırasıyla %29'u 30-39 yaş arasında,%28'i 40-49 yaş arasında, %22'si 50 yaş ve üzerinde, %21'i 30 yaş ve

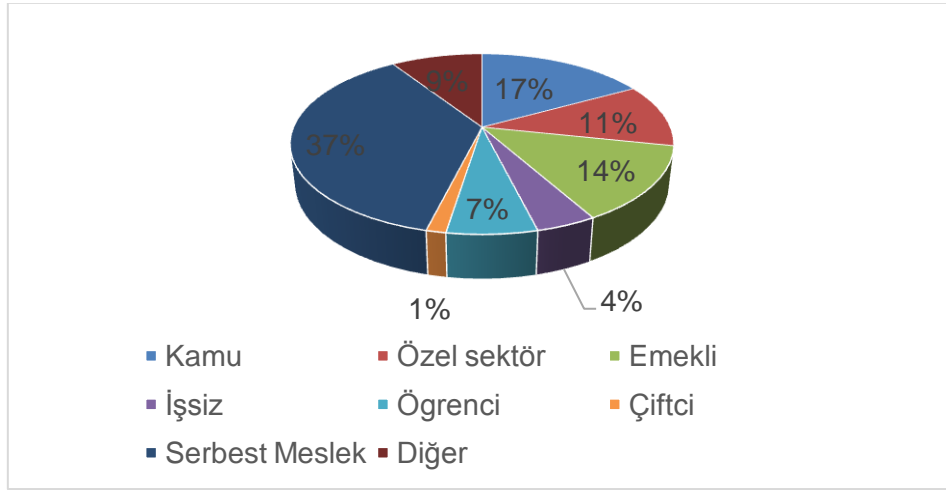
altıdır. Görüşülen amatör balıkçılıklar arasında en yüksek yaş dağılımının 30 ile 49 arası olduğu görülmektedir (%57). Gölde amatör balıkçılık yapanların ortalama yaşı 39,7 olarak belirlenmiştir.

Şekil 6. 1. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların yaş dağılımı

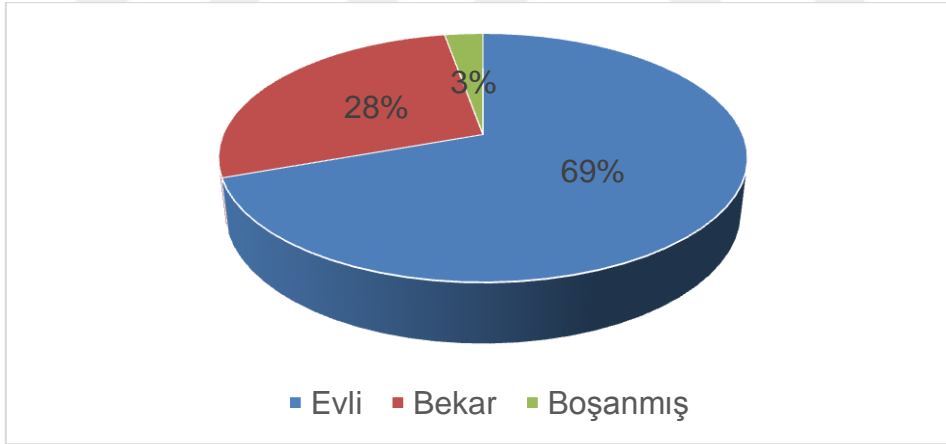
Anket katılımcılarının cinsiyetlerine bakıldığında katılanların sadece 1 tanesinin kadın, geri kalanların tamamının erkek olduğu görülmüştür. Gölde, kadınların aktiviteye çok katılmadıkları, ağırlıklı olarak erkeklerin aktif olarak aktiviteye katıldıkları görülmüştür.

Görüşülen amatör balıkçıların mesleki dağılım yüzdesi (%) Şekil 6. 2'de verilmiştir. Amatör etkinlik yapanlar arasında meslek durumuna bakıldığında, %37 ile serbest meslek ilk sırada yer almaktadır. Serbest meslek grubunu sırasıyla kamu (%17), emekli (%14), özel sektör (%11), diğer (%9), öğrenci (%7), işsiz (%4) ve çiftçilik ile iştiğal edenler (%1) takip etmektedir.

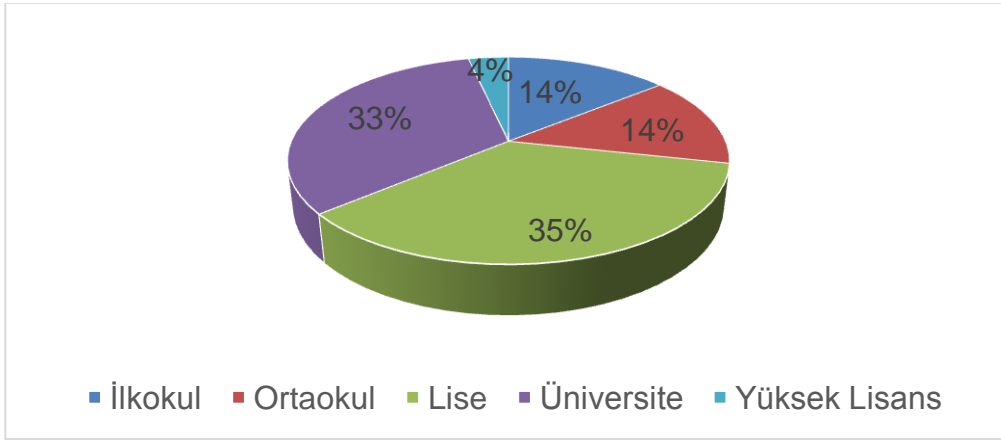
Şekil 6. 2. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların mesleki dağılımı

Şekil 6.3'te amatör balıkçıların medeni hal durumları yüzde olarak gösterilmektedir. Ankete katılanlar arasında evli bireylerin tüm katılımcıların yaklaşık 2/3'ünden daha fazla olduğu görülmektedir (%69). Bu durumu, % 28 ile bekâr ve en az olarak da % 3 ile boşanmış bireyler takip etmektedir.

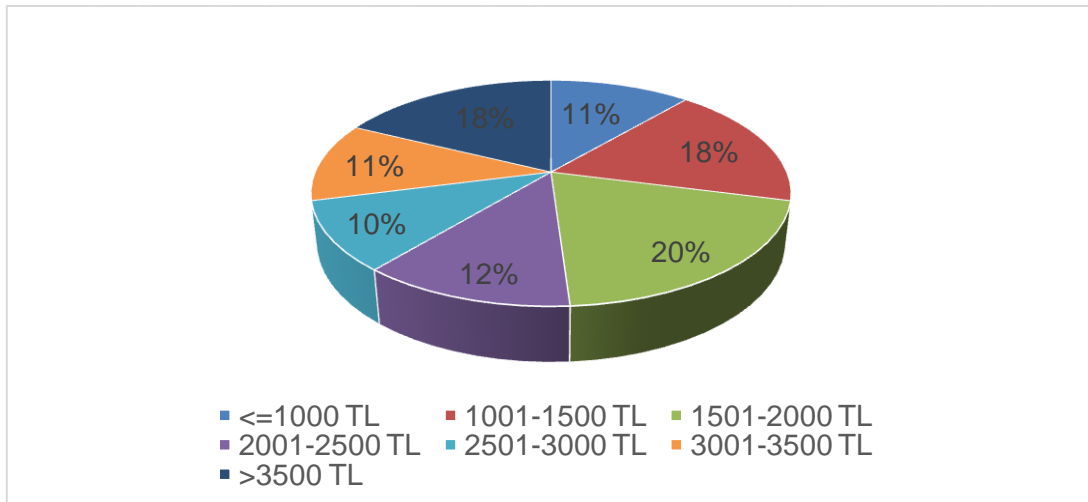
Şekil 6. 3. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların medeni hal durumları

Amatör balıkçıların eğitim durumu yüzde (%) olarak Şekil 6.4'de verilmiştir. Katılımcılar arasında lise mezunları %35 ile ilk sırada yer almakta olup, en az ise %4 ile yüksek lisans mezunları yer almaktadır. Üniversite mezunlarının oranı %33, ilkökul ve ortaokul mezunlarının oranı ise aynı olup, %14'tür. Anket katılımcılarının %72'sinin eğitim durumunun lise ve üzeri olduğu tespit edilmiştir.

Şekil 6. 4. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların eğitim durumunun yüzde dağılımı

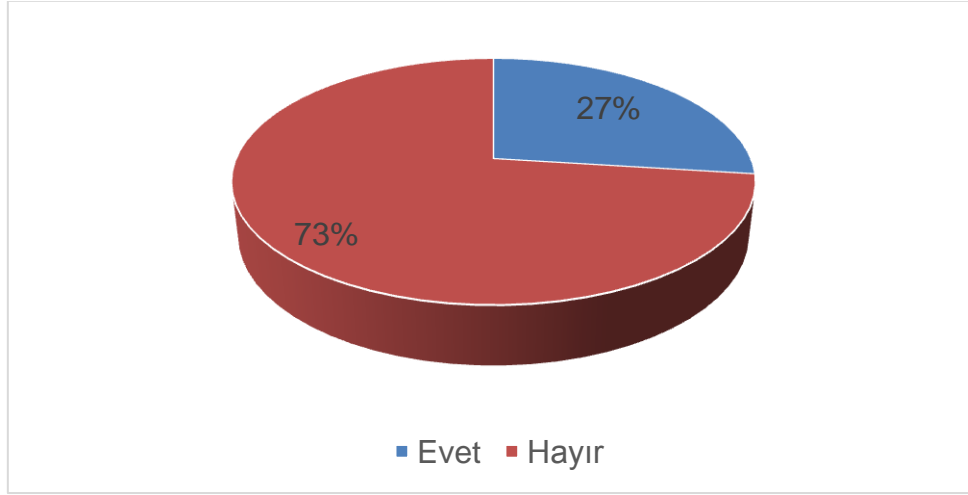
Amatör balıkçıların aylık gelir dağılımı yüzde (%) olarak Şekil 6.5'te verilmiştir. Ankette görüşülenler arasında aylık geliri 1501-2000 TL arasında olanlar en yüksek orana sahip olup katılımcıların %20'sini teşkil etmektedir. Diğerleri sırasıyla, aylık geliri 1001-1500 ve 3500 ve üzeri olanların oranı aynı olup %18'er, geliri 2001-2500 arası olanların oranı %12, geliri 1000 TL ve aşağısı olanlar ile 3001-3500 arası olanların oranı aynı olup %11'er, geliri 2501-3000 TL arası olanlar %10'ar bir paya sahiptir.

Şekil 6. 5. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların aylık gelir dağılımı

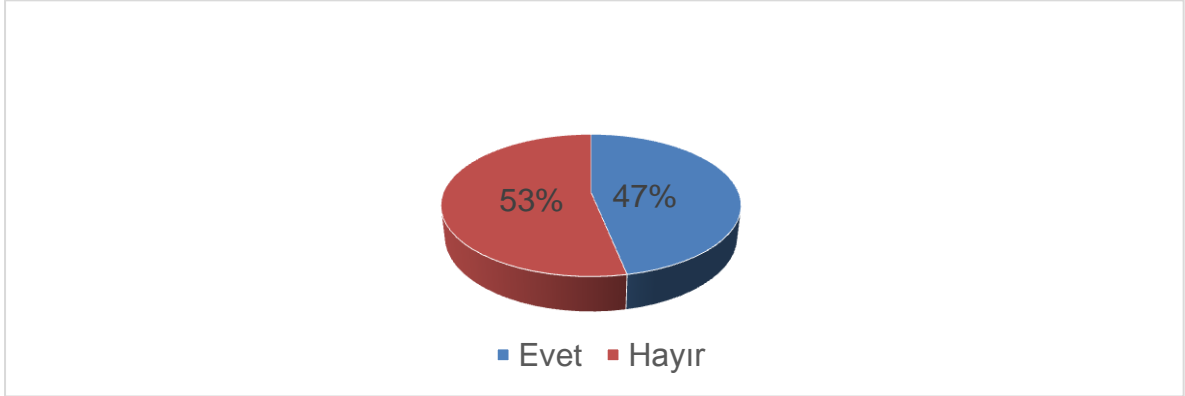
6.1.3. Mogan Gölü'ndeki Amatör Balıkçıların Avlanma Faaliyetleri ve Ekonomik Durum Analizleri

Amatör balıkçıların kara avcılığı yapma durumları yüzde (%) olarak Şekil 6.6'da gösterilmektedir. Amatör balıkçılık anketine katılanların %73'lük kısmı kara avcılığı yapmamaktadır. Ankette görüşülen balıkçıların kara avcılığı yapma oranı % 27'dir.

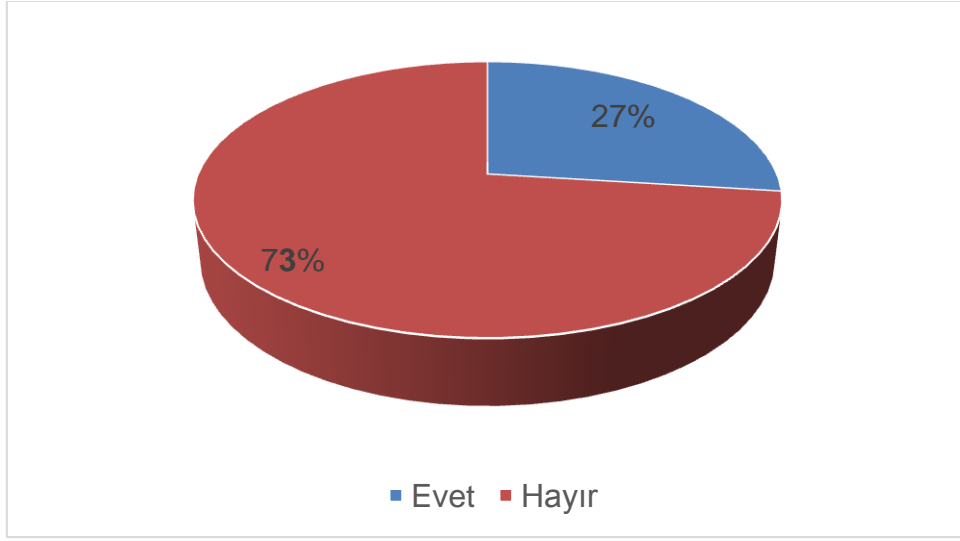
Şekil 6. 6. Mogan Gölü amatör balıkçıların kara avcılığı yapma durumu

Amatör balıkçıların amatör belge sahiplik durumu yüzdesi (%) Şekil 6.7'de gösterilmektedir. Çalışmaya katılanların amatör balıkçı belge sahiplik durumuna bakıldığında belge sahibi olmayanların %53'lük kısmı teşkil ettiği, belge sahibi olanların % 47'lik kısmını teşkil ettiği görülmektedir.

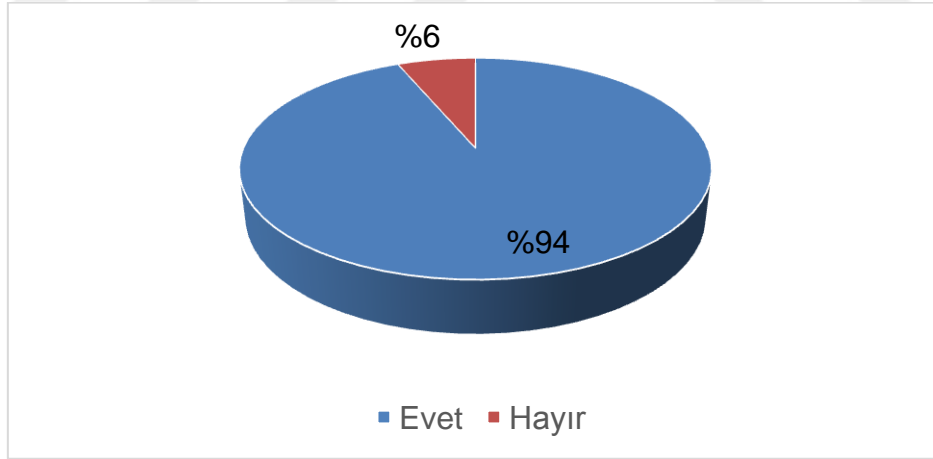
Şekil 6. 7. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların amatör belge sahiplik durumu

Avlanan amatör avcılarının amatör balıkçılık derneklerine üyelik durumları yüzdeleri (%) Şekil 6.8'de gösterilmektedir. Buna göre, amatör bir derneğe üye olmayanların oranının (%73) derneğe üye olanların oranından (%27) iki kat daha fazla olduğu analiz edilmiştir.

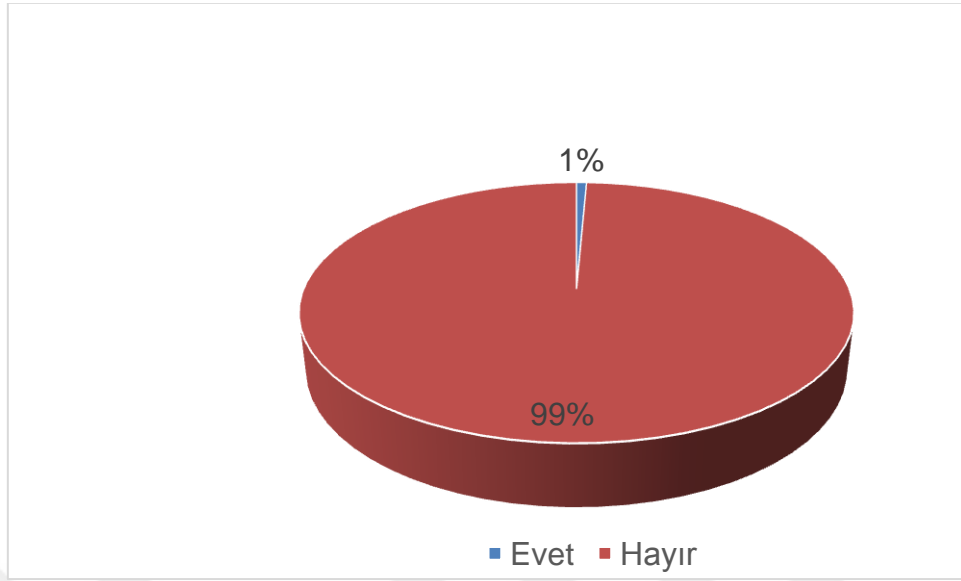
Şekil 6. 8. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların amatör balıkçılık derneklerine üyelik durumları

Mogan Gölü amatör balıkçıların kıydan oltayla avcılık yapma durumları Şekil 6. 9'da verilmiştir. Anket yapılan 141 kişinin oldukça büyük oranının (%94) kıydan oltayla balıkçılık yaptığı görülürken, %6'lık kısmının ise kıydan oltayla avcılık yapmadığı saptanmıştır.

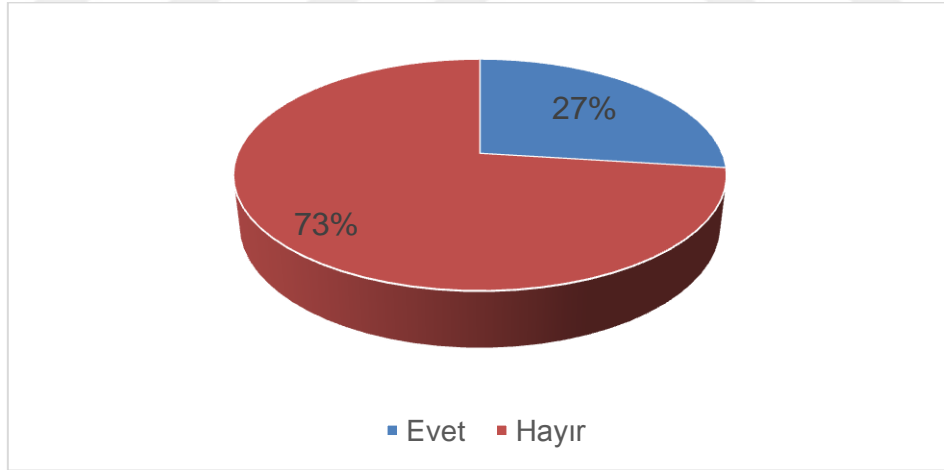
Şekil 6. 9. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların kıydan oltayla avcılık yapma durumları

Amatör balıkçıların kıydan dalarak zıpkınla avcılık yapma durumları yüzde olarak Şekil 6.10'da gösterilmektedir. Amatör balıkçılık yapan 141 anket katılımcının sadece 1 kişi zıpkınla avcılık yaptığını, geri kalan 140 kişi ise amatör balıkçılık etkinliği esnasında zıpkınla avcılık yapmadığını söylemiştir.

Şekil 6. 10. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların kıyıda dalarak zıpkınla avcılık yapma durumları

Şekil 6.11'de amatör balıkçıların tekneden oltayla avcılık yapma durumları yüzde olarak gösterilmiştir. Katılımcıların %73'ü tekneden oltayla avcılık yapmadıklarını söylerken, geri kalan % 27'si tekneden oltayla avcılık yaptıklarını söylemişlerdir.

Şekil 6. 11. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların tekneden oltayla avcılık yapma durumları

Ayrıca, amatör balık etkinliği sırasında karşılıklı görüşülen balıkçıların hiçbirinin tekneden dalarak zıpkınla avcılık yapmadıkları belirlenmiştir.

Yapılan amatör balıkçılığın tipi, kıyıda oltayla avcılık yapıp tekneyle oltayla avcılık yapmayanların oranı % 73'tür. Kıyıda oltayla avcılık yapma ile tekneden oltayla avcılık yapma durumu arasında anlamlı bir ilişki vardır (Fisher exact teste göre

P=0,000<0,05). Kıyıda oltayla avcılık yapma durumu ile tekneden oltayla avcılık yapma durumu arasında negatif yönlü, anlamlı ve orta derecede bir ilişki vardır.

(Phi:-0,430 p:0,000<0,05).

Hem kıyıda hem de tekneden oltayla avcılık yapanlar %21'dir.Sadece tekneden oltayla avcılık yapanların oranı ise %6'dır.

Katılımcılar amatör faaliyetleri esnasında kullandıkları av araçlarını olta, kamış, makaralı kamış, makine, alarm, spin kamış, kasnaklı el oltası, dip oltası, profesyonel olta takımı, silikon balık, kaşık, çubuk olta, karbon ya da silikon olta, at-çek, pala olarak sıralamışlardır. Araştırmaya katılanların %40'ı kullandıkları av aracı için olta cevabını vermiş olup, spesifik bir isim belirtmemiştir.

Katılımcıların %27'si balıkçılık tecrübesinin 5 yıl ve daha az olduğunu ifade etmiştir. Bu durum amatör balıkçılık faaliyetine yeni başlayanlar ile aktivite konusunda az tecrübeye sahip kişilerin Mogan Gölü'nü tercih ettiklerini göstermektedir (Çizelge 6.1).

Çizelge 6. 1: Mogan Gölü amatör balıkçıların balıkçılık (yıl)

Yıl aralığı	Balıkçı sayısı	Yüzdeler dağılım(%)	Kümülatif Değer
<=5	38	27	27
6-10	28	19,8	46,8
11-15	13	9,2	56,0
16-20	22	15,6	71,6
21-25	7	5,0	76,6
26-30	15	10,6	87,2
>=31	18	12,8	100
TOPLAM	141	100	

Görüşülen amatör balıkçıların %14'ü bu aktiviteyi spor, eğlenmek, dinlenmek ve boş vakit geçirmek için yaptıklarını söylemişlerdir. Bu kişilerin çoğunluğu spor,

eğlenmek, dinlenmek ve boş vakit geçirmenin hemen hepsinin onlar için aynı anlamı taşıdığını ifade etmişlerdir.

Sadece spor amaçlı bu aktiviteyi yaptıklarını söyleyenler ile sadece eğlenmek için yaptıklarını söyleyenlerin oranı %18'dir.

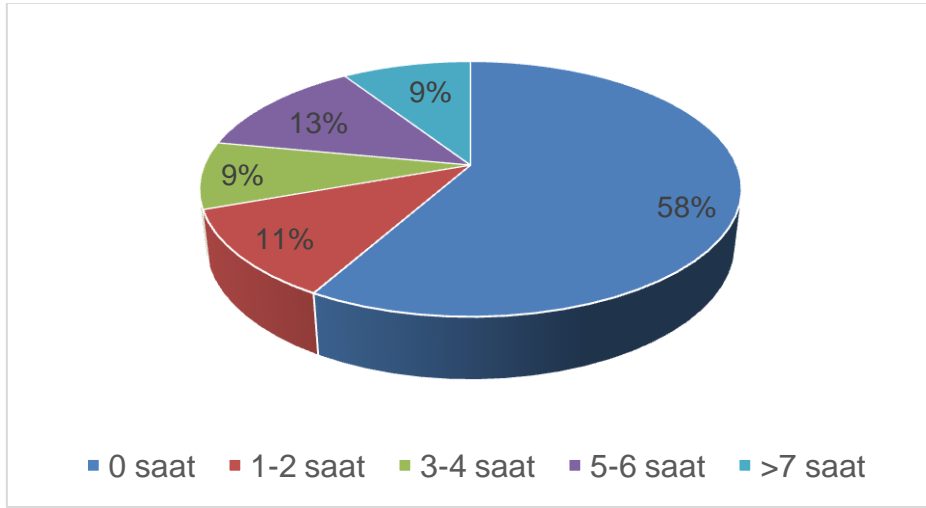
Aktiviteyi sadece dinlenmek için yapanların oranı %16 ve eğlenmek ve boş vakit geçirmek için yaptıklarını söyleyenlerin oranı ise %2'dir.

Etkinliğin yapılma zamanlarına bakıldığında, ankete katılanların %94'ü, bu etkinliği hafta sonu yaptığını dile getirmiştir.

Katılan 141 kişinin %96'sı gece avlanmadığını söylerken, %65'i gün doğumunda avlandığını söylemiştir. Gün doğumu gölde avlanma için en tercih edilen zaman olarak ifade edilebilir.

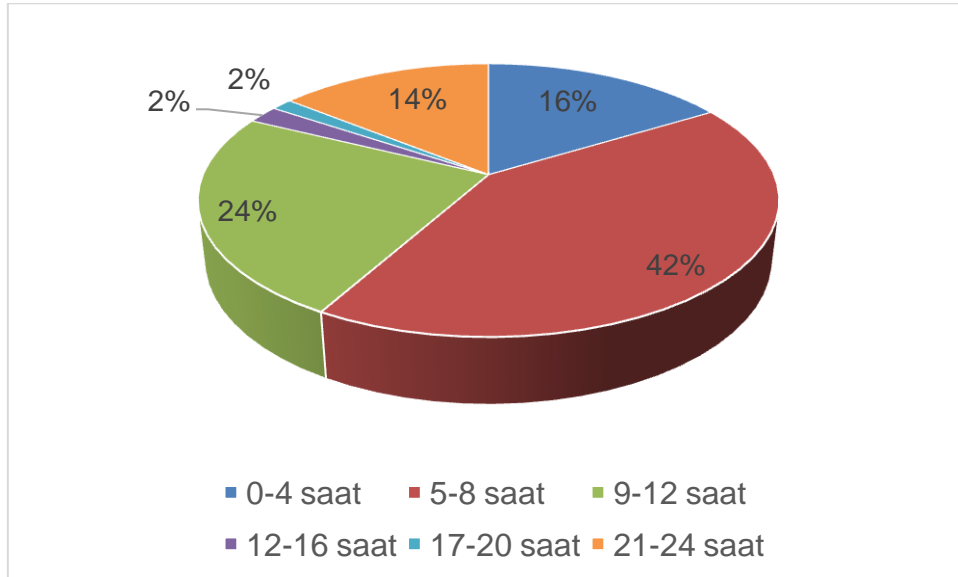
Amatör balıkçıların gölde kışın avlanma saatlerinin yüzdeleri Şekil 6.12'de gösterilmiştir. Kışın avlanmaya gelmeyenlerin oranı % 58'lik bir kısmı teşkil ederken, gelmeme nedenleri arasında daha çok turna (*Esox lucius*) avcılığı için bölgeye geldiklerini ve kışın turna balığı (*Esox lucius*) av yasağı olmasını öne sürmüşlerdir. Bunun yanı sıra mevsim şartları, göl yüzeyinin donması, günlerin kısalığı da gelmeme nedenleri arasında sayılabilir(Şekil 6.12).

Kışın avlanmaya gelenler arasında günlük 5-6 saat göl kıyısında aktivite için zaman geçirenlerin oranının yüksek olduğu belirlenmiştir (% 13). Bunu sırasıyla günde 1-2 saat avlananlar %11, 3-4 saat avlananlar %9 ve 7 saat ve üzerinde avlananlar %9 olarak takip etmektedir (Şekil 6.12).

Şekil 6. 12. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların kışın günlük avlanma durumları

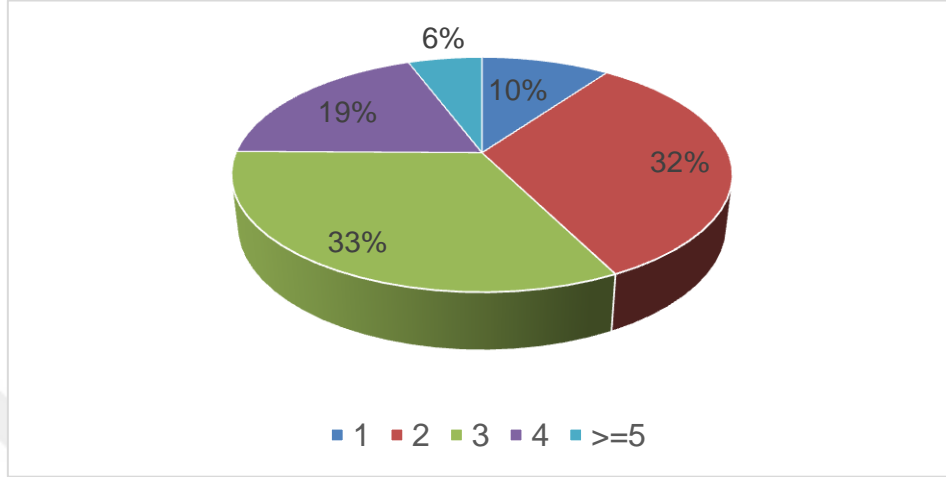
Şekil 6.13'te amatör balıkçıların yazın günlük avlanma saatleri yüzde (%) dağılımı gösterilmektedir. Yazın balıkçıların %42'si günlük 5-8 saat arası avlanmakta olup toplam balıkçıları arasında ön sırada yer almaktadırlar. Takibinde %24 ile 9-12 saat avlananlar, %16 ile 0-4 saat avlananlar, % 14 ile 21-24 saat avlananlar, % 2'şer olarak 12-16 saat avlananlar ile 17-20 saat avlananlar sıralanmaktadır.

Şekil 6. 13. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların yazın günlük avlanma durumları

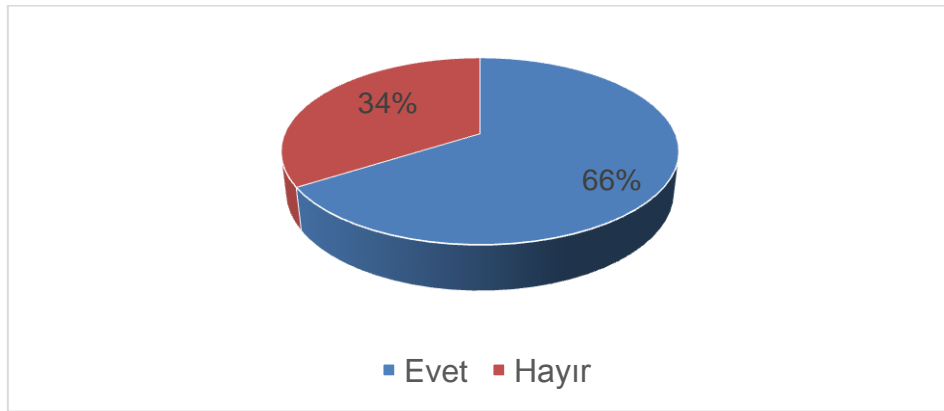
Amatör balıkçıların faaliyete katılım durumları yüzde (%) olarak Şekil 6.14'te gösterilmektedir. Şekil 6.14'te aktiviteye katılanların %65'inin 2 ile 3 kişilik gruplar halinde bölgeye geldikleri görülmektedir. Görüşülen kişilerin %25'inin, 4 ve 5 kişilik

gruplar halinde etkinliğe katılırken %10'u bu etkinliğe yalnız katıldıkları tespit edilmiştir. Sonuç olarak, kişilerin çoğunluğunun bu etkinliği tek başına yapmamayı tercih ettikleri söylenebilir.

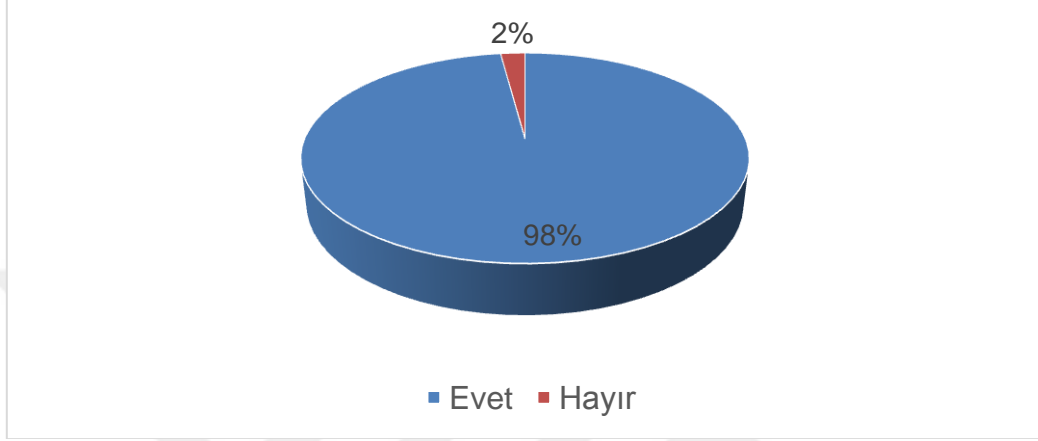
Şekil 6. 14. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların faaliyete katılım durumları

Şekil 6.15'te amatör balıkçıların avladıkları balıkları tüketim durumları yüzdelik dağılımı (%) gösterilmektedir. Avcılık sırasında yakalanan balıkları, amatörlerin %66'sı tükettiğini söylemişlerdir. Bazı balıkçılar yakalanan balıkların arasından sadece 1 adedi alıkoyduklarını, gerisini suya iade ettiklerini söylerken, diğerleri balığın yara alması durumunda tükettiklerini ya da yakaladıkları balıkları yakın civardaki kişilere verdiklerini belirtmişlerdir. Balığı tüketmeyen kişiler ise tüketmeme nedeni arasında balık avlama tercihini (yakala-bırak) ve suyun kirliliğini öne sürmüşlerdir.

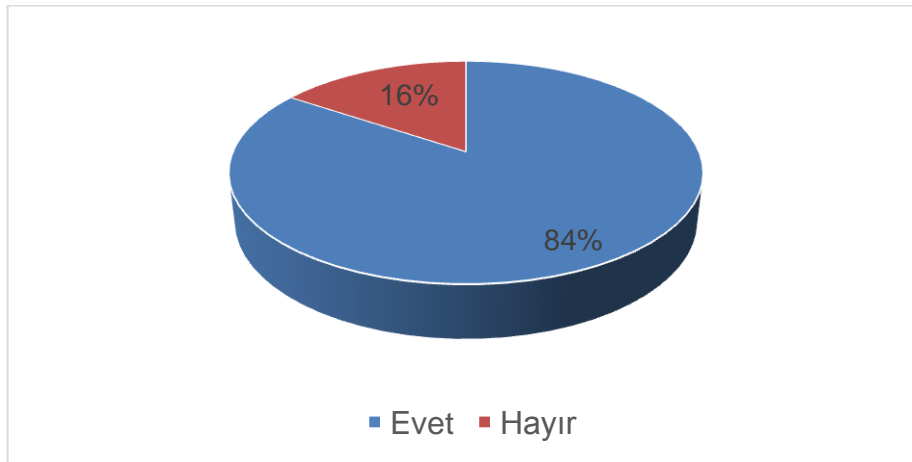
Şekil 6. 15. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların yakalanan balıkların tüketim durumları

Şekil 6.16'da amatör balıkçıların küçük boydaki balıkları suya geri bırakma durumları yüzde (%) olarak gösterilmiştir. Gölde avlanmaya gelen 141 kişiden sadece %2'si küçük boyda balık yakaladığını ve yakalanan balıkları alıkoyduklarını söylemiştir. Avlanmaya gelenlerin %98'i küçük balıkları suya iade ettiklerini ifade etmişlerdir.

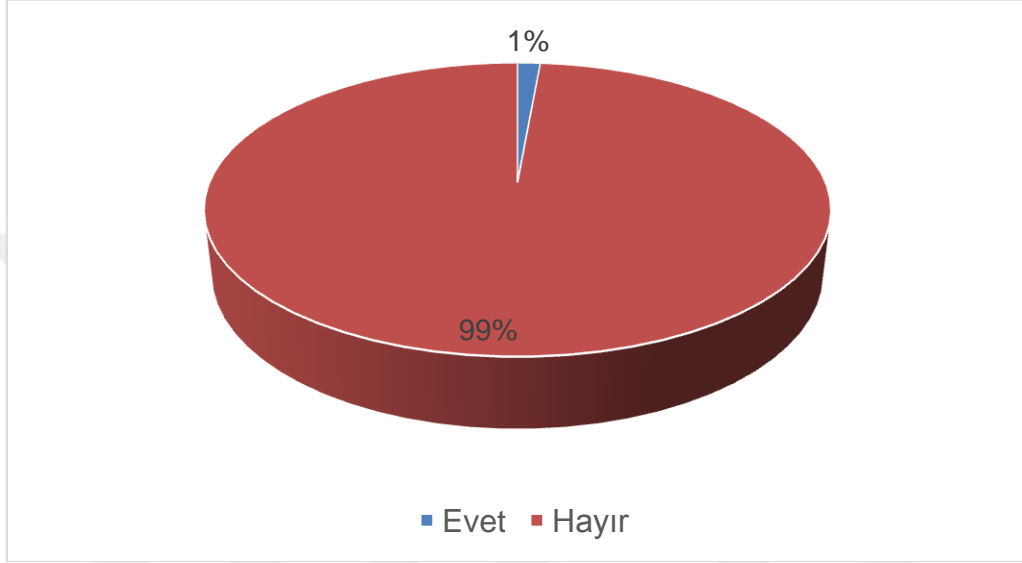
Şekil 6. 16. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların küçük boydaki balıkları suya iade durumları

Şekil 6.17'de gösterildiği üzere, ıskarta balıkların suya geri bırakılma oranı katılımcılar arasında %84 olarak saptanmıştır. Genel kanı olarak, doğru kanca seçimi şartıyla ıskartayla çok karşılaşmayacağı söylenmiş olup, bunların dışındaki hastalıklı balıklar ve çok zedelenmiş balıkların suya bırakılmayıp, çöpe atıldığı amatör balıkçıları tarafından ifade edilmiştir.

Şekil 6. 17. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların ıskarta balıkları suya iade durumları

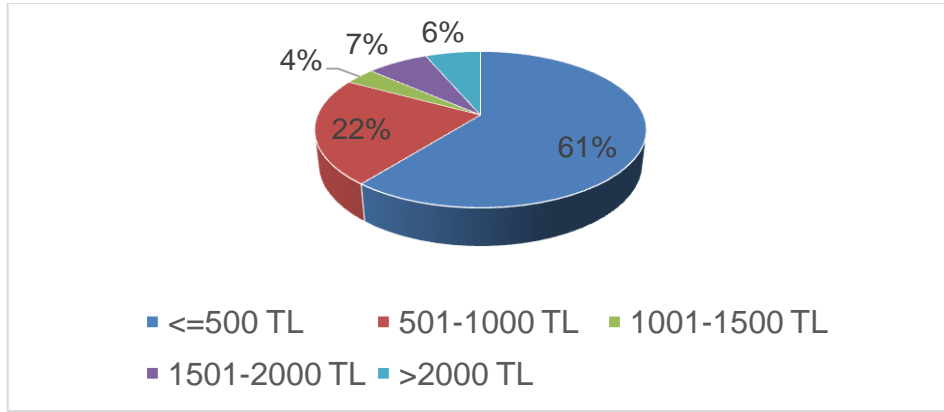
Şekil 6.18'de amatör balıkçıların yakaladıkları balıkları satış durumları yüzde (%) olarak gösterilmiştir. Gölde avlanmaya gelen 141 kişiden sadece %1'i yakaladığı balığı sattığını söylemiştir. Tebliğ çerçevesinde amatör balıkçılık etkinliğinde elde edilen ürünlerin satışı yasak olmasına rağmen, bölgede amatör balıkçılık yoluyla elde edilen ürünlerin kısmen de olsa ticari olarak satıldığı tespit edilmiştir.

Şekil 6. 18. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların yakaladıkları balıkları satış durumları

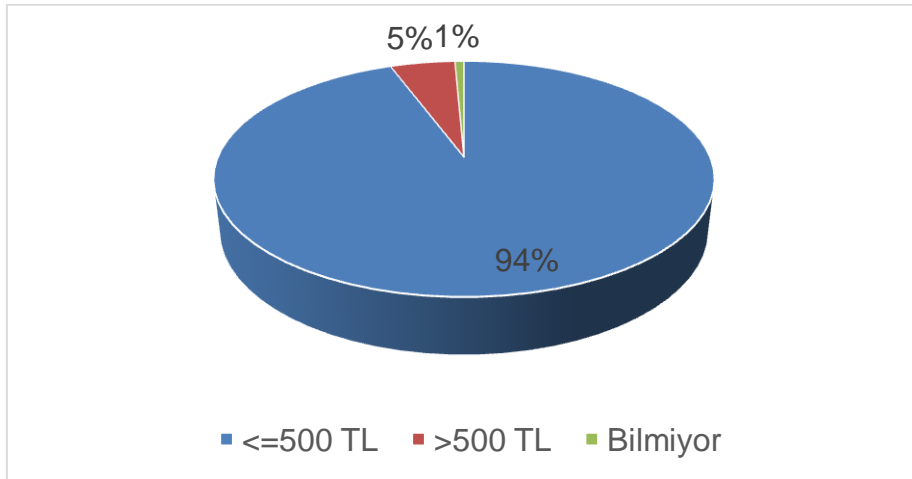
Amatör balıkçıların 2015 yılına ait avcılık malzemesi giderlerinin (TL) yüzde dağılımı Şekil 6.19'da gösterilmiştir. Görüşme yapılan balıkçılar tarafından 2015 yılı için avcılık malzemesi için harcanan miktar 5 kategoriye ayrılmış olup, bunlar :<=500 TL, 501-1000 TL, 1001-1500 TL, 1501-2000 TL, >2000 TL'dir. Görüşme yapılan balıkçılar arasında çoğunluğu %61 ile 500 TL ve altında harcama yaparken, diğerlerinin sırasıyla %22'si 501-1000 TL, %7'si 1501-2000 TL, %6'sı 2000 TL ve üzeri, %4'ü 1001-1500 harcama yaptıkları tespit edilmiştir.

Balıkçıların avcılık malzemesi için harcadığı ortalama değer 759 TL iken, maksimum harcanan değer 5000 TL ve minimum değer ise 0 TL' dir.

Şekil 6. 19. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların 2015 yılı avcılık malzemesi masrafları

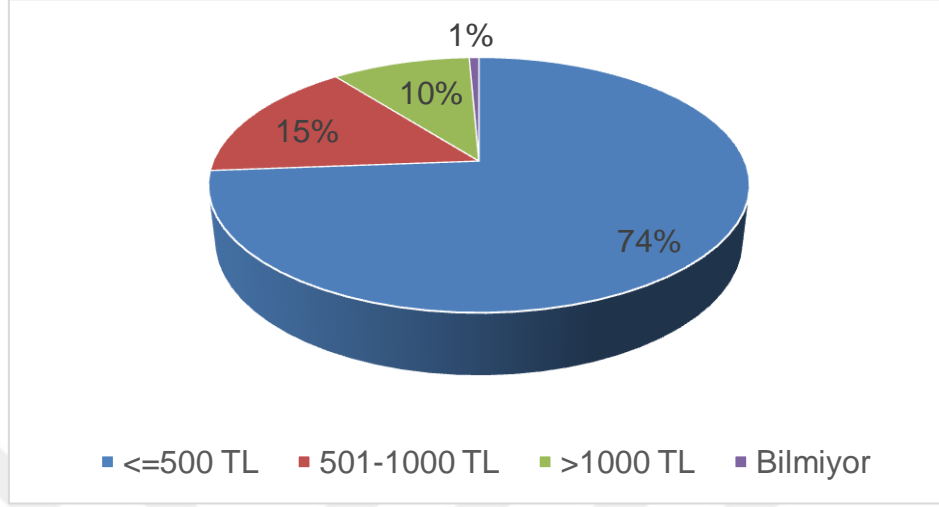
Şekil 6.20'de amatör balıkçıların yem sarfiyatı yüzde olarak gösterilmiştir. Görüşülen kişilerin % 94'ü yem için 2015 yılında 500 TL ve altında harcama yaparken, %5'i 500 TL ve üzerinde harcama yaptıklarını, %1'i ise ne kadar harcama yaptığını bilmediğini belirtmiştir. Özellikle turna balığı (*Esox lucius*) avcılığı yapanlar suni yem kullandıklarını, öte yandan sazan balığı (*Cyprinus carpio*) avlayanlar ise yemi evde kendi hazırladıklarını bu nedenle çok fazla yem masrafı olmadığını ifade etmişlerdir.

Şekil 6. 20. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların 2015 yılı yem masrafları

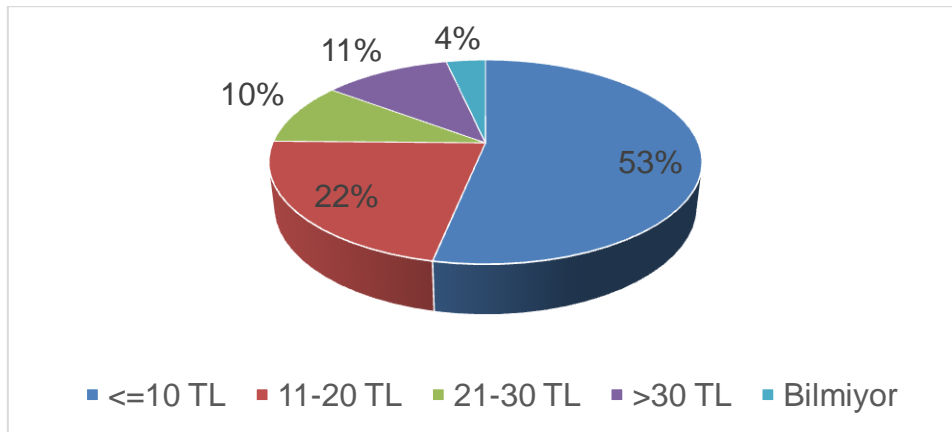
Amatör balıkçıların 2015 yılı ulaşım giderleri Şekil 6.21'de görülmektedir. Görüşme yapılan kişilerin %74'ü geçen yıl ulaşım için 500 TL ve altında, %15'i 501-1000 TL ve %10'u ise 1000 TL ve üzerinde harcama yaptıklarını, %1'i ise ne kadar harcama yaptıklarını bilmediklerini söylemiştir. Gölbaşı'nda ikamet etme harcanan miktarı azaltırken, Ankara İlinde ikamet etme ise yapılan harcamanın artmasına

neden olmuştur. Diğer bir husus ise, görüşülen kişilerin hepsinin Ankara İli'nden gelmiş olması, il dışından aktiviteye katılım olmamasıdır.

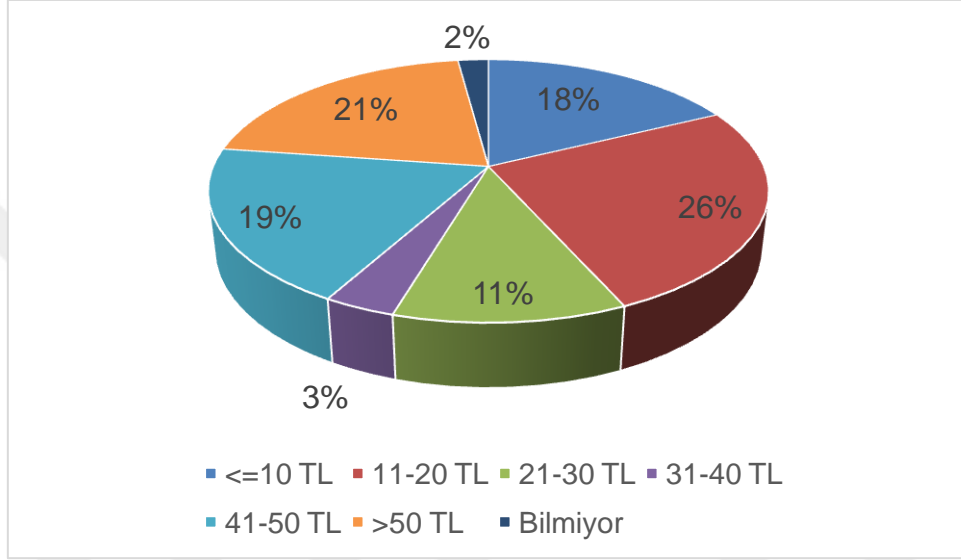
Şekil 6. 21. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların 2015 yılı ulaşım masrafları

Amatör balıkçıların günlük ortalama yem için harcama durumları Şekil 6.22'de gösterilmektedir. Buna göre, anket katılımcıların %53'ü günlük yem için 10 TL ve altında, % 22'si 11-20 TL arasında, %11'i 30 TL ve üzerinde, %10'u 21-30 TL arasında harcama yaptığını, %4'ü ise ne kadar harcama yaptığını bilmediğini söylemiştir. Genel olarak günlük yem harcamasının suni yem kullanımı ve yemin evde hazırlanması nedeniyle çok fazla olmadığı ifade edilmiştir.

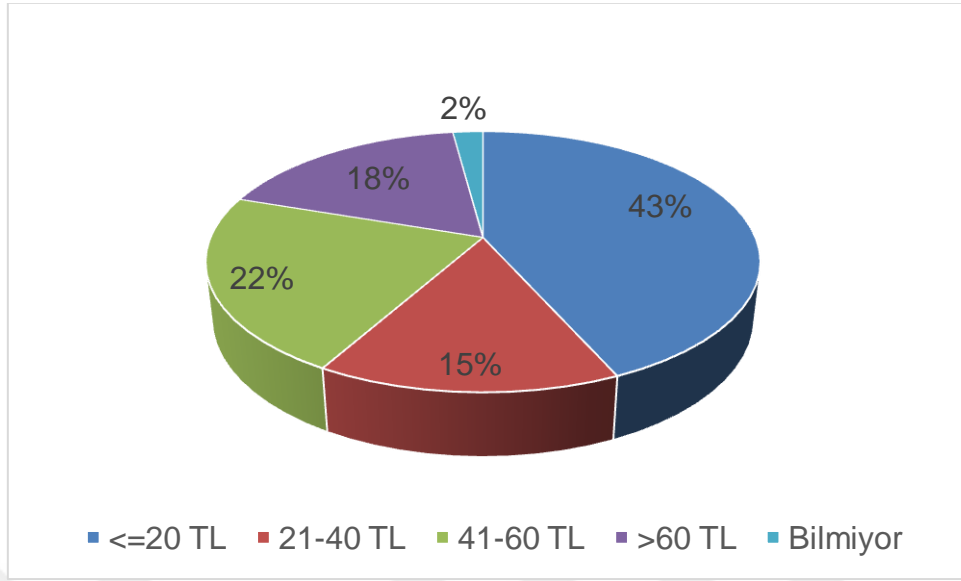
Şekil 6. 22. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların günlük ortalama yem masrafı durumları

Amatör balıkçıların günlük ulaşım için harcadıkları miktarların yüzde olarak dağılımı Şekil 6.23'te gösterilmiştir. Görüşülen amatör balıkçının %26'sı günlük ulaşım masrafının 11-20 TL olduğunu söylerken, % 21'i 50 TL ve üzeri, %19'u 41-50 TL, %18'i 10 TL ve aşağısı, %11'i 21-30 TL arası, %3'ü 31-40 TL arası harcama yaptığını, %2'si ise harcama yaptığı miktarı bilmediğini ifade etmiştir.

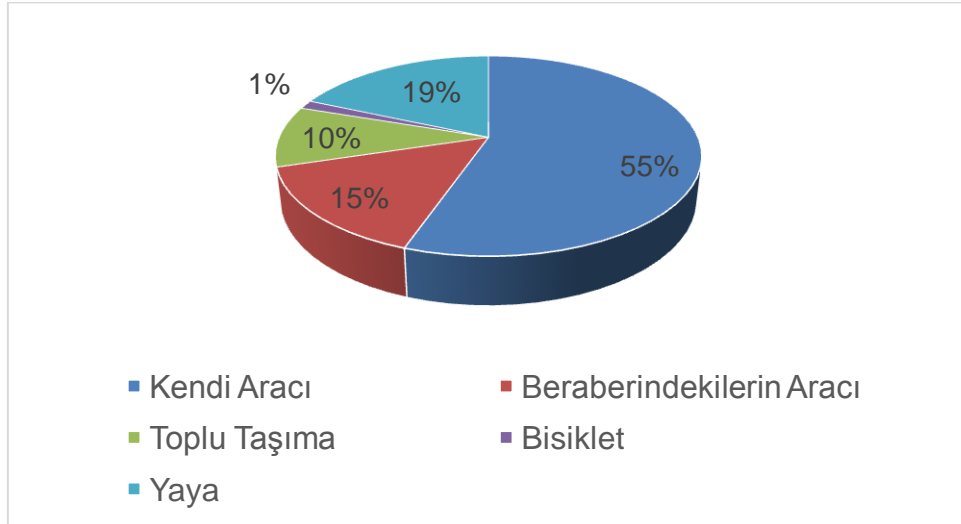
Şekil 6. 23. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların günlük ortalama ulaşım masrafları

Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların günlük ortalama diğer masrafını yüzde olarak Şekil 6.24'te gösterilmiştir. Ankette görüşülen amatörlerin günlük ortalama diğer masrafı için %43'ü 20 TL ve altı, % 22'si 41-60 TL, % 18'ü 60 TL ve üzeri, % 15'i 21-40 TL harcadıklarını ve % 2'si harcadıkları miktarı bilmediğini söylemiştir.

Şekil 6. 24. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların günlük ortalama diğer masrafı

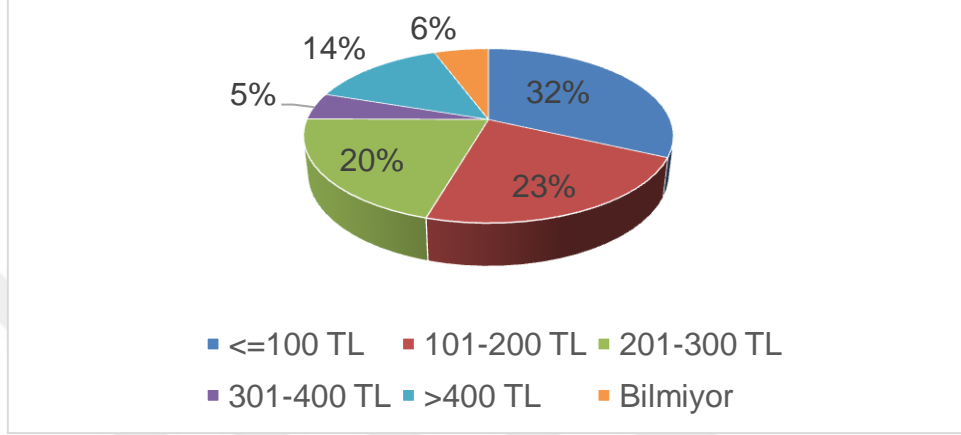
Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların göle ulaşım şekli yüzde (%) dağılımı Şekil 6.25'te verilmiştir. Görüşülenlerin %55'i kendi aracıyla , %19'ı yaya olarak, %15'i beraber avlanmaya geldikleri kişilerin vasıtalarıyla, %10'u toplu taşıma araçlarıyla, %1'i ise bisikletle göl kıyısına geldiklerini söylemiştir.

Şekil 6. 25. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların göle ulaşım şekli

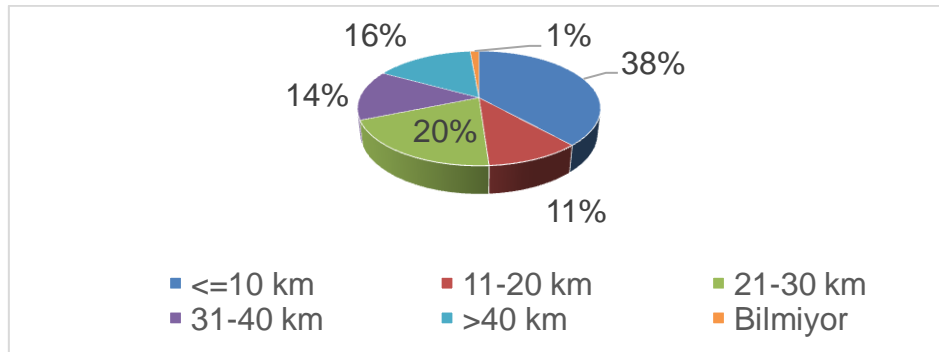
Şekil 6.26'da, Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların amatör faaliyet aktivitelerine aylık ayırdıkları miktar (%) gösterilmektedir. Görüşülen balıkçıların %32'si aktiviteye aylık 100 TL ve altında ayırdığı, %23'ü 101-200 TL arası, %20'si 201-300 TL , %14'ü 400 TL ve üzeri, %6'sı ayırdığı miktarı bilmediği, % 5'i ise 301-400

TL arası ayırdığını ifade etmiştir. Aylık gelirin bu tip faaliyetler için ayrılan kısmının mevsime bağlı değişkenlik gösterdiği, özellikle yaz dönemi ayrılan miktarın arttığı ve kışın ise, aktivitenin daha seyrek yapılması nedeniyle tersine azaldığı ifade edilmiştir. % 6'lık kısımda aylık geliri olmayan kişiler ifade edilmiş olup, öğrenci ve işsiz kişiler bu kapsamda değerlendirilmiştir.

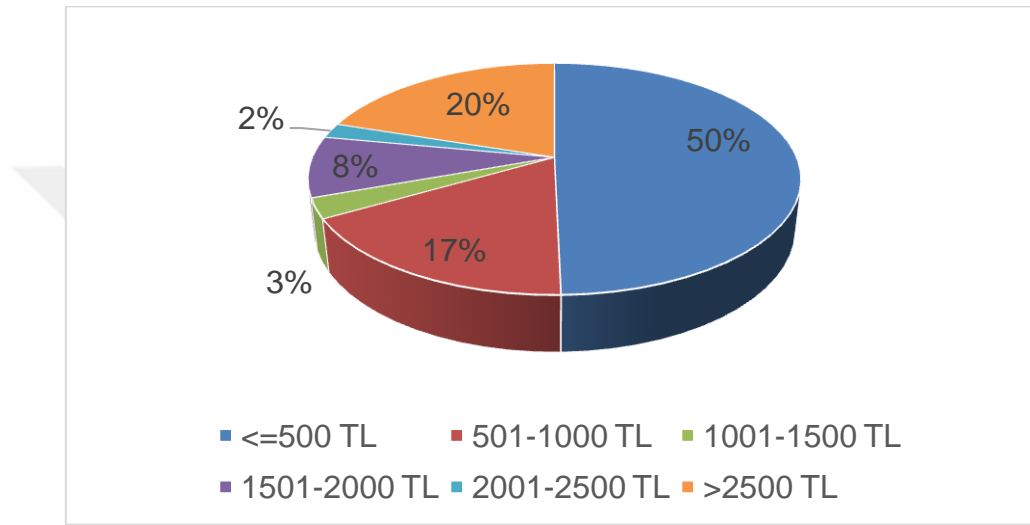
Şekil 6. 26. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların amatör balıkçılık gezilerine aylık ayırdıkları miktar (%)

Amatör balıkçıların geldikleri yerden Mogan Gölü'ne uzaklık durumları (km) yüzde (%) oranları Şekil 6.27'de gösterilmiştir. Balıkçıların %38'i bu etkinliğe katılmak için 10 km ve daha yakın mesafeden göl kıyısına gelirken, %20'si 21-30 km uzaklıktan, %16'sı 40 km ve daha uzak mesafeden, % 14'ü 31-40 km uzaklıktan, %11'i 11-20 km uzaklıktan ve %1'i ise geldiği uzaklık mesafesini bilmediğini ifade etmiştir.

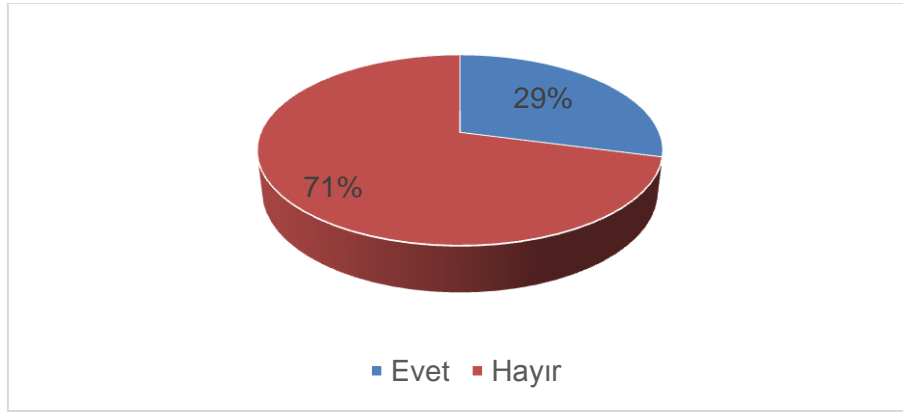
Şekil 6. 27. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların geldikleri yerden Mogan Gölü'ne uzaklık durumları

Şekil 6.28'de Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların avcılık takımlarının günümüzdeki bedeli yüzde (%) olarak gösterilmiştir. Katılan 141 balıkçının sırasıyla %50'si avcılık takımlarının 500 TL ve altında olduğunu, % 20'si 2500 TL ve üzerinde olduğunu, %17'si 501-1000 TL arasında, %8'i ise 1501-2000 TL arasında, % 3'ü 1001-1500 TL arası, % 2'si 2001-2500 TL arasında olduğunu ifade etmişlerdir. Balıkçılar avcılık takımlarının bugünkü bedelini belirtirken teknelerini de bu miktarın içine dahil ettiklerini ifade etmişlerdir.

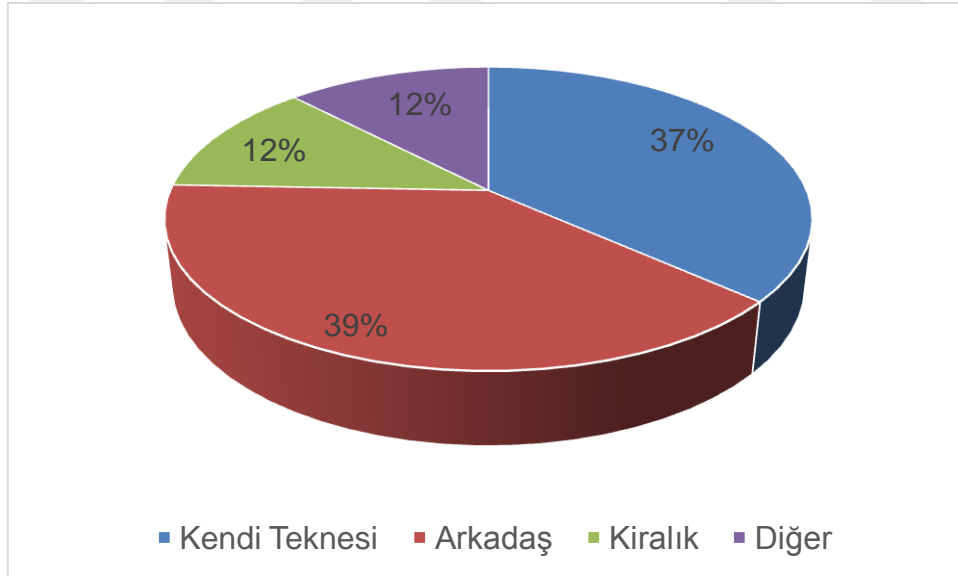
Şekil 6. 28. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların avcılık takımlarının bugünkü bedeli

Şekil 6.29'da Mogan Gölü'nde amatör balıkçılık yapan balıkçıların yıl içinde tekneyle avcılık yapma durumları yüzde (%) olarak gösterilmektedir. Amatör balıkçılık anketine katılanlar gölde tekne veya bot kullandıklarını ifade etmişlerdir. Görüşme yapılan 141 kişinin %71'i bu yıl içinde tekneyle avcılık yapmadığını belirtirken, %29'u tekneyle avcılık yaptığını belirtmiştir. Tekneyle avcılık yapmadığını bildirenler tekneye sahip oldukları halde Mogan'a teknelerini getiremediklerini ifade etmişlerdir.

Şekil 6. 29. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların yıl içinde tekneyle avcılık yapma durumları

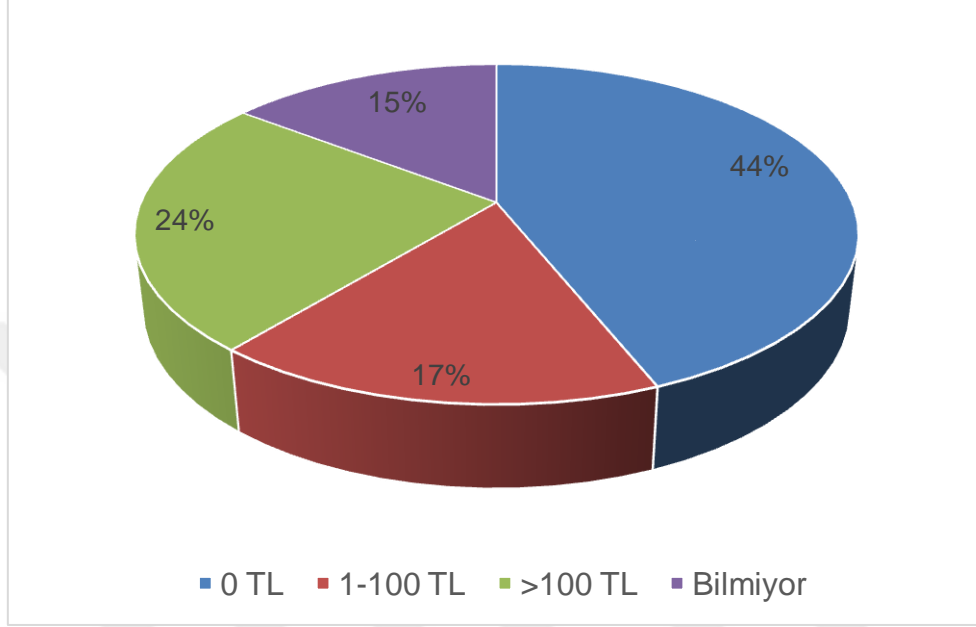
Mogan Gölü'nde anket yapılan amatör balıkçıların tekne sahiplik durumları Şekil 6.30'da gösterilmiştir. Mogan Gölü'nde görüşme yapılan ve tekneyle amatör balık avcılığı yapan kişilerin %39'u arkadaş teknesiyle, %37'si kendi teknesiyle, %12'si kiralık tekneyle ve %12'si diğer teknelerle avlandıklarını söylemişlerdir. Diğer kategorisinde akraba ve benzeri kişilerin tekneleri dahil edilmiştir.

Şekil 6. 30. Mogan Gölü'nde avlanan amatör balıkçıların tekne sahiplik durumu

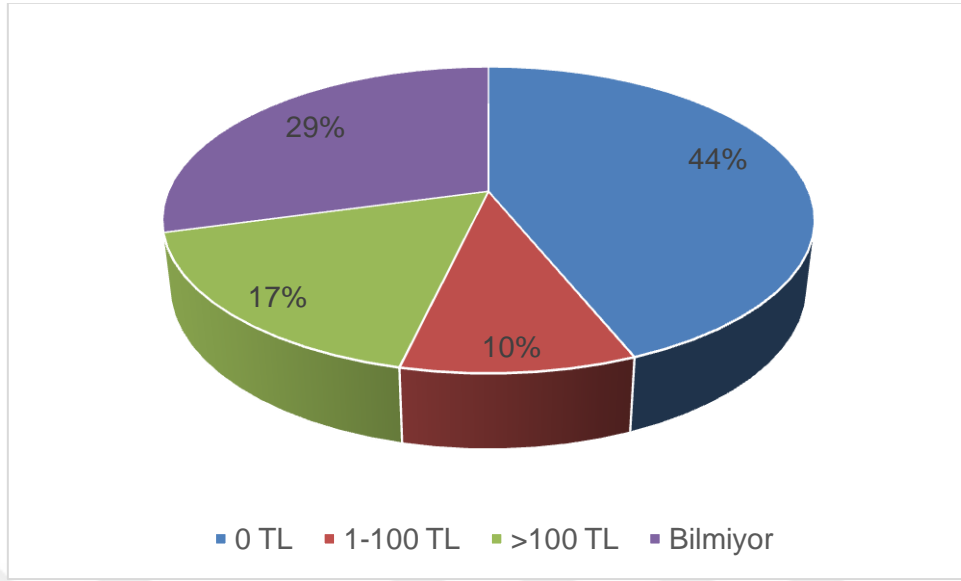
Şekil 6.31'de Mogan Gölü'nde amatör balıkçıların 0 TL ile 100 TL arasında değişen yıllık ortalama tekne bakım masraflarının yüzde (%) dağılımı gösterilmektedir. Görüşülen tekne sahibi balıkçıların %44'ü teknesinin hiç bakım masrafı olmadığını, %24'ü 100 TL ve üzerinde masrafı olduğunu, %17'si 1-100 TL

arasında masrafı olduğunu ve %15'i ne kadar masrafı olduğunu bilmediklerini söylemişlerdir. Görüşülenlerin %44'ü teknenin masrafı olmadığını ifade etmişlerdir. Bu durum kendi teknelerini kendilerinin tamir etmeleri ve eskiyen teknenin kullanımdan çıkarılmasıyla açıklanmıştır.

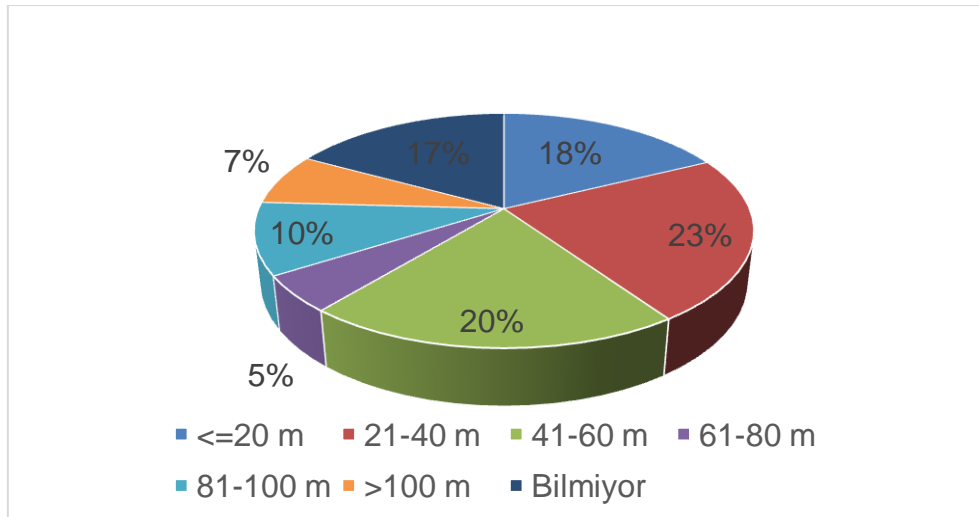
Şekil 6. 31. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların yıllık ortalama tekne bakım masrafı

Şekil 6.32'de Mogan Gölü'nde amatör balıkçılık yapan balıkçıların yıllık ortalama yakıt masrafı dağılımları gösterilmektedir. Görüşülen amatör balıkçıların sırasıyla %44'ü yakıt masrafı olmadığını, %29'u yakıt masrafını bilmediğini, %17'si 100 TL ve üzerinde masraf ettiklerini ve %10'u ise 1-100 TL arası masraf ettiklerini söylemişlerdir. Çoğunluk tarafından yakıt masrafının olmaması kürekli tekne kullanımı, elektrikli akü kullanımı nedeniyle çok cüzi rakam olması ve bunun masraf gibi görülmediği şeklinde açıklanmıştır.

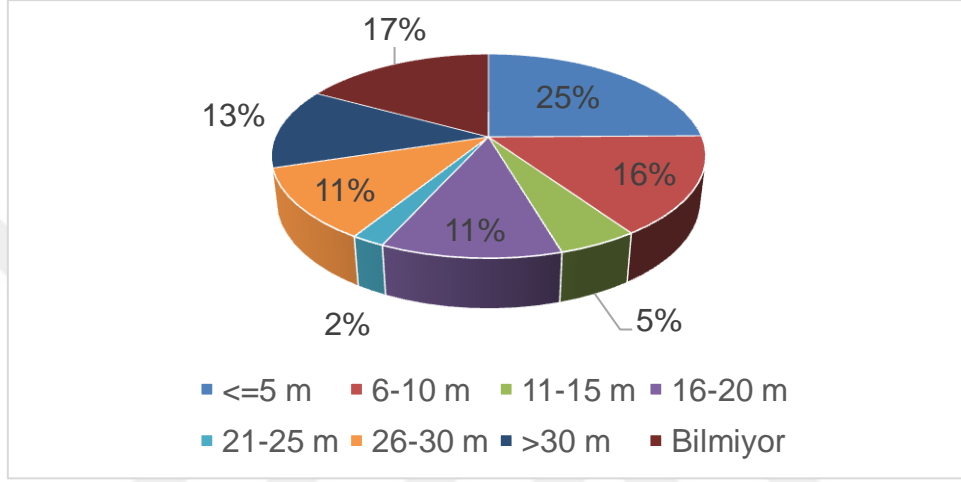
Şekil 6. 32. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların yıllık ortalama yakıt masrafı

Şekil 6.33'de amatör balıkçılık yapılan sahanın maksimum uzaklıkları 7 kategoride değerlendirilmiştir ve bunların yüzde (%) dağılımı gösterilmiştir. Anketi cevaplayan balıkçılar arasında %23'ünün avcılık yaptığı maksimum uzaklık 21-40 m arasında, %20'si 41-60 m arasında, %18'i 81-100 m arasında, %17'si mesafeyi bilmediği, %10'u 81-100 m arası, %7'si 100 m ve üzerinde ve %5'i 61-80 m şeklinde yanıtlamışlardır. Avcılık yapılan mesafelerin değişkenliği, aktivitenin tekneyle avcılık ve kıyıda avcılık yapılması nedeniyle farklılık göstermektedir.

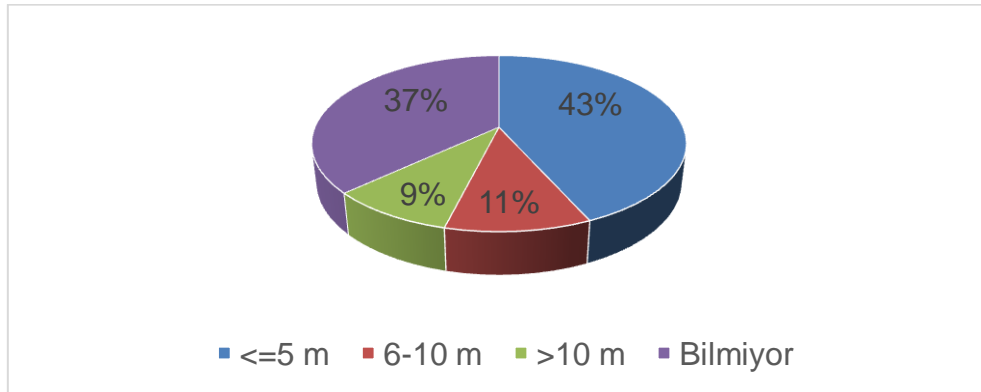
Şekil 6. 33. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların avcılık yaptıkları maksimum uzaklıklar

Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların avlandıkları minimum uzaklıklar (%) Şekil 6.34'te gösterilmektedir. Avcılık yapılan sahanın minimum uzaklık değerleri 8 kategoriye ayrılarak analiz edilmiştir. Anketi yanıtlayan balıkçılar, minimum avlanma uzaklıklarını % 25'i 5 m ve altında, %17'sinin mesafeyi bilmediklerini, %16'sı 6-10 m, %13'ü 30 m ve üzeri, %11'i 26-30 m, diğer %11'i 16-20 m, %5'i 11-15 m ve %2'si 21-25 m olduğunu söylemiştir.

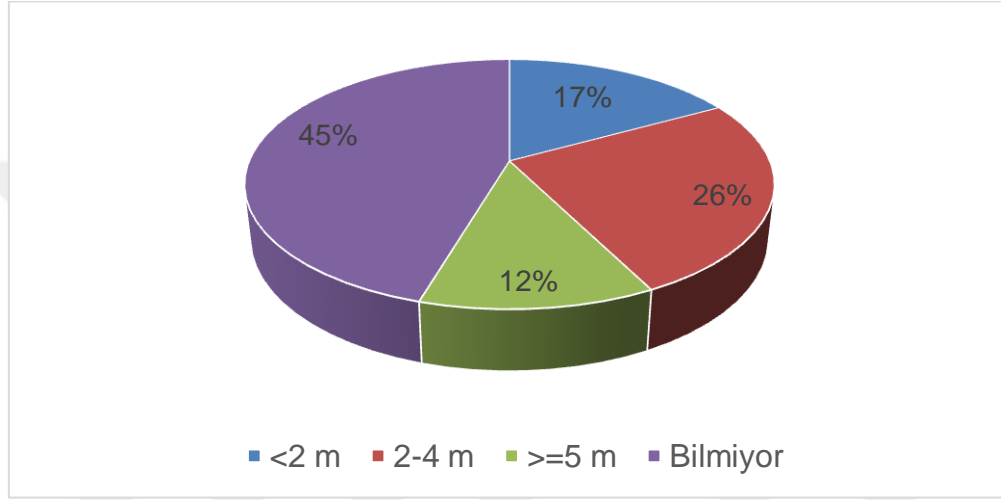
Şekil 6. 34. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların avcılık yaptıkları minimum uzaklıklar

Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların avcılık yaptıkları maksimum derinliklerin dağılımı (%) Şekil 6.35'te gösterilmektedir. Görüşülen amatör balıkçılar tarafından avcılık yapılan sahanın maksimum derinliği sırasıyla %43'ü 5 m ve altı, %37'si derinliği bilinmediği, %11'i 6-10 m arası, %9'u tarafından ise 10 m ve üzeri olarak ifade edilmiştir.

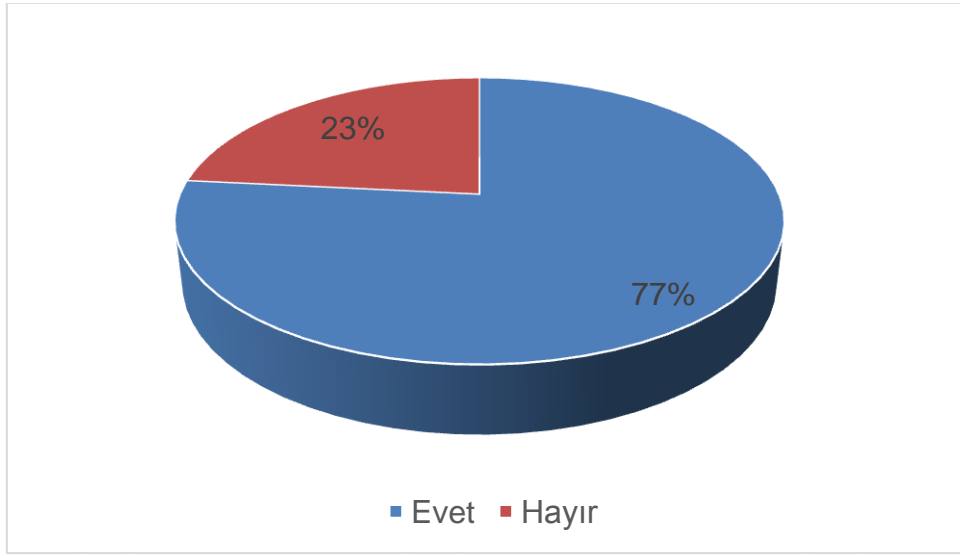
Şekil 6. 35. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların avcılık yaptıkları sahanın maksimum derinliklerinin yüzdelik dağılımı

Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların avlandıkları minimum derinliklerin Şekil 6.36'da yüzde olarak (%) dağılımı gösterilmektedir. Avcılık yapılan sahanın minimum derinlikleri için görüşülen kişilerin cevapları sırasıyla % 45'i avlandığı minimum derinliği bilmediği, %26'sı 2-4 m arası,%17'si 2 m ve altında, %12'si ise 5 m ve üzerinde olduğu şeklindedir. Özetle, anket katılımcılarının en az % 50'sinin avlandığı gölün derinlik ölçütleri hakkında ya bilgi sahibi değil ya da yanlış bilgiye sahip olduğu gözlenmiştir.

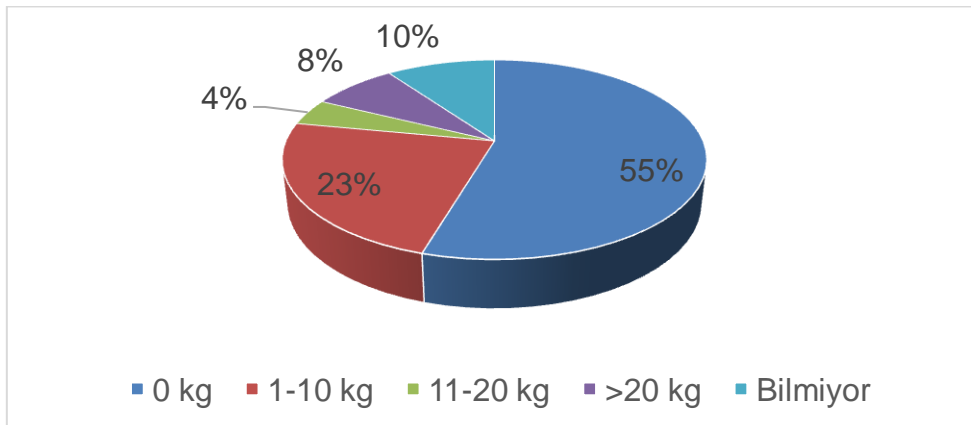
Şekil 6. 36. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların avcılık yaptıkları minimum derinlikler

Amatör balıkçıların Mogan Gölü'nden yıllık balık yakalama durumları yüzde olarak Şekil 6.37'de gösterilmiştir. Anketi yanıtlayan amatörlerin %77'si yıl içerisinde balık avladığını söylerken, %23'ü balık yakalayamadığını ifade etmiştir. Balık yakalayamadığını söyleyen katılımcılar bunun nedenleri arasında çoğunlukla gölde balık stoklarının başta yasadışı avcılık ve göldeki kirlilik nedeniyle azaldığı, göle balık yakalamak için ilk defa geldiklerini yani tecrübesizliklerini, aktivite için göl kenarına seyrek gelebildiklerini, kısa süreliğine Mogan Gölü'nü ziyarete geldiklerini ve dolayısıyla balık tutabildikleri gün sayısının sınırlı olduğunu belirtmişlerdir.

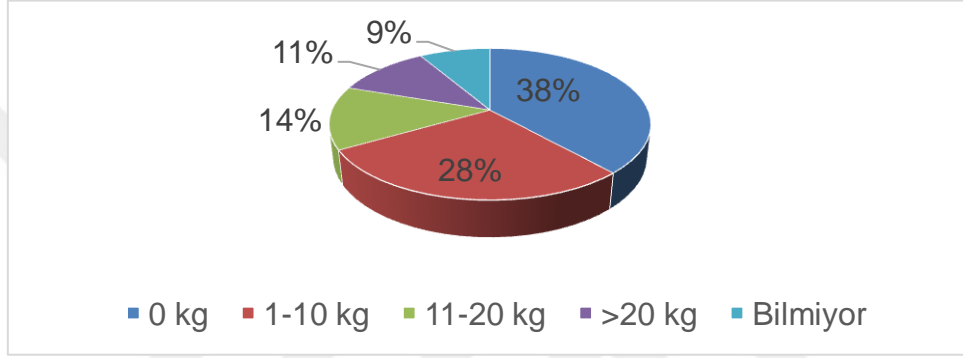
Şekil 6. 37. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların yıl içinde balık yakalama durumları

Amatör balıkçıların Mogan Gölü'nden yıl içinde sazan balığı (*Cyprinus carpio*) yakalama durumları ve miktarları yüzdelik (%) dağılımı Şekil 6.38'de gösterilmektedir. Yıl içinde gölden sazan balığı (*Cyprinus carpio*) yakalama durumları sırasıyla, %55'inin hiç yakalamadığı, % 23'ünün 1-10 kg arası, %10'unun yakaladığı miktarı bilmediği, %8'inin 20 kg ve üzeri, %4'ünün ise 11-20 kg arası yakaladığı şeklindedir. Gölde görüşülen amatör balıkçılar tarafından toplam avlanan sazan balığı (*Cyprinus carpio*) miktarı 761,5 kg olarak belirlenmiştir.

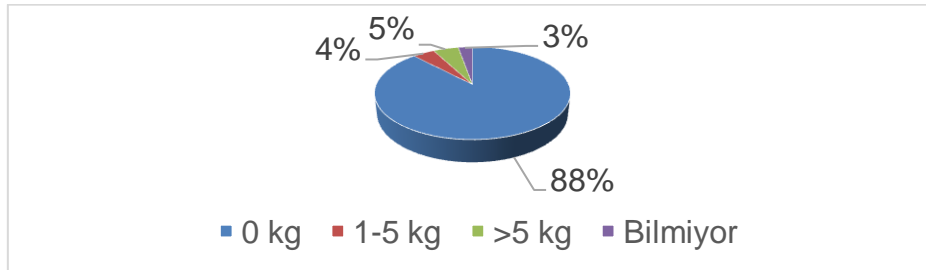
Şekil 6. 38. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların yıl içinde sazan balığı yakalama durumları

Amatör balıkçıların Mogan Gölü'nden yıl içinde turna balığı (*Esox lucius*) yakalama durumları ve miktarları yüzdelik (%) dağılımı Şekil 6.39'da gösterilmektedir. Ankete dahil olan balıkçıların yanıtları %38'i yıl içerisinde hiç turna balığı (*Esox lucius*) yakalayamadıklarını, %28'i 1-10 kg arası, %14'ü 11-20 kg arası,%11'i 20 kg ve üzeri, %9'u ise yakaladığı miktarı bilmediği şeklindedir. Genellikle yakala-bırak şeklinde avcılık yapanlar, yakaladıkları balık miktarını bilmediklerini söylemiştir. Gölde ankete katılan amatör balıkçılar tarafından toplam avlanılan turna balığı (*Esox lucius*) 1248 kg civarındadır.

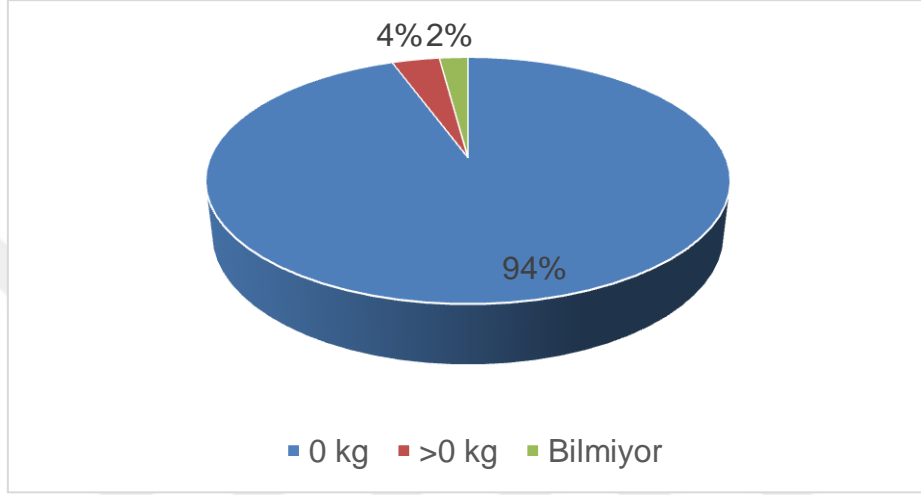
Şekil 6. 39. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların yıl içinde turna balığı yakalama durumları

Amatör balıkçıların Mogan Gölü'nden yıl içinde yakaladıkları kadife balığı (*Tinca tinca*) miktarları yüzde dağılımı Şekil 6.40'da gösterilmektedir. Ankete katılanların %88'inin yıl içinde gölden hiç kadife balığı (*Tinca tinca*) yakalayamadığı, %5'inin 5 kg ve altında yakaladığı, %4'ünün 1-5 kg arasında yakaladığı, %3'ünün yakaladığı miktarı bilmediği tespit edilmiştir. Gölde görüşülen amatör balıkçılar tarafından toplam avlanılan kadife balığı (*Tinca tinca*) miktarı 137 kg' dır.

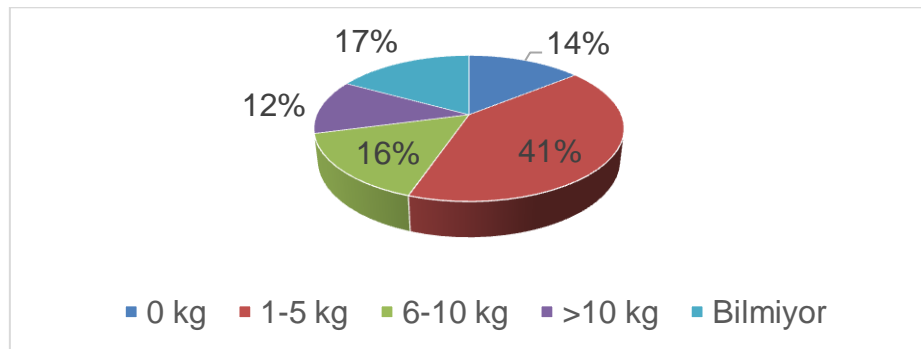
Şekil 6. 40. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların yıl içinde kadife balığı yakalama durumları

Amatör balıkçıların Mogan Gölü'nden yıl içinde gümüş balığı (*Atherina boyeri*) yakalama durumları ve miktarları yüzde (%) dağılımı Şekil 6.41'de gösterilmektedir. Ankete katılan amatör balıkçıların %94'ünün yıl içerisinde gümüş balığı (*Atherina boyeri*) yakalayamadığı, %4'ünün 0 kg ve üzeri yakaladığı ve %2'sinin avladığı miktar bilmediği saptanmıştır. Görüşme yapılan balıkçıların yıl içinde toplam 35,5 kg gümüş balığı (*Atherina boyeri*) avladıkları tespit edilmiştir.

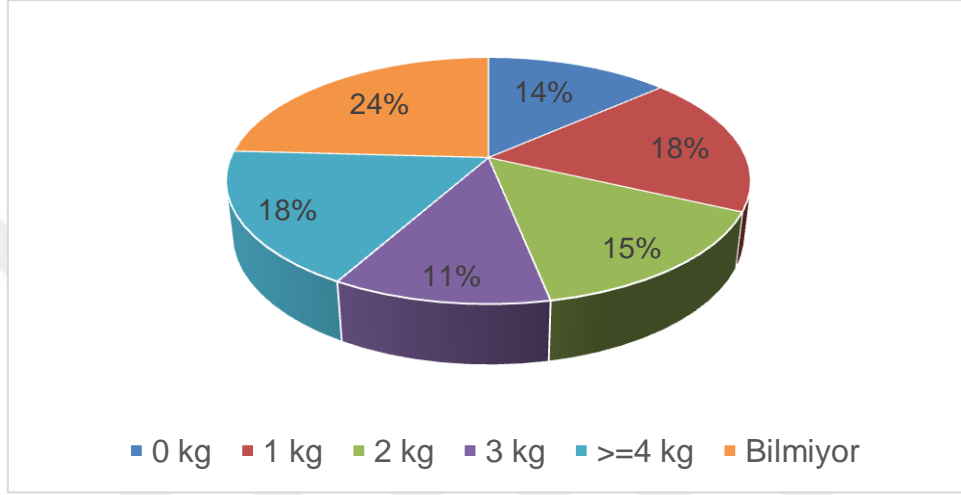
Şekil 6. 41. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların yıl içinde gümüş balığı yakalama durumları

Amatör balıkçılar tarafından Mogan Gölü'nden günlük maksimum balık yakalama durumları yüzde (%) dağılımı Şekil 6.42'de gösterilmektedir. Balıkçıların %41'inin günlük en fazla yakaladığı balık miktarının 1-5 kg olduğu, %17'sinin yakaladığı balık miktarını bilmediği, %16'sının yakaladığı miktarın 6-10 kg olduğu, %14'ünün hiç balık yakalayamadığı, %12'sinin 10 kg ve üzerinde balık yakaladığı belirlenmiştir.

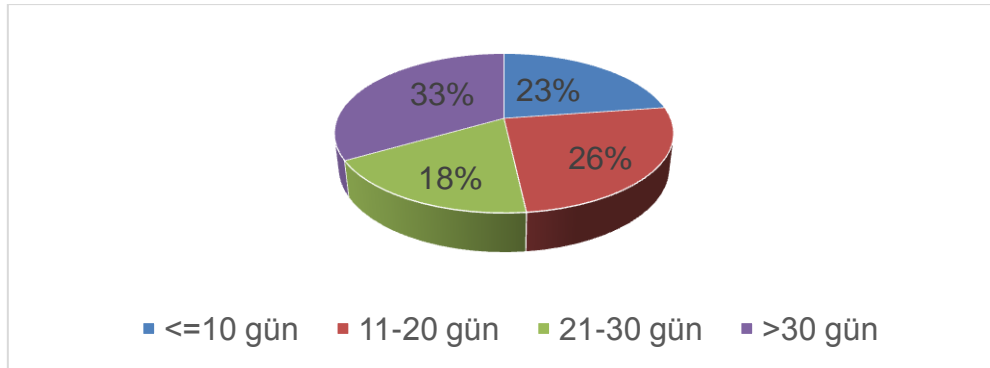
Şekil 6. 42. Mogan Gölü amatör balıkçılar tarafından günlük maksimum balık yakalama durumları

Amatör balıkçılar tarafından Mogan Gölü'nden günlük ortalama balık yakalama durumları (%) Şekil 6.43'te gösterilmektedir. Anketi yanıtlayan balıkçıların bir günde yakaladıkları ortalama balık miktarları şöyledir: Avlanılan balığın miktarını bilmeyen %24, 1kg balık ve ≥ 4 kg yakalayan %18'er, 2 kg balık yakalayanlar %15, hiç balık yakalayamayanlar %14 ve 3 kg balık yakalayanlar %11 pay teşkil etmektedir.

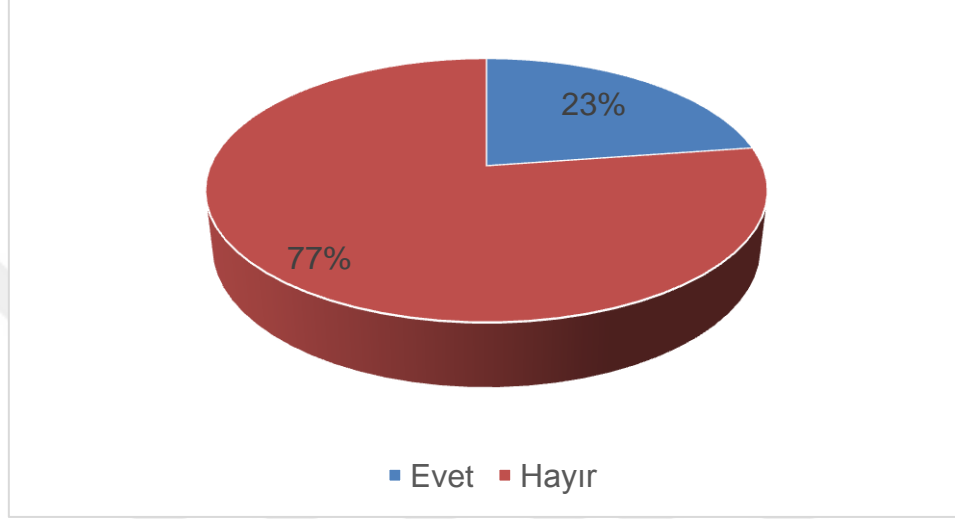
Şekil 6. 43.Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların günlük ortalama balık yakalama durumları

Amatör balıkçılar tarafından bir yılda ortalama avcılık yaptıkları gün sayısı yüzde (%) dağılımı Şekil 6.44'te gösterilmektedir. Şekil 6.44'te gösterildiği üzere, yıllık balık avlanılan gün sayısı 4 kategoriye ayrılmıştır. Buna göre, balıkçıların %33'ü bir yılda 30 gün ve üzeri, %26'sı 11-20 gün, %23'ü ≤ 10 gün ve altında, %18'i 21-30 gün arasında avcılık yapmaktadır.

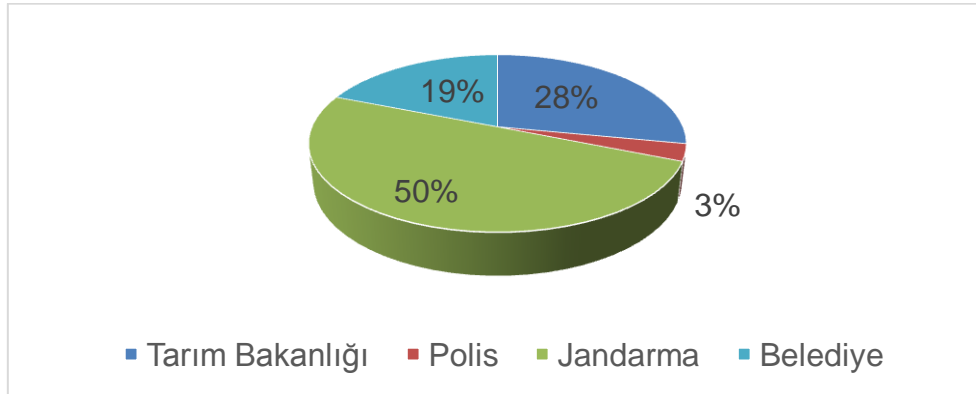
Şekil 6. 44. Mogan Gölü'ndeki amatör Balıkçıların bir yılda ortalama avcılık yaptıkları gün sayısı

Şekil 6.45'te Mogan Gölü'nde amatör balıkçıların avlanma faaliyeti sırasında denetlenme durumları yüzde (%) dağılımı gösterilmiştir. Balıkçıların %77'sinin avlanma esnasında hiç denetlenmediği, %23'ünün ise faaliyet sırasında denetlendikleri saptanmıştır.

Şekil 6. 45. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların avlanma faaliyeti sırasında denetlenme durumları

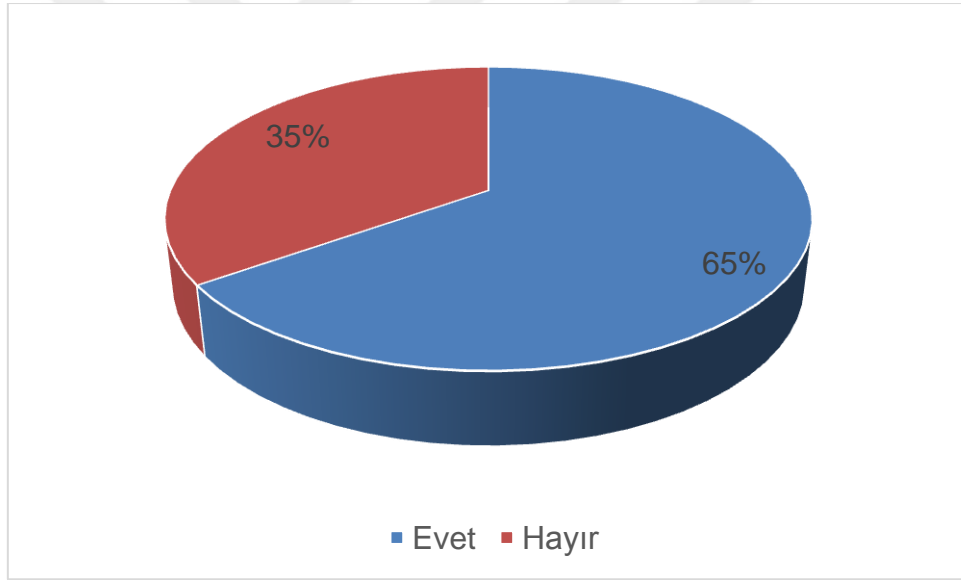
Amatör balıkçıların avlanma faaliyeti sırasında denetlendikleri kurumların yüzde (%) dağılımı Şekil 6.46'da gösterilmektedir. Anketi yanıtlayan balıkçıların %50'si jandarma, %28'i Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, %19'sı belediye, %3'ü ise polis tarafından denetlenmiştir. Denetlenen balıkçıların hiçbirinin denetimler esnasında ceza almadıkları belirlenmiştir.

Şekil 6. 46. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıları avlanma faaliyeti sırasında denetleyen kurumların durumları

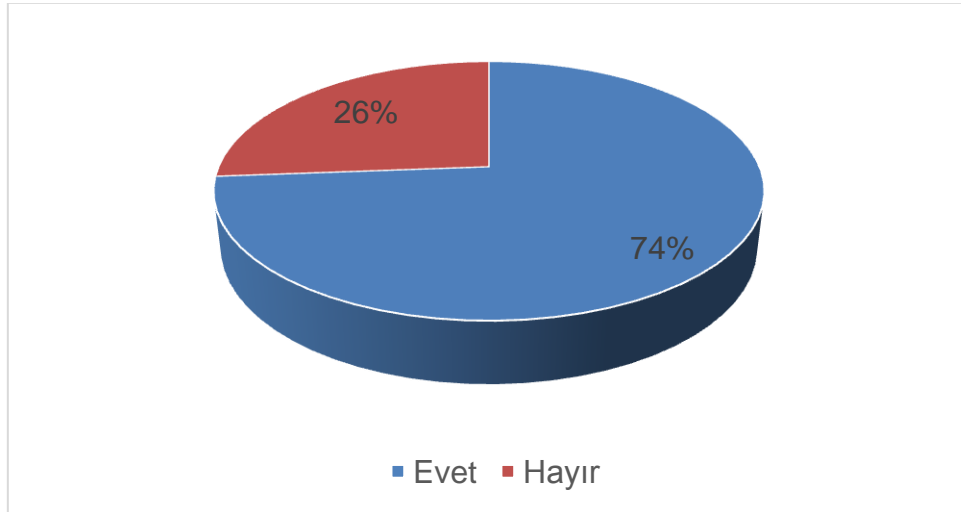
6.1.4. Mogan Gölü'ndeki Amatör Balıkçıların Amatör Balıkçılık Hakkındaki Görüş Analizleri

Amatör balıkçıların kayıt defteri tutma ve ilgili kuruma iletme konusunda görüşleri değerlendirildiğinde, anketi yanıtlayan balıkçıların amatör balıkçılık kayıt defteri tutarak ilgili kuruma iletme durumlarının yüzdelik dağılımı %65 evet, %35 hayır olarak belirlenmiştir (Şekil 6.47). Soruyu olumlu yanıtlayanların gerekçeleri arasında stokların sürdürülebilirliğini ve etkinliğin devamlılığını önemseme ve bu nedenle kayıt tutma işine ılımlı baktıkları, kaydı tutmak istemeyenlerin gerekçeleri ise zaman ayrılmak istenmediği ya da kayıt tutmaktan haz etmedikleri şeklinde tespit edilmiştir.

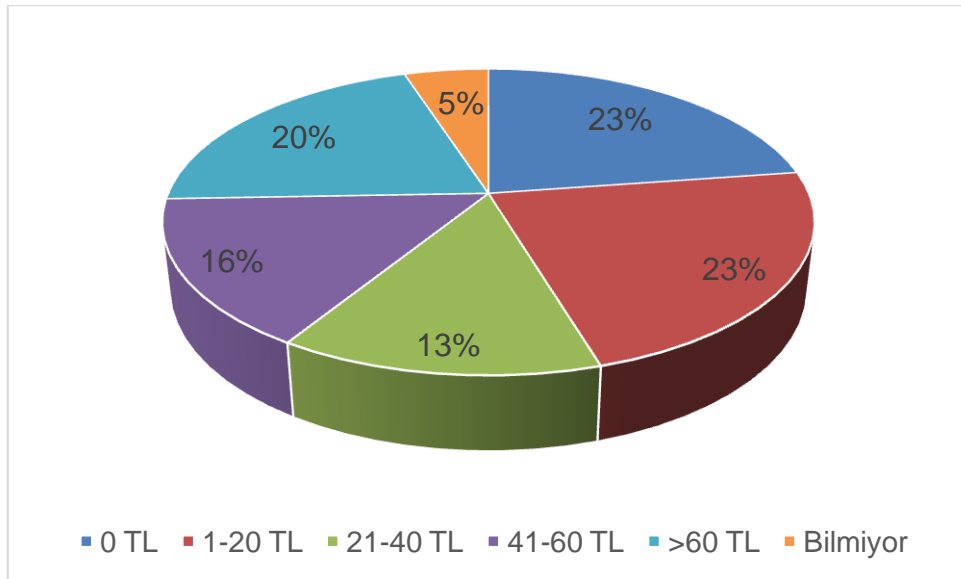
Şekil 6. 47. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların kayıt defteri tutma ve ilgili kuruma iletme konusunda isteklilik durumları

Amatör balıkçılıkta zorunlu lisans hakkındaki tercihlerinin yüzde (%) dağılımı Şekil 6.48'de gösterilmiştir. Anketi yanıtlayan balıkçıların yaklaşık %74'ünün amatör balıkçılık belgesinin zorunlu olmasını istediği, geri kalan %26'sının ise belgenin zorunlu olmasını istemediği saptanmıştır. Amatör balıkçı belgesinin zorunlu olmasına olumlu görüş bildiren balıkçıların faaliyetin bilinçli yapılabilmesi için belgenin eğitimden sonra verilmesini istedikleri belirlenmiştir.

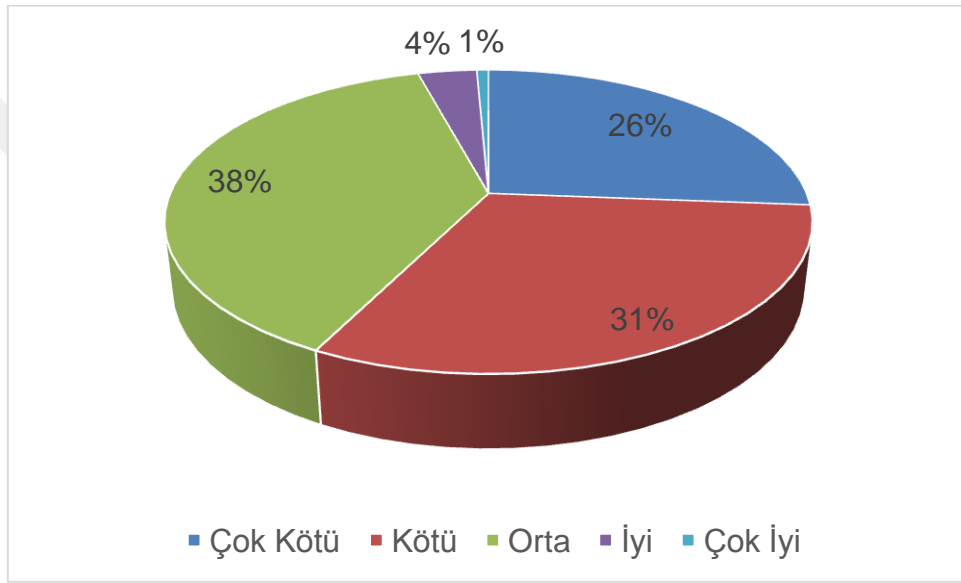
Şekil 6. 48. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların zorunlu amatör balıkçı belgesi hakkındaki görüşleri

Görüşmeye katılan balıkçıların olası zorunlu belge için vermek istedikleri miktarlar değişiklik göstermekte olup, %23'ünün zorunlu lisans durumunda hiç ödeme yapmak istemediği, diğer %23'ünün ise 1-20 TL arası ödemek istedikleri analiz edilmiştir. Diğerleri ise sırasıyla %20 >60 TL, %16'sı 41-60 TL, %13'ü 21-40 TL ve %5'i ödemek istediği miktarı bilmediği şeklinde tespit edilmiştir. Zorunlu belge olması durumunda balıkçılar tarafından ödenmek istenen miktarın ortalaması 49,6 TL olarak belirlenmiştir (Şekil 6.49).

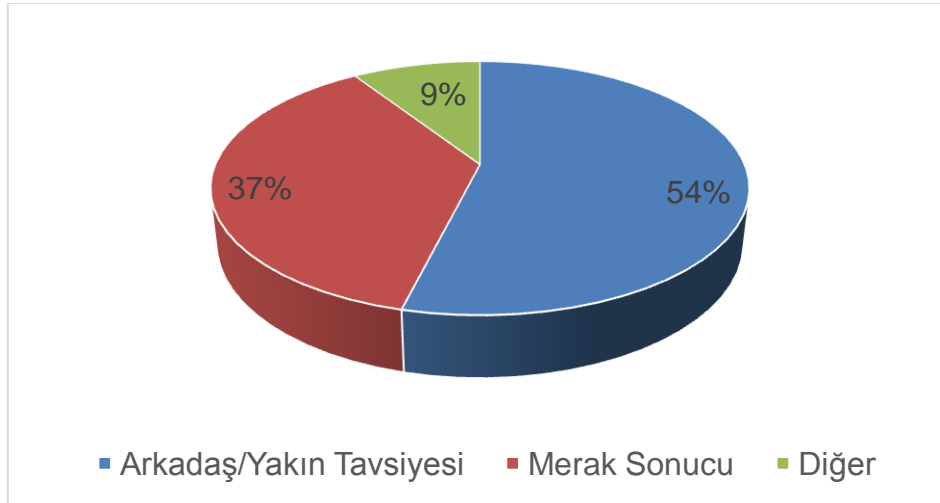
Şekil 6. 49. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların zorunlu amatör balıkçı belgesi için ödeme istekleri

Şekil 6.50'de, Mogan Gölü'nde amatör balıkçılığın kalite değerlendirilmesi hakkında balıkçıların görüşleri yüzde (%) dağılımı gösterilmektedir. Gölde amatör balıkçılığın kalitesini %38 balıkçı orta olarak değerlendirirken, %31'i kötü, %26'sı çok kötü, %4'ü iyi ve sadece %1'i çok iyi olarak değerlendirmiştir. Sonuç olarak, balıkçıların %57'si göl ortamını amatör etkinlik faaliyeti açısından olumsuz olarak nitelmişlerdir. Bunun nedeni olarak gölden balık avlayamadıklarını, balık stoklarının yetersizliğini, gölün kirliliği ve bakımsızlığını öne sürmüşlerdir.

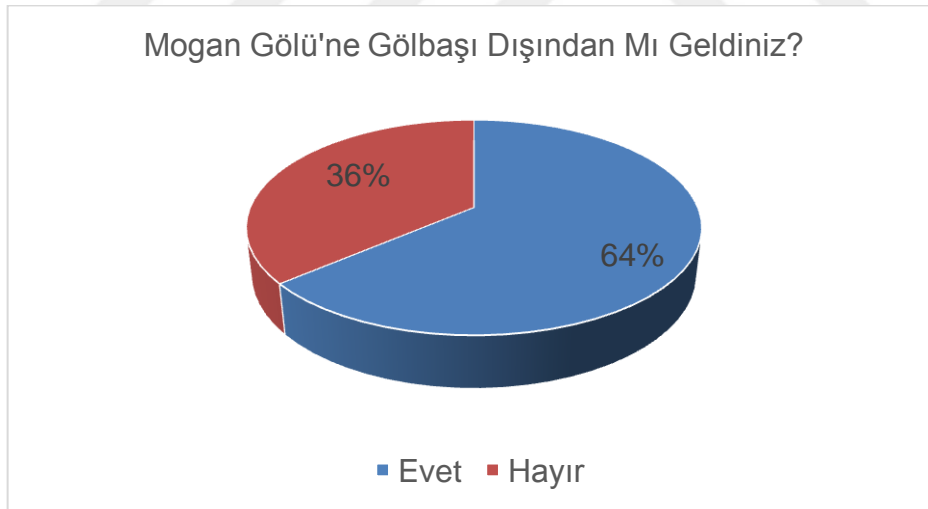
Şekil 6. 50. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçılar tarafından göldeki amatör balıkçılık kalite değerlendirilmesi

Şekil 6.51'de gösterildiği üzere, Mogan Gölü'nde amatör balıkçıların amatör balıkçılığa başlama nedenleri 3 kategoriye ayrılmaktadır. Gölde avlanan amatörlerin %54'i akraba ve yakın tavsiyesiyle, %37'si merak sonucu ve %9'u ise diğer sebeplerle etkinliğe başladıklarını belirtmişlerdir. Özellikle katılımcılardan ebeveyn (özellikle baba) figürünün faaliyete başlamadaki etkisi vurgulanmıştır. Diğer sebepler, doğa ve balık sevgisi, alkol gibi kötü alışkanlıklardan kurtulma ve zevk için yapma şeklinde sıralanmıştır.

Şekil 6. 51. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların amatör balıkçılığa başlama nedenleri

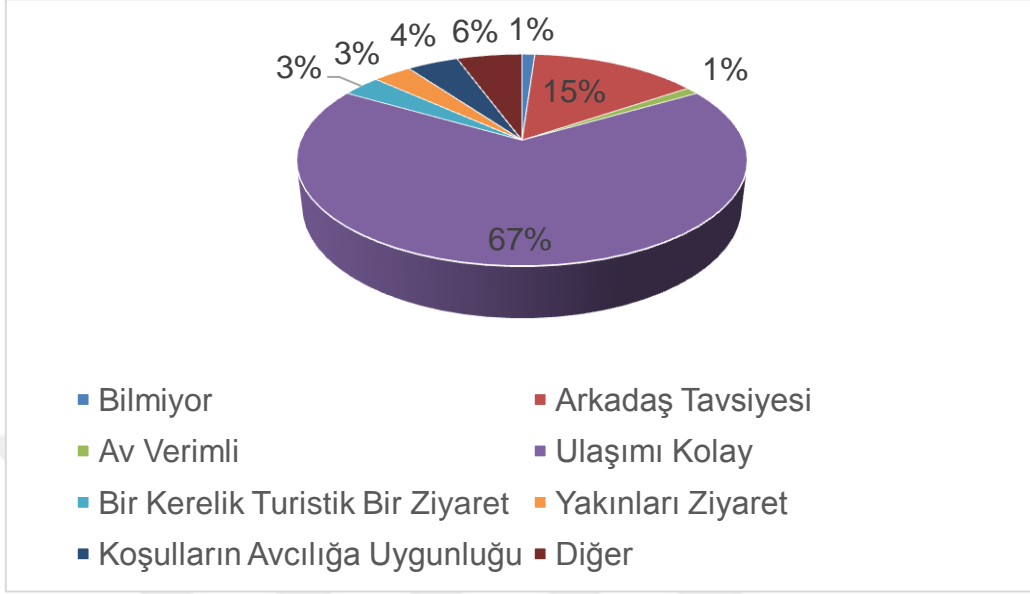
Amatör balıkçıların ikamet durumlarının yüzde (%) dağılımı Şekil 6.52'de gösterilmektedir. Buna göre balıkçıların %64'ünün Ankara İlinin çeşitli kesimlerinden geldikleri, %36'sının ise Gölbaşı İlçesi'nden aktiviteye katıldıkları saptanmıştır.

Şekil 6. 52. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların ikamet durumları

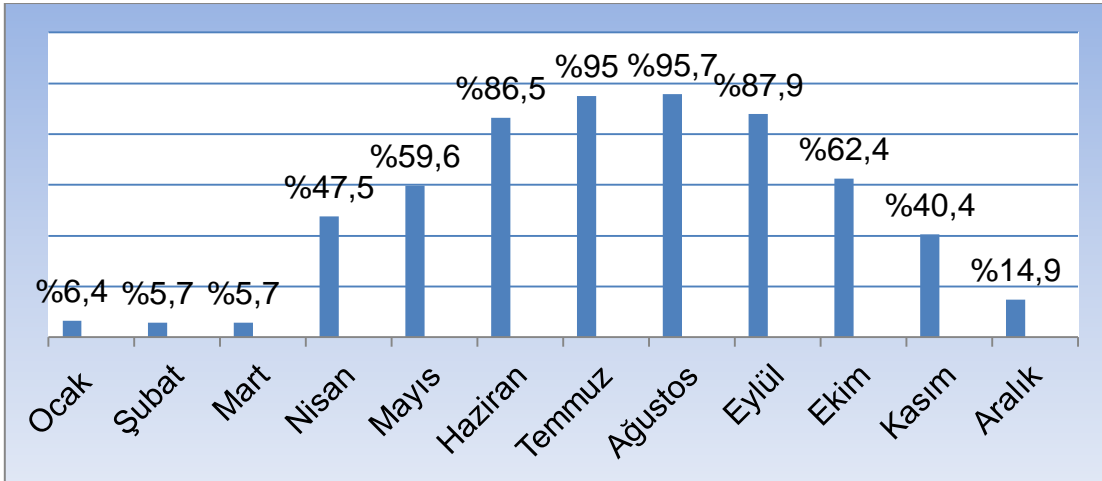
Amatör balıkçıların Mogan Gölü'nü balıkçılık için tercih etme sebepleri yüzde (%) dağılımı Şekil 6.53'te gösterilmektedir. Mogan Gölü'nün aktivite için tercih edilme nedenleri %67 ulaşım kolaylığı, %15 arkadaş tavsiyesi, %6 diğer, %4'ü koşulların avcılığa uygunluğu, %3 yakınları ziyaret, %3 bir kerelik turistik ziyaret, %1 av verimli ve diğer %1 ise bilinmediği şeklinde sıralanmıştır. Diğer cevabını verenler

Ankara ilindeki diğer su kaynaklarında oltaya zarar veren balık türlerinin Mogan Gölü'nde bulunmadığı gibi nedenleri ileri sürmüşlerdir.

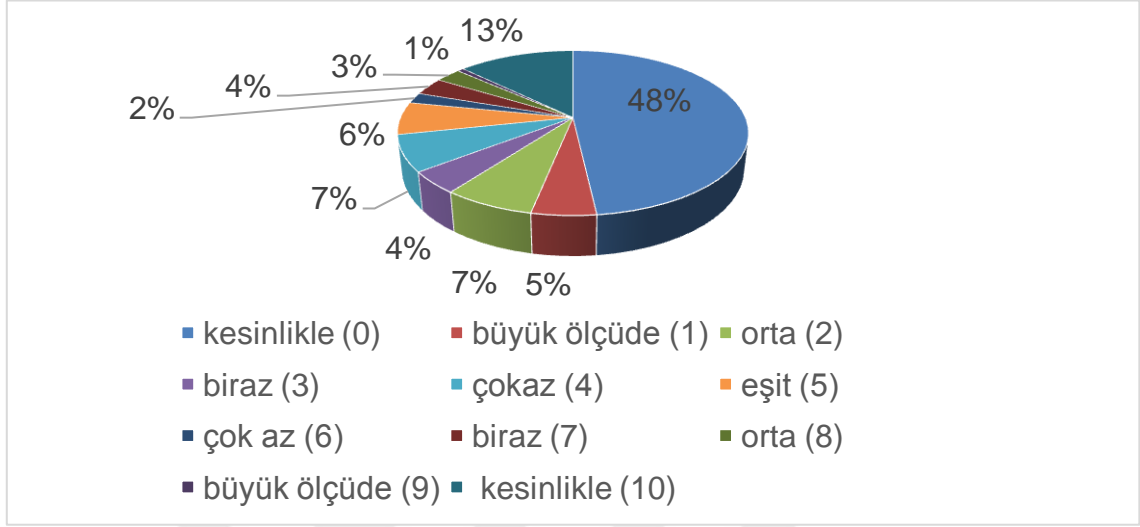
Şekil 6. 53. Amatör balıkçıların Mogan Gölü'nü tercih sebepleri

Amatör balıkçılığın aylar bazında yapılma durumuna bakıldığında, en fazla Ağustos ve Temmuz aylarında (%95,7 ve %95) avlanıldığı, en az ise Şubat ve Mart aylarında avlanıldığı (%5,7) tespit edilmiştir. Balıkçıların %50 ve üzeri oranda Mayıs ve Ekim ayları arasındaki periyotta avlanmayı tercih ettikleri görülmüştür.(Şekil 54)

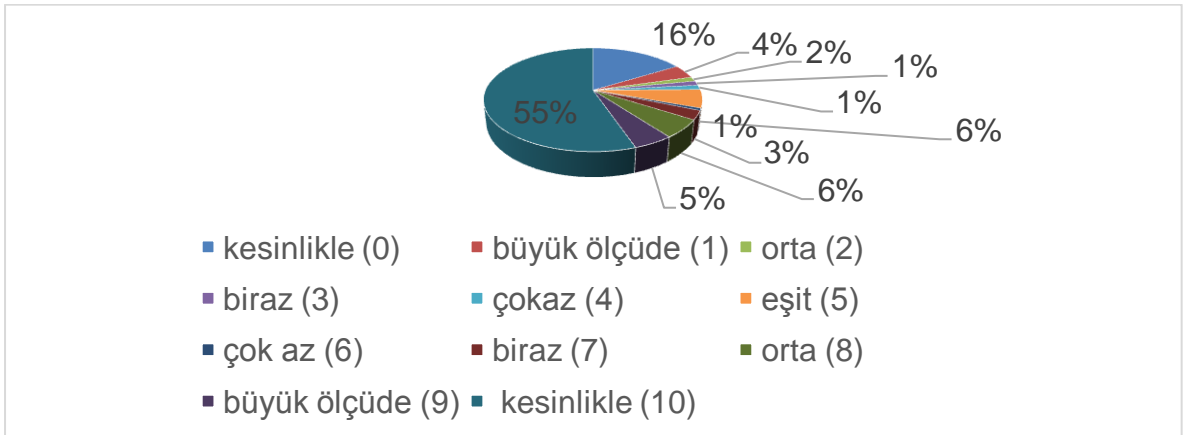
Şekil 6. 54. Mogan Gölü'nde amatör balıkçıların aylara göre avlanma durumları

Balıkçılarının amatör balık avlama aktivitesini gıda ihtiyacını karşılamak amacıyla yapma durumları yüzde dağılımı Şekil 6.55'te görülmektedir. Gıda İhtiyacını karşılamak için aktiviteyi olumlu kesinlik belirtenlerin oranı %48'dir.

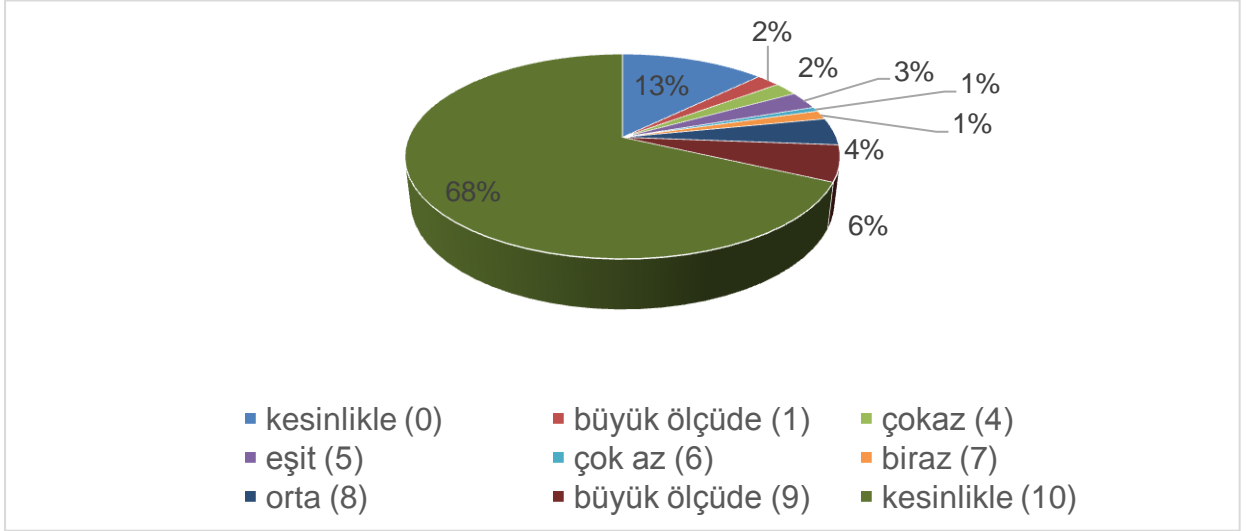
Şekil 6. 55. Mogan Gölü'ndeki balıkçıların amatör balıkçılık aktivitesini gıda ihtiyacı amacıyla yapma durumları

Balıkçılarının amatör balıkçılık aktivitesini boş zaman değerlendirmek amacıyla yapma durumları yüzde (%) dağılımı Şekil 6.56'da görülmektedir. Katılımcı balıkçıların %55'i olumlu kesinlik belirterek boş zamanlarını doldurmak amacıyla bu etkinliği yaptıklarını söylemiştir. Boş zaman değerlendirmeye zayıf ihtimal verenler boş zamanları olmadığını hatta bu etkinlik için zaman yaratıldığını ifade etmişlerdir.

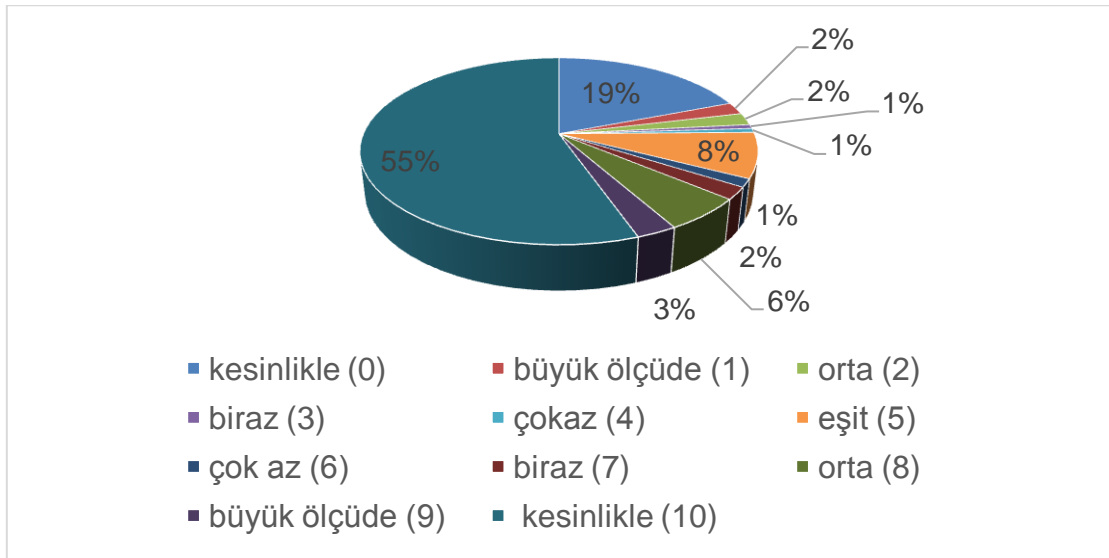
Şekil 6. 56. Mogan Gölü'ndeki balıkçıların amatör balıkçılık aktivitesini boş zaman değerlendirme amacıyla yapma durumları

Balıkçılarının amatör balıkçılık aktivitesini ruhsal dinginlik sağlamak amacıyla yapma durumları yüzde (%) dağılımı Şekil 6.57'de gösterilmektedir. Balıkçıların ruhsal dinginlik amacıyla bu etkinliği kesinlik vererek yanıtlama durumları %68'dir.

Şekil 6. 57. Mogan Gölü'ndeki balıkçıların amatör balıkçılık aktivitesini ruhsal dinginlik amacıyla yapma durumları

Balıkçılarının amatör balıkçılık aktivitesini sportif faaliyet amacıyla yapma durumları yüzde (%) dağılımı Şekil 6.58'de gösterilmektedir. Gölde amatör faaliyet gösteren kişilerin %55'i bu faaliyeti kesinlik bildirerek sportif bir amaçla yaptıklarını belirtmişlerdir.

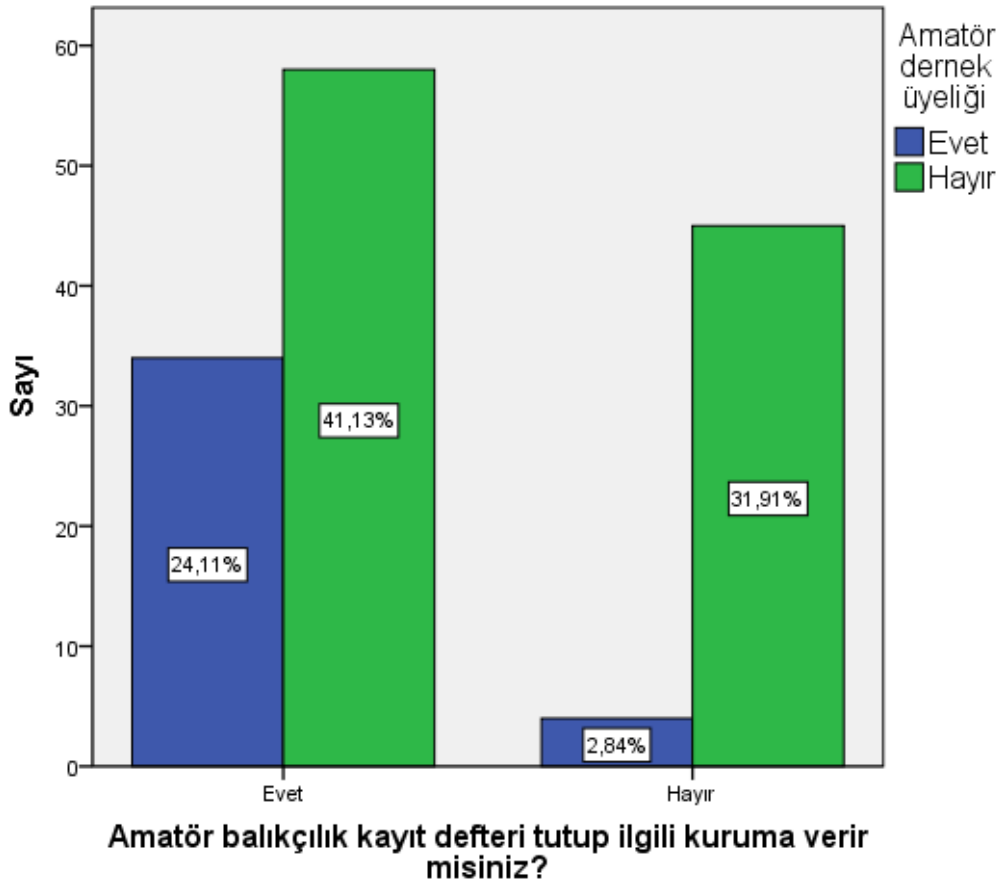

Şekil 6. 58. Balıkçılarının amatör balıkçılık aktivitesini sportif faaliyet amacıyla yapma durumları

Özetle, balıkçıların amatör balıkçılık etkinliğini çoktan aza doğru ruhsal dinginlik sağlamak, boş zamanlarını değerlendirme, sportif bir aktivite yapmak ve gıda ihtiyacını karşılamak için yaptıkları söylenebilir.

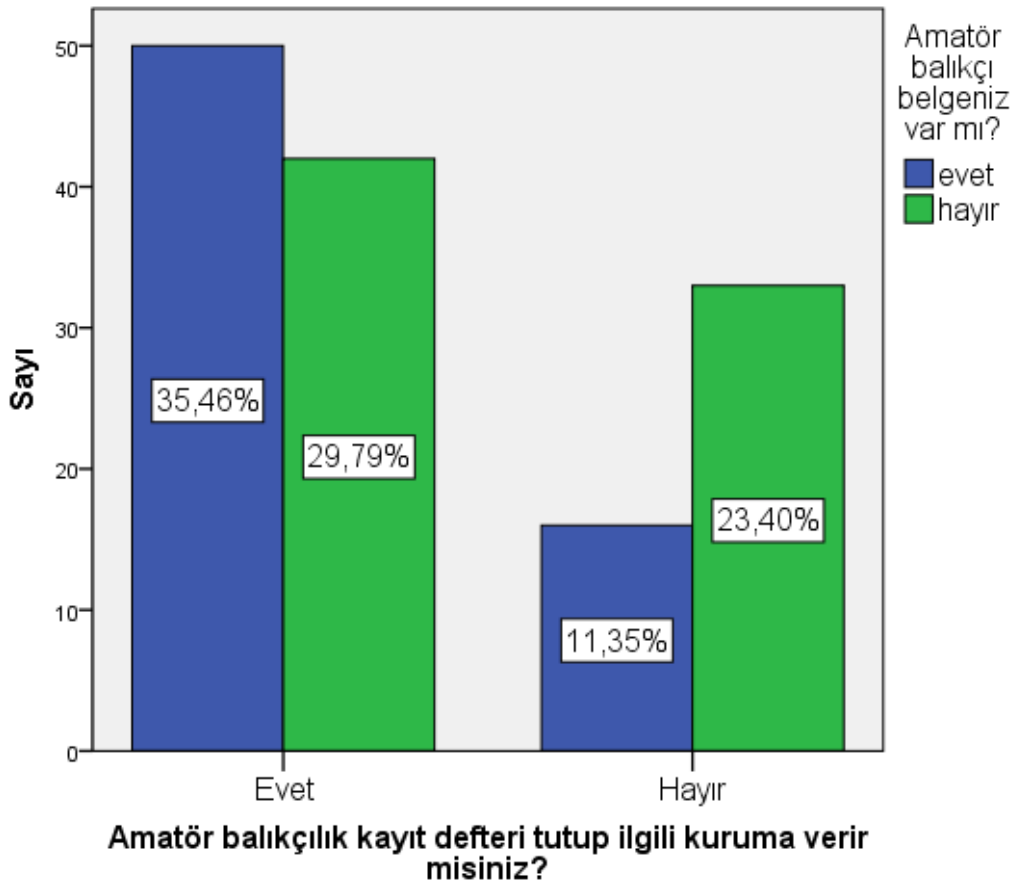
6.2. Mogan Gölü Amatör Avcılığın Çapraz Durum Analizi

Amatör balıkçılık derneğine üye ile amatör balıkçılık kayıt defteri tutup ilgili kuruma verme arasındaki bağıntı karşılaştırılmış olup, araştırmaya katılanların % 24'ünün amatör dernek üyesi olduğu ancak, amatör balıkçılık kayıt defteri tutmaya olumlu baktığı, yaklaşık %3'ünün ise amatör dernek üyesi olduğu ancak, amatör balıkçılık kayıt defteri tutmak istemediği saptanmıştır. Amatör dernek üyesi olmayıp amatör balıkçılık kayıt defteri tutmaya olumlu bakanların oranı %41'dir. (Şekil 6.59)

Şekil 6. 59. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların amatör balıkçılık dernek üyesi ve amatör balıkçılık kayıt defteri tutup ilgili kuruma iletme arasındaki ilişki grafiği

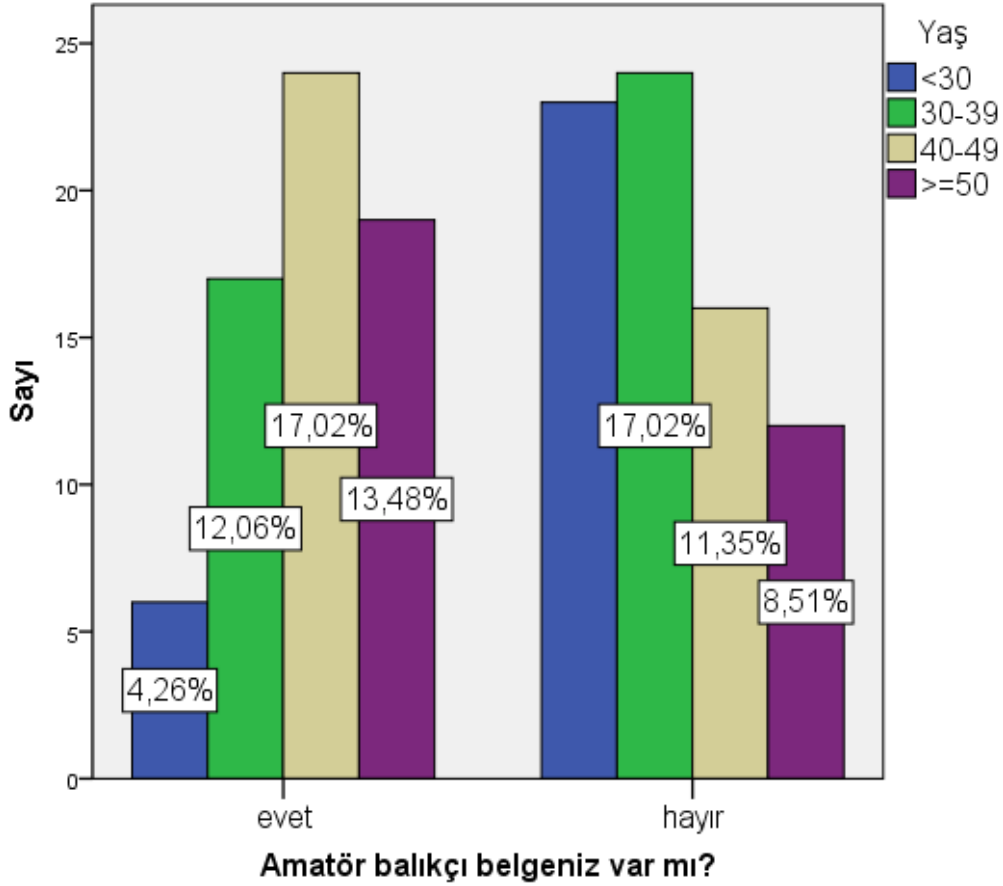
Amatör balıkçı belge sahiplik durumu ile amatör balıkçılık kayıt defteri tutup ilgili kuruma iletme arasındaki ilişki grafiği Şekil 6.59'da gösterilmektedir. Amatör balıkçı belgesi olanların %35'i amatör balıkçılık kayıt defteri tutup ilgili kuruma vermeye olumlu yaklaştığı, %11'nin ise amatör balıkçılık defteri tutmaya olumlu bakmadığı belirlenmiştir. Amatör balıkçı belgesi olmayan balıkçıların yaklaşık %30'unun amatör balıkçılık kayıt defteri tutup yetkili kuruma vermeyi istediği tespit edilmiştir (Şekil 6.60).

Şekil 6. 60.Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların amatör balıkçı belgesi sahiplik durumu ve amatör balıkçılık kayıt defteri tutup ilgili kuruma iletme arasındaki ilişki grafiği

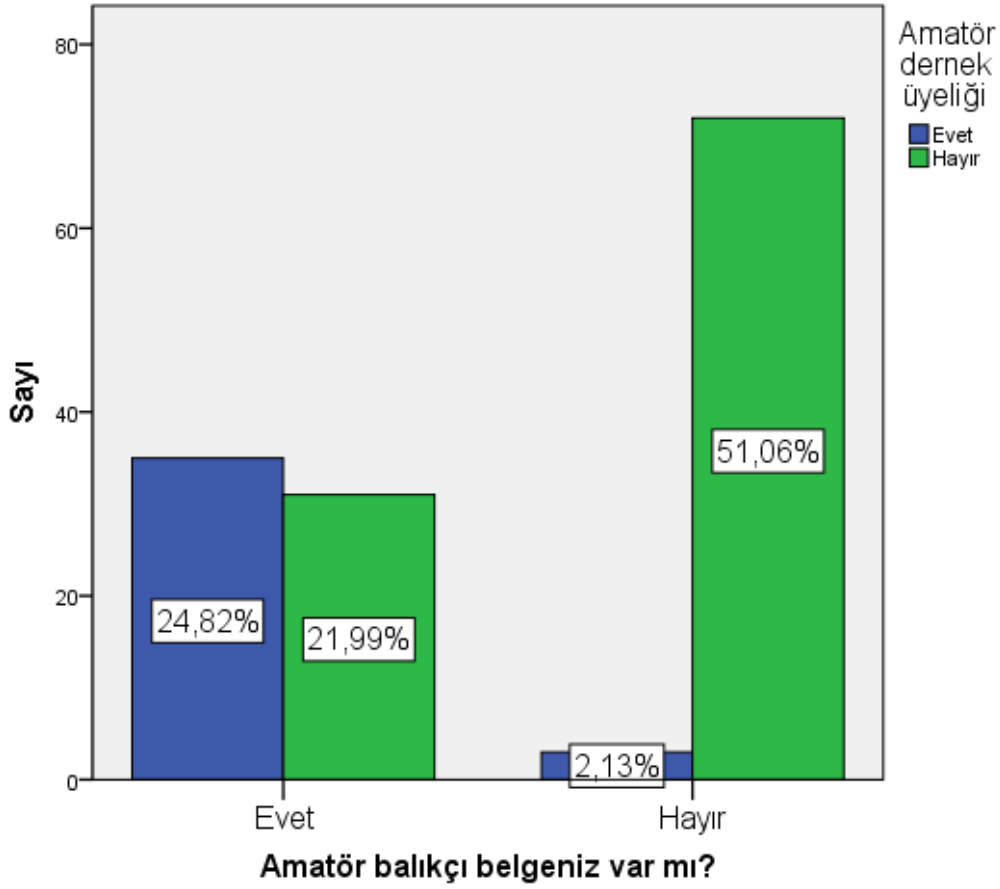
Amatör belge sahibi balıkçılar 4 farklı yaş kategorisine ayrılarak analiz edilmiştir: <30 yaş grubu, 30-39 yaş grubu, 40-49 yaş grubu ve >=50 yaş grubu. Ankete katılanların yaklaşık %17,02'sini 40-49 yaş grubunda amatör balıkçılık belgesine

sahip, %17,02'sini 30-39 yaş grubunda amatör balıkçı belgesine sahip olmayan, %16,31'ini 30 yaş altı amatör balıkçı belgesine sahip olmayan, %13,48'ini 50 yaş üstü amatör balıkçı belgesine sahip ve %12,06'sını 30-39 yaş grubunda amatör balıkçılık belgesine sahip balıkçılar oluşturmaktadır (Şekil 6.61).

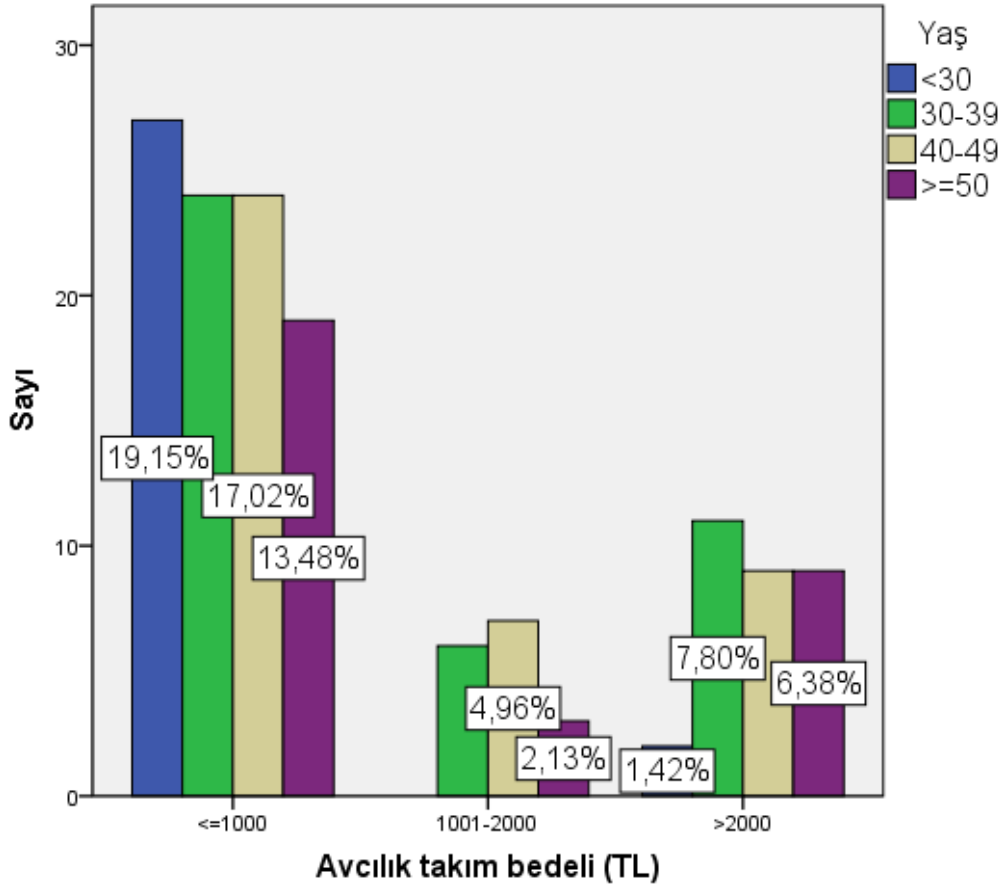
Şekil 6. 61. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların amatör belge sahiplik durumu ve amatör balıkçıların yaşları arasındaki grafik

Amatör balıkçılık dernek üyeliği ile amatör balıkçı belgesi sahiplik durumu arasındaki ilişki Şekil 6.62'de gösterilmektedir. Ankete katılanların %51.06'sının hem amatör balıkçı belgesine hem de amatör dernek üyeliğine sahip olmadığı, %24,82'sinin ise her ikisine de sahip olduğu belirlenmiştir.

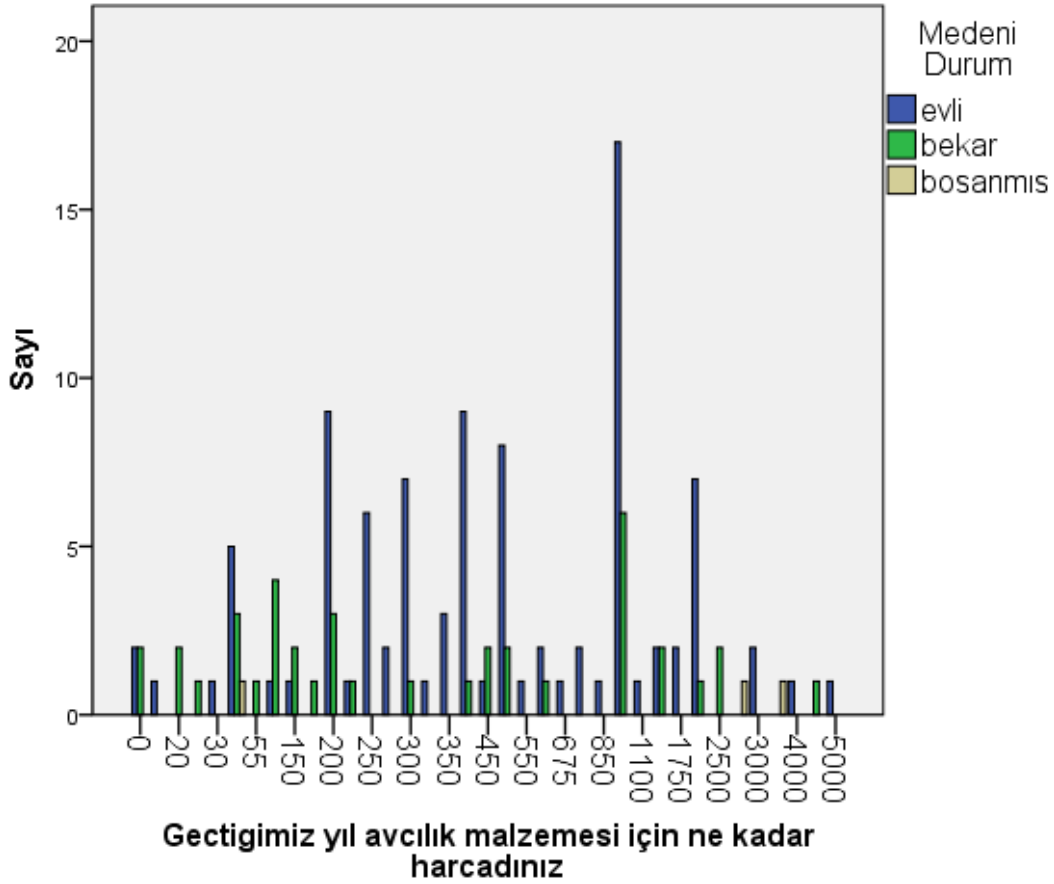
Şekil 6. 62. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların amatör dernek üyeliği ve amatör balıkçı belgesi sahiplik durumu ilişkisi (%)

Şekil 6.63'te balıkçıların avcılık takım bedelinin 4 farklı yaş grubuna göre analizi gösterilmiştir. Ankete katılan balıkçıların %19,15'i 30 yaşından küçük, %17,02'si 40-49 yaş grubunda, %13,48'i 50 yaş üstünde olup avcılık takımlarına 1000 TL'nin altında bir bedel ödemiştir. %7,08'i 30-39 yaş grubunda ve %6,38'i 50 ve üstü yaş grubunda olup avcılık takımlarına 2000 TL'nin üzerinde bir bedel ödemiştir.

Şekil 6. 63. Mogan Gölü amatör balıkçıların yaşları ve avcılık takım bedeli(TL) arasındaki çapraz dağılım

Amatör balıkçıların medeni durumları ve geçtiğimiz yıl avcılık malzemesi için ne kadar para harcadıkları arasındaki ilişkinin grafiksel dağılımı Şekil-64'te gösterilmiştir. En fazla yüzdeliğin evli olup 850-1100 TL arası harcama yapanlar olduğu analiz edilmiştir.

Şekil 6. 64. Amatör balıkçıların medeni durumları ve geçtiğimiz yıl avcılık malzemesi için ne kadar para harcadıkları arasındaki ilişkinin grafiksel dağılımı

Amatör balıkçılık kayıt defteri tutup ilgili kuruma iletme ile amatör balıkçılık derneğine üyelik arasındaki çapraz dağılımı Çizelge 6. 2'de gösterilmektedir. 2x2 Fisher Exact Testine göre amatör balıkçılık kayıt defteri tutma ve amatör balıkçılık derneğine üye olma arasında anlamlı bir ilişki vardır. ($p=0,00<0,05$) Hesaplanan phi ilişki katsayısına göre aralarında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki vardır. ($\phi:0,309, p=0,00<0,05$)

Çizelge 6. 2: Amatör balıkçılık kayıt defteri tutma ve ilgili kuruma iletme ile amatör dernek üyeliği arasındaki ilişkinin çapraz dağılım çizelgesi

			Amatör Dernek Üyeliği		Toplam
			Evet	Hayır	
Amatör Balıkçılık Kayıt Defteri Tutup İlgili Kuruma İletir misiniz	Evet	Sıklık	34	58	92
		Beklenen Sıklık	24,8	67,2	92,0
		% Toplam	%24,1	%41,1	%65,2
	Hayır	Sıklık	4	45	49
		Beklenen Sıklık	13,2	35,8	49
		% Toplam	%2,8	%31,9	%34,8
Toplam	Sıklık		38	103	141
	Beklenen Sıklık		38	103	141
	% Toplam		%27	%73	%100

Amatör balıkçı belgesi sahiplik durumu ile amatör balıkçılık derneğine üyelik arasındaki çapraz dağılımı Çizelge 6. 3'te verilmektedir. 2x2 Fisher Exact Testine göre amatör balıkçılık kayıt defteri tutma ve amatör balıkçılık derneğine üye olma arasında anlamlı bir ilişki vardır. ($p=0,00<0,05$) Hesaplanan phi ilişki katsayısına göre aralarında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki vardır. ($\phi:0,551, p=0,00<0,05$)

Çizelge 6. 3: Amatör balıkçı belgesi sahiplik durumu ile amatör dernek üyeliği çapraz dağılım çizelgesi

			Amatör Dernek Üyeliği		Toplam
			Evet	Hayır	
Amatör balıkçılık Belgeniz Var mı	Evet	Sıklık	35	31	66
		Beklenen Sıklık	17,8	48,2	66
		% Toplam	%24,8	%22	%46,8
	Hayır	Sıklık	3	72	75
		Beklenen Sıklık	20,2	54,8	75
		% Toplam	%2,1	%51,1	%53,2
	Toplam	Sıklık	38	103	141
		Beklenen Sıklık	38	103	141
		% Toplam	%27	%73	%100

6.3.Mogan Gölü Amatör Balıkçılığın Ekonomik Değerlendirilmesi

6.3.1. Koşullu Değerlendirme Yöntemi

Bu çalışmada, balıkçıların zorunlu amatör balıkçılık lisansına ödemek istedikleri miktar KDY yardımıyla hesaplanmıştır. KDY ile yapılan analizde zorunlu amatör balıkçılık lisansına ödemek istenen miktarı ifade eden Y ve amatör balıkçılık için lisansın zorunlu olup olmamasını ifade eden X değişkeni ile $Y=f(X)$ fonksiyonu incelenmiştir. Çizelge 6. 4'te 0,10 anlamlılık düzeyinde, "Amatör balıkçılıkta lisans zorunlu olmalı mı?" değişkeninin ödemek istenen miktar üzerinde anlamlı bir etkisi olduğu görülmektedir (p -değeri=0,096<0,10).

Çizelge 6. 4: Amatör balıkçılık lisansının zorunlu olup olması hakkındaki parametre tahminleri

	Wald Ki-Kare	sd	p-değeri
Sabit	971,663	1	0,000
Amatör Balıkçılıkta Lisans Zorunlu olmalı mı?	2,772	1	0,096

Çizelge 6. 5'te KDY ile hesaplanan parametre tahminleri gösterilmektedir.

Çizelge 6. 5: KDY ile hesaplanan parametre tahminleri

Parametreler	Tahmin	Standart Hata	Hipotez Testi			p-değeri	
			Wald kare	Ki-	sd		
Sabit	3,863	,2348	270,746	1		*,000	
Amatör Balıkçılıkta Lisans Zorunlu Olmalı	,436	,2618	2,772		1		*,096
Amatör Balıkçılıkta Lisans Zorunlu Olmamalı	0 ^a

*: p-değeri<0,10

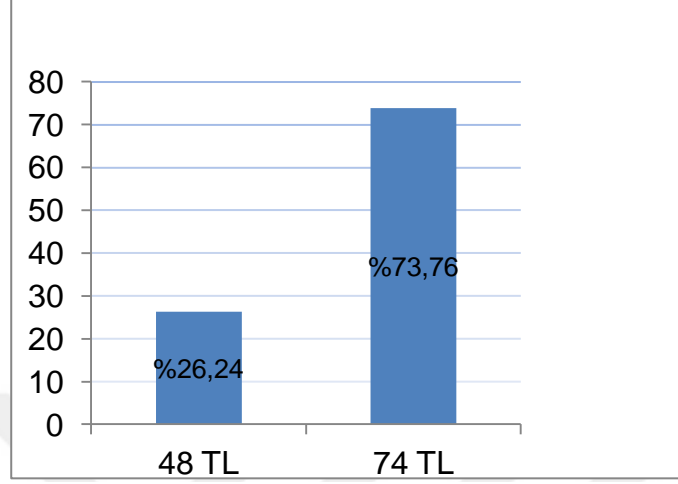
Yukarıda verilen Çizelge 6.5'teki parametre tahminleri yardımıyla, amatör balıkçılıkta lisans zorunlu olmalı mı sorusunu "evet" ve "hayır" olarak yanıtlayanlar için iki farklı ödeme miktarı aşağıdaki gibi hesaplanmıştır:

$$Y = e^{\text{Sabit Etki} + \beta_1(\text{Amatör Balıkçılık Lisans Zorunlu Olmalı})} = e^{3,863+0,436} = 73,6261$$

$$Y = e^{\text{Sabit Etki} + \beta_2(\text{Amatör Balıkçılık Lisans Zorunlu Olmamalı})} = e^{3,863} = 47,6079$$

Amatör balıkçılık için lisans zorunlu olmalı mı sorusuna olumlu yanıt veren balıkçılar yaklaşık 74 TL ve olumsuz yanıt veren balıkçılar 48 TL ödemek

istemektedirler. Şekil 6.65'de görüldüğü gibi, balıkçıların %74'ü yaklaşık 74 TL ve %26'sı 48 TL ödemek istemektedirler.

Şekil 6. 65. Amatör balıkçıların amatör balıkçı belgesinin zorunlu olması hakkındaki görüşleri ve zorunlu belgeye ödeme istekleri

6.3.2. Seyahat Maliyet Yöntemi

Mogan Gölü amatör balıkçıların seyahat masraflarının analizinde aşağıda yazılı bağımlı ve bağımsız değişkenler kullanılmıştır:

Y: Ortalama avcılık gün sayısı, X1: Kişi başına seyahat maliyeti (Nasıl hesaplandığı aşağıda gösterilecektir.) , X2: seyahat süresi, X3: aylık gelir, X4: avcılık ekipman bedeli, X5: yaş, X6: eğitim durumu, X7: medeni durum, X8: araç sahipliği, X9: gıda ihtiyacı için mi amatör balıkçılık yapıyorsunuz? X10: sportif bir aktivite yapmak, X11: ruhsal dinginlik sağlamak, X12: boş zamanlarını değerlendirmek

Kullanılan yarı-lograitmik fonksiyona sahip genelleştirilmiş doğrusal model; yani, poisson regresyon modeli aşağıdaki gibidir:

$$\text{Log}(\mu_i) = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \dots + \beta_{12} X_{12} +$$

Çizelge 6. 6 : Seyahat maliyeti yöntemi' ne göre poisson regresyon modeli analiz sonuç çizelgesi

Parametreler	P.Tahminleri	Standart Hata	Hipotez Testi		*p-değeri
			Wald-ki kare	sd	
(Intercept)	3,195	,182	307,739	1	*,000
Evli	-,831	,088	88,056	1	*,000
Bekar	-,723	,094	58,335	1	*,000
Boşanmış	0 ^a	.	.	.	*
Kendi aracı	-,403	,042	88,718	1	*,000
B.aracı	-,364	,062	33,889	1	*,000
Toplu Taşıma	-,354	,063	31,183	1	*,000
Bisiklet	-,555	,156	12,528	1	*,000
Yaya	0 ^a	.	.	.	*
İlkokul Mezunu	,530	,130	16,625	1	*,000
Ortaokul	,337	,127	7,017	1	*,008
Aylık gelir (<500 TL)	,285	,079	12,756	1	*,000
Aylık gelir (501-1000 TL)	-,257	,066	15,002	1	*,000
Aylık gelir (2001-2500 TL)	,137	,070	3,808	1	*,051
Aylık gelir (2501-3000 TL)	,170	,062	7,453	1	*,006
Yaş	,013	,001	57,647	1	*,000
İkametgah- Mogan	-,004	,0007	29,810	1	*,000
Uzaklık (km)					
Avcılık	3,510E-005	2,211E-006	251,962	1	*,000
Takım Bedeli					
Gıda İhtiyacını Gidermek	,050	,004	146,604	1	*,000
Boş Zamanları Değerlendirmek	,024	,005	17,242	1	*,000
Sportif Bir Aktivite Yapmak	,042	,005	66,006	1	*,000
Kişi Başına Seyahat Maliyeti	-,005	,002	4,203	1	*,040

*:p-değeri< 0,05

Sonuç olarak, 0,05 anlamlılık düzeyinde, p-değeri<0,05 olan değişkenler istatistiksel olarak anlamlıdır ve ortalama avcılık gün sayısı üzerinde anlamlı bir etkisi vardır. Uygulanan modele göre; medeni durumun, hangi ulaşım aracıyla alana gelindiğinin, eğitim, yaş, ikamet edilen alandan göl alanına uzaklık, gıda ihtiyacını karşılamak ve boş zamanlarını geçirmek için amatör balıkçılık yapmak ve

avcılık takım bedelinin ortalama gün sayısı üzerine anlamlı bir etkisi olduğu tespit edilmiştir. Balıkçıların yaşı arttıkça avcılık yaptığı ortalama gün sayısı artmaktadır. Balıkçıların yaşı 1 yaş arttıkça, avcılık ortalama gün sayısı 1 ($e^{0.01}$) gün artmaktadır. Geline alana uzaklık (km) avcılık ortalama gün sayısını olumsuz yönde etkilemektedir. Yani gelinen mesafe arttıkça ortalama avcılık gün sayısı azalmaktadır. Yukarıda verilen Çizelge 6. 6'da kişi başına seyahat maliyetine ait parametre tahmininin -0,005 olduğu görülmektedir. Her bir balıkçı için tüketici rantı, $-1/\beta = -1/(-0,005)=200$ TL olarak hesaplanmıştır.

Omnibus Test'ine göre poisson regresyon modeli anlamlıdır($p<0,05$). Omnibus Testi analiz sonuçları Çizelge 6. 7'de verilmektedir.

Çizelge 6. 7: Omnibus test analiz sonucu

Olabilirlik oran değeri	sd	p-değeri
1400,656	24	*,000

*p-değeri<0,05

Bu çalışmada toplam seyahat maliyet aşağıdaki gibi hesaplanmıştır:

Toplam Seyahat Maliyeti= kişi başına yapılan masrafların toplamı = günlük ort yem masrafı + günlük ort ulaşım masrafı + günlük ort diğer masraflar

Yukarıda verilen denklem sonucunda hesaplanan toplam seyahat maliyet Çizelge 6. 8'de verilmektedir.

Çizelge 6. 8: Toplam seyahat maliyet analiz sonuçları

Değerler	Sıklık	Yüzde	Kümülatif yüzde
<=50 TL	55	39,0	39,6
51-100 TL	42	29,8	69,8
101-150 TL	20	14,2	84,2
151-200 TL	12	8,5	92,8
>200 TL	10	7,1	92,8
Eksik değer	2	1,4	100,0
Toplam	141	100,0	

Bu çalışmada kişi başına seyahat maliyeti ise aşağıdaki gibi hesaplanmıştır:

Kişi başına seyahat maliyeti= toplam seyahat maliyeti değişkeni/ o gruptaki kişi sayısı

Yukarıdaki denkleme bağlı kalınarak hesaplanan kişi başına seyahat maliyet tablosu Çizelge 6. 9 'da verilmektedir.

Çizelge 6. 9: Kişi başı seyahat maliyet tablosu

Değerler	Sıklık	Yüzde	Kümülatif Yüzde
<=5 TL	97	68,8	69,8
5,01-10,00 TL	20	14,2	14,4
10,01-20,00 TL	12	8,5	8,6
>20,00 TL	10	7,1	7,2
Total	139	98,6	100,0
Eksik değer	2	1,4	100,0
Toplam	141	100,0	

Çizelge 6. 9' da verildiği gibi, Mogan Gölü'nde 97 balıkçının seyahat maliyeti 5 TL ve altında, 20 balıkçının seyahat maliyeti 5 ile 10 TL arasında, 12 balıkçının seyahat maliyeti 10 ile 20 TL arasındadır.

6.4. Mogan Gölü'nde Amatör Balıkçılığı Etkileyen Faktörlerin Değerlendirilmesi

6.4.1. Tobit Analiz Modeli

Mogan Gölü anket çalışmasındaki kaynağa göre bağımsız değişkenler seçilmiştir. Bunlar şu şekildedir: Y: Ödemek İstenen Miktar, X1: Yaş ,X2: Medeni Durum, X3: Eğitim Durumu, X4: Aylık Gelir, X5: Amatör Belgeniz Var Mı, X6: Balıkçılık Tecrübesi, X7: Yem Masraf,X8: Ulaşım Masraf, X9: Diğer Masraf, X10: Ortalama Avlandıkları Gün Sayısı, X11: Kişi.Bu bağımsız değişkenlerin analizi Çizelge 6.10'da verilmektedir.

Çizelge 6. 10 : Mogan Gölü'nde amatör balıkçılık etkinliği yapan bireylerin balıkçılık nedenleri üzerinde etkili olan faktörlerin tobit analiz modeli

Değişken Tahminleri						
Değişkenler		sd	Kat sayısı	Standart Hata	T değeri	p-değeri
Sabitler		1	152.815917	64.084400	2.38	0.0171
X1	Yaş	1	-1.476086	1.474626	-1.00	0.3168
X2	Bekar	1	49.872679	27.231925	1.83	*0.0670
X2	Bosanmış	1	77.914443	60.763761	1.28	0.1998
X2	Evli	0	0	.	.	.
X3	İlkokul	1	30.494344	36.154471	0.84	0.3990
X3	Lise	1	-8.961672	24.230836	-0.37	0.7115
X3	Ortaokul	1	0.167589	32.223541	0.01	0.9959
X3	Üniversite	1	-51.660531	52.994815	-0.97	0.3296
X3	Lisansüstü	0	0	.	.	.
X4	1001-1500	1	-	37.052412	-2.86	*0.0043
			105.792913			
X4	1501-2000	1	-87.213124	32.795371	-2.66	*0.0078
X4	2001-2500	1	-72.492707	37.408950	-1.94	*0.0526
X4	2501-3000	1	-5.111992	38.572671	-0.13	0.8946
X4	3001-3500	1	-3.127204	37.406812	-0.08	0.9334
X4	<=1000	1	-	48.731148	-3.06	*0.0022
			149.113851			
X4	>3500	0	0	.	.	.
X5	Amatör	1	52.403376	20.744395	2.53	*0.0115
	Balıkçılık Belgesi Var					
X5	Amatör	0	0	.	.	.
	Balıkçılık Belgesi Yok					
X6		1	-0.874646	1.148675	-0.76	0.4464
X7		1	-0.273230	0.535811	-0.51	0.6101
X8		1	-0.238059	0.598854	-0.40	0.6910
X9		1	-0.350785	0.594881	-0.59	0.5554
X10		1	-0.305250	0.350920	-0.87	0.3844
X11		1	3.130755	4.476751	0.70	0.4843
_Sigma		1	96.198485	7.081768	13.58	<.0001

*p<0.10

*0,10 anlamlılık düzeyinde koyu renkle ifade edilen değişkenler ödemek istenen miktar üzerinde istatistiksel olarak anlamlıdır.

Amatör belgesi olanların (X5) belge sahibi olmayanlara göre 52 TL daha fazla vermek istedikleri saptanmıştır. Aylık gelir düzeyi(X4) 1000 ve altı olanlar aylık gelir düzeyi 3500 üstü olanlara göre 149 TL daha az vermek istedikleri

belirlenmiştir. Bekar bireylerin(X2) evlilere oranla 49 TL daha fazla verebildikleri analiz edilmiştir.

6.4.2. Kısıtlı Tobit Analiz Modeli

Yapılan çalışmanın kısıtlı tobit analizinde, seçilen bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkenler üzerindeki etkisi incelenmiştir.

Yaş(X1), eğitim durumu(X2), balıkçılık tecrübesi(X3), toplam yıllık masraf(X4), kişi başına seyahat maliyeti(X5),ortalama gün sayısı(X6), zorunlu amatör balıkçılık lisansına ödemek istenilen miktar(X7) ve ikamet edilen alandan uzaklık(X8) bağımsız değişkenler olarak modelde seçilmiştir.

Çizelge 6.11: Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçıların amatör etkinliği seçme tercihleri üzerine etki eden hususların kısıtlı tobit analiz modeli

Değişken Tahminleri		Gıda İhtiyacını Gidermek		Boş zamanları değerlendirmek	
Değişkenler		Katsayı	Standart hata	Katsayı	Standart hata
Sabitler		4.416415	3.301737	0.470178	4.754027
X1	Yaş	*- 0.185288	0.098074	0.205422	0.140233
X2	İlkokul	2.316273	2.666063	5.106510	4.019787
X2	Lise	1.007785	1.802956	2.716786	2.358408
X2	Ortaokul	*4.508360	2.333171	-1.379117	3.142919
X2	Üniversite	3.282538	4.530743	-0.204363	5.866589
X2	Lisansüstü	0	.	0	.
X3	Balıkçılık tecrübesi	0.066464	0.081472	-0.141910	0.120304
X4	Toplam yıllık masraf	*- 0.001130	0.000485	*-0.001950	0.000719
X5	Kişi başına seyahat Maliyeti	0.126737	0.099189	*0.310089	0.161452
X6	Ortalama av gün sayısı	*0.077490	0.025934	*0.163471	0.051242
X7	Belge ödeme isteği	-0.003765	0.008516	0.021105	0.013132
X8	Uzaklık(km)	-0.012836	0.023110	-0.022450	0.032719
_Sigma		7.292472	0.844902	9.344585	1.295437

P-değeri<0,10

Sonuç olarak, *0,10 anlamlılık düzeyinde, gıda ihtiyacını gidermek üzerinde yaşın, ortaokul mezun olma durumunun, toplam yıllık masrafın ve yıllık ortalama avcılık gün sayısının anlamlı etkisi vardır. Kişilerin yaşlı olması, toplam yıllık masrafın fazla olması, yıllık ortalama avcılık gün sayısının fazla olması ve eğitim düzeyinin yüksek olmaması amatör balıkçılığın gıda amaçlı tercih edilme durumunu pozitif yönde arttırmaktadır. (Çizelge 6.11.)

*0,10 anlamlılık düzeyinde, boş zamanları değerlendirmek üzerinde X4'ün negatif, X5 ve X6'nin pozitif etkisi var. Yani toplam yıllık masraf arttıkça boş zamanlar için amatör balıkçılığın etkinlik olarak seçilme ihtimali azalırken, kişi başına seyahat maliyeti artışı ve yıllık ortalama av gün sayısı artışı boş zamanlarda amatör balıkçılığı etkinlik tercihini olumsuz etkilememektedir (Çizelge 6.11).

Çizelge 6. 12 : Mogan Gölü amatör balıkçıların amatör etkinliği seçme tercihleri üzerine etki eden hususların kısıtlı tobit analiz modeli

Değişken Tahminleri Değişkenler		Ruhsal dinginlik sağlamak		Sportif bir aktivite yapmak	
		Katsayı	Standart hata	Katsayı	Standart hata
Sabitler		4.047298	6.162562	1.797242	5.708893
X1	Yaş	0.278973	0.187995	*0.318986	0.168093
X2	İlkokul	4.888066	5.345913	-6.129148	4.466065
X2	Lise	2.803264	3.096740	0.206084	3.017455
X2	Ortaokul	1.104880	4.148214	-5.809676	3.919667
X2	Üniversite	1.381542	7.073435	-6.168581	6.920394
X2	Lisansüstü	0	.	0	.
X3	Balıkçılık tecrübesi	-0.264438	0.165243	-0.224527	0.141091
X4	Toplam Yıllık masraf	0.000102	0.000960	*-0.001562	0.000857
X5	Kişi başına seyahat Maliyeti	0.093476	0.195548	0.301348	0.197885
X6	Ortalama av gün sayısı	0.079906	0.055406	*0.095388	0.047779
X7	Belge ödeme İsteği	0.020691	0.016312	0.025639	0.017642
X8	Uzaklık(km)	-0.018473	0.041777	-0.022936	0.040329
_Sigma		11.543222	1.960642	11.719239	1.769117

P-değeri<0,10

Çizelge 6.12'de gösterildiği üzere, 0,10 anlamlılık düzeyinde tobit model analiz sonucunda bağımsız değişkenlerin hiç birinin ruhsal dinginlik üzerinde anlamlı etkisi olmadığı tespit edilmiştir.

Diğer yandan, 0,10 anlamlılık düzeyinde, amatör balıkçılık etkinliğini sportif amaçlı yapma üzerinde yaşın ve yıllık ortalama avcılık gün sayısının pozitif yönlü ve toplam yıllık masrafın negatif yönlü etkisi olduğu saptanmıştır. Yani yaş ilerledikçe ve yılda avcılık yapılan gün sayısı arttıkça sportif amaç için amatör etkinlik yapma durumunda artış gözlenmektedir. Oysa yıllık yapılan total masraf arttıkça bireylerin sportif amaçlı amatör balıkçılık etkinliğini tercih etmelerinde azalış gözlenmektedir (Çizelge 6.12).

6.5.Mogan Gölü'nde Amatör Balıkçılık Mevcut Durum Değerlendirilmesi

6.5.1. Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Fırsatlar Ve Tehditler (GZFT=SWOT) Analizi

GZFT analizi ile, Mogan Gölü'ndeki amatör olta avcılığın iç durum değerlendirmesinin yapılmasına ve sektörü dıştan etkileyen tehditler ve fırsatların analiz edilmiştir. Bu analiz ile göldeki amatör balıkçılık etkinliğinin mevcut durum değerlendirilmesinin yapılmasına ve gelecek durumun tahminine ve onun yapılandırılmasına olanak sağlanabilmesi amaçlanmıştır (Çizelge 6.13 ve Çizelge 6.14).

Çizelge 6. 13 : Mogan Gölü'nde amatör balıkçılığın güçlü ve zayıf yönler analizi

Güçlü yönler	Zayıf Yönler
<ul style="list-style-type: none">• Ulaşım kolaylığı• Stres atabilme• Diğer rekreasyonel aktiviteleri de aynı anda yapabilme• Kıyı şeridinin uzunluğu	<ul style="list-style-type: none">• Denetim yetersizliği• Kirlilik (su, çevre)• Su bitkilerin kıyı şeridinde çokluğu• Özel alan ve iskele olmaması• Yaz sezonunda sineklerin çokluğu, ilaçlama ve bakım çalışmalarının azlığı• Denetleme yetkisi olan bazı kurum görevli lerinin mevzuat bilgilerinin eksik olması ve denetim görevini yerine getirmedeki yetersizliği• Aktivite yapma esnasında gölgelik alan olmaması, dinlenme amaçlı yerlerin azlığı• Göl civarında restoran gibi yapılanmanın çokluğu nedeniyle doğal ortamın bozulması ve kirlenmesi

Çizelge 6. 14 : Mogan Gölü'nde amatör balıkçılığın fırsatlar ve tehditler analizi

Fırsatlar	Tehditler
<ul style="list-style-type: none">• Göl temizliğinin başlaması• Özel Çevre Koruma Bölgesi Olması• Amatör balıkçıların eğitim alma ve bilinçli ve sürdürülebilir avcılık konusunda kararlılığı	<ul style="list-style-type: none">• Yasadışı avcılığın fazlalığı• Stoklarda azalma, amatörlerin balık yakalayamaması, stokların çoğaltılması yönünde doğru balıklandırma ve benzeri çabaların olmaması• Olta kullanım hataları nedeniyle diğer rekreasyonel faaliyetleri yapanlarla çatışmalar• Özel mülkiyet alanlarında amatör avcılığın yapılamaması• Amatör balıkçıların göle ziyaret sayılarının azlığı• Amatör balıkçılık belgesinin zorunlu olmaması ve kayıtlı balıkçı sayısının bilinmemesi• Mevzuat yetersizliğinin giderilememesi• Yanlış avcılık malzemesinin satılması ve kişilerin av takımı seçmedeki yetersizliği• Dernekleşme veya örgütlenmenin yetersizliği ve gereksiz görünmesi• Su seviyesinin düşüklüğü• Ekolojik açıdan potansiyel sakıncalı türlerin ve ekolojik açıdan zararlı türlerin gölde bulunması

7.SONUÇLAR

Ülkemizdeki amatör balıkçılık aktivitesinin yüzleştiği sorunlarla gelişmiş ülkelerdeki sorunlarla karşılaştırıldığında benzer hususlar dikkati çekmektedir. Örneğin, İngiltere’de yaklaşık 3 milyon kişi üzerinde amatör balıkçı bulunmaktadır. İngiltere’de amatör balıkçılık aşırı avlanma, fiziksel habitat değimi, kimyasal kirlenme, yabancı balıkların sulara taşınması, ötrifikasyon ve iklim değişikliği tarafından tehdit edilmektedir [10].

Öte yandan, amatör balıkçılığın stoklar üzerine etkisinin araştırıldığı ve FAO tarafından yapılan bir çalışmada; amatör balıkçılık veya benzeri amatör balıkçılık uygulamaları nedeniyle doğal balık türlerinde azalmanın sadece sınırlı olduğu belirlenmiştir [1].

Mogan Gölü’nde yapılan çalışmada, görüşülen balıkçıların çoğunluğunun aylık gelirinin 2000 TL’nin altında olduğu, avcılık malzemesi için 500 TL ve altında harcama yaptıkları, eğitim durumlarının lise ve yüksekokul düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca amatör balıkçıların en çok turna balığı (*Esox lucius*) avcılığı için göle avcılığa geldikleri belirlenmiştir. Yapılan çalışmanın diğer çalışmalarla karşılaştırılması sonucu oransal benzerlik ve farklılıklar elde edilmiştir.

Yapılan çalışmalarda amatör balıkçılık yapanların yaş dağılımı farklılık göstermektedir. Dırmıkçı [28] İzmir Körfezi’nde kıyıda amatör balıkçılık yapanların %64’nün 25-50 yaş arası olduğunu belirlemiştir. Tunca vd. [20] yaş ortalaması Gökova ÖÇK Bölgesinde %48,5 ile 46-60 yaş arası, Foça ÖÇK Bölgesinde ise %47,7 ile 26-45 yaş arası kişilerin en fazla avlanan grubu oluşturduğunu tespit etmişlerdir. Ateşşahin vd [29], Elazığ İlinde amatör avlananların %62,2’si 21-40 yaş aralığında bulunduğunu tespit etmişlerdir. Alyanak [30], Batı Anadolu illerinde yaptığı incelemede amatör balıkçıların %28,3’ünün 40-49 yaş aralığında olduğunu belirtmiştir. Bu çalışmada, Mogan Gölü’nde avlananların % 57’sinin 30-49 yaş aralığında bulunduğu tespit edilmiştir.

Amatör balıkçılık faaliyetinde bulunanların çoğunluğunun erkek olduğu yapılan farklı çalışmalarda saptanmıştır. Dırmıkçı [28], 100 adet amatör balıkçıyla İzmir Körfezi’nde yaptığı çalışmasında balıkçıların %6’sının kadın olduğunu saptamıştır. Tunca vd. [20] ise Gökova’da balıkçılık yapanların %10,8’inin ve Foça’da ise %3,1

'inin kadın olduğunu tespit etmişlerdir. Ateşşahin vd.[29] Elazığ İli'ndeki çalışmasındaki 74 amatör katılımcının %5,4'ünün kadın olduğunu ifade etmişlerdir. Alyanak [30], 16 Batı Anadolu İli'nde yaptığı çalışmasında 141 katılımcının tümünün erkek olduğunu tespit etmiştir. Bu araştırmada, Mogan Gölü'nde balıkçılık yapanların cinsiyet dağılımına bakıldığında kadınların yaklaşık % 1'lik paya sahip olduğu görülmektedir.

Türkiye'de amatör balıkçılık için en önemli husus amatör balıkçılık yapanların sayısının bilinmemesidir. Bunun temel nedeni amatör balıkçılık etkinliği yapan ülke vatandaşlarının ilgili tebliğ gereği belge alma zorunluluğunun olmamasıdır. Amatör balıkçı belgesi edinme durumlarına bakıldığında Dırmıkçı [28], çalışmasında amatör balıkçıların % 32'sinin belge sahibi olduğu sonucunu çıkarmıştır. Tunca vd. [20] Gökova ÖÇK Bölgesindeki amatör belge sahiplik oranını %45,4 ve Foça ÖÇK Bölgesi'ndeki amatör belge sahiplik oranını ise %49,2 olarak saptamışlardır. Ateşşahin vd. [29], Elazığ İlinde 74 amatör balıkçı ile yaptıkları çalışmada amatör belge sahiplik oranı % 5,4 olarak belirlemişlerdir. Alyanak [30], tarafından yapılan çalışmada amatör belge sahiplik oranı %22 olarak belirlenmiştir. Mogan Gölü'nde görüşme yapılan balıkçıların % 47'sinin belge sahibi olduğu tespit edilmiştir. Tunca vd. [20], Foça ve Gökova ÖÇK Bölgesi'nde yaptığı çalışma sonucunun Mogan Gölü'nde yapılan çalışma ile oransal benzerlik taşıdığı görülmektedir.

Tunca vd. [20], amatör balıkçılık derneklerine üyelik durumunu Foça'da %1,5 ve Gökova Bölgesinde % 0 olarak belirlemiştir. Alyanak[30], %20,6'sının amatör balıkçılık derneklerine üye olduklarını saptamıştır. Mogan'da yapılan bu çalışmada ise dernek üyelik durumu %27 olarak belirlenmiştir. Mogan'da yapılan çalışma Alyanak[30], yaptıkları çalışma ile benzerlik göstermektedir. Mogan Gölü'nde amatör balıkçılık derneklerine üyelik durumunun yüksek olmasının nedenleri arasında Mogan Gölü'nün Başkent Ankara'da olması ile Türkiye'de faaliyet gösteren 19 adet amatör balıkçılık derneğinin 3 tanesinin [13] ve Amatör ve Sportif Oltu Balıkçılığı Federasyonu (ASOF)'nun Ankara'da bulunması sayılabilir. Mogan'da yapılan çalışmada derneğe üye olma nedenleri arasında amatör balıkçılığı yaşatmak ve etkinliğin sürdürülebilirliğini sağlamak gibi cevaplar verilmiştir. Derneğe üye olmama nedenleri arasında üye olmaya ihtiyaç

duyulmadığı, bunun için zaman ayrılmadığı, sosyal medya hesaplarından etkinliği takip etmenin ve paylaşımında bulunmanın daha kolay olduğu dile getirilmiştir.

Tunca vd. [20], amatör balıkçılık için kayıt tutma zorunluluğu ve ilgili kuruma iletme yüzde oranı Foça için %55,4 ve Gökova için %78,5 olarak tespit etmişlerdir. Mogan Gölü'nde ise bu durum %65 olarak saptanmıştır. Yapılan 2 çalışma benzerlik göstermekte olup, amatör balıkçılık için kayıt tutma ve ilgili kuruma verme oranının balıkçılar arasında %55 ve üzerinde olarak tespit edilmiştir.

Tunca vd. [20], amatör su ürünleri belgesinin zorunlu olmasına olumlu bakanların oranı Foça'da %57,7 ve Gökova Bölgesi'nde ise %70 olarak bildirilmiştir. Mogan'da avlanan balıkçıların %74'ü belgenin zorunlu olmasını istediklerini belirtmişlerdir.

Tunca vd. [20], KDY Yöntemini kullanarak yaptıkları analizde yıllık zorunlu amatör balıkçılık belgesi bedeli için Foça Bölgesi'nde 38,1 TL ve Gökova Bölgesi'nde 17,6 TL olarak belirlemişlerdir. Mogan Gölü'nde ise KDY göre, belgenin zorunlu olması durumunda ödenmek istenen miktar 49,6 TL'dir. Gerçekleştirilen 2 çalışmada zorunlu belge durumunda ödenmek istenen ortalama değer Foça ÖÇK Bölgesi ile daha yakın benzerlik taşırken, Gökova ÖÇK Bölgesi ile benzerlik taşımadığı tespit edilmiştir. Belgenin zorunlu olması durumunda yüksek miktar ödemek isteyenler gerekçelerini gelecek nesillerin balık yiyebilmesi, belge için ödenen ücretin gölün bakımı ile temizliğine, amatör balıkçılık faaliyetlerinin desteklenmesi için harcanması ve etkin denetim şartı şeklinde sıralamışlardır. Diğer yandan hiç ödemek istemeyenler ise, maddi imkan ve gelir yetersizliği, bu etkinlik için ekonomiye yeterli katkı zaten yaptıklarını belge için ödemenin gereksizliği ve amatör avlanmanın göl kenarında yapılan diğer faaliyetler gibi temel bir hak olduğu şeklinde ifade etmişlerdir. Ödeme miktarı hakkında belirli görüşe sahip olmayanların bir kısmı zorunlu bir ödeme yerine, bağış vermeye sıcak baktıklarını, diğer kısmı ise amatör balıkçılık şartlarının iyileştirilmesi şartıyla devlet tarafından belirlenecek herhangi bir ücreti ödeyeceklerini belirtmişlerdir. Devlet tarafından belirlenen güncel değer olan 20 TL veya yaklaşık bedel ödemek isteyen amatörler, amatör balıkçı belgesinin bugünkü bedelinin kendileri için uygun olduğunu ve bu uygulamanın devam etmesini istediklerini belirtmişlerdir.

Amatör balıkçılık yoluyla elde edilen ürünün satışı avcılar arasında zaman zaman gözlenmektedir. Dırmıkçı [28], çalışmasında amatör balıkçıların %12,5 gelir

amacıyla aktiviteyi yaptıklarını saptamıştır. Tunca vd. [20], avladıkları ürünü satanların oranını Gökova Bölgesi için %6,2 iken, Foça Bölgesi için %34,6 olarak tespit etmişlerdir. Ateşşahin vd.[29] Elazığ İli'nde yaptıkları araştırmada amatör balıkçılık yapan kişilerin %12, 2 oranı ile satış amacıyla balığı değerlendirdiklerini tespit etmiştir. Alyanak [30], Batı Anadolu İç sularında 16 farklı ilden 141 kişiyle yaptığı çalışmada amatör balıkçıların %3,5'lük oranda olta balıkçılığında gelir elde edildiğini tespit etmiştir. Mogan Gölü'nde 141 amatör balıkçı arasından sadece % 1'lik bir kesimin avcılıktan elde ettiği ürünü sattığı saptanmıştır. Mogan Gölü'nde yapılan çalışma sonuçları ile diğer çalışma sonuçları kıyaslandığında elde edilen verilerin iç sularda benzerlik gösterdiği, denizel ortamla farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Deniz ürünlerinin daha değerli olması ile turizm talebinin sonuçları etkilediği düşünülmektedir.

Amatör balık avcılığına başlama sebepleri arasında Tunca vd.[20], balıkçıların avcılığa çoğunlukla merak sonucu yaptıklarını belirlemişlerdir. Bu oran Gökova için %44,6 ve Foça için %45,4 olarak belirlenmiştir. Ateşşahin vd.[29] Elazığ İlinde yaptıkları araştırmada amatör balıkçılık yapan bireylerin % 95,9'unun hobi amaçlı avlandığını tespit etmişlerdir. Alyanak [30], Batı Anadolu'da amatör balıkçıların %85'inin kendi ilgileri doğrultusunda amatör avcılığa başladıkları şeklinde bir tespit yapmıştır. Mogan Gölü'ndeki balıkçıların %54'ünün amatör avcılığa başlama sebeplerinin başında akraba bireylerinin önerisi, özellikle de baba figürünün öne çıktığı belirlenmiştir. Amatör balıkçılığa başlama nedenleri arasında karşılaştırma yapılan Tunca vd.[20] , Alyanak'ın [30], çalışmalarında amatör balıkçıların sırasıyla merak duygusuyla ve kendi ilgileri doğrultusunda aktiviteye başladığı görülürken, Mogan Gölü'nde yapılan çalışmada %54'le akraba etkisi belirgin öne çıkmaktadır.

Yapılan saha çalışması sırasında, amatör balıkçılık faaliyetlerinin sürdürüldüğü gölde kaçak olarak ağ ve pinterlerle ve kısmen de iç sularda tebliğle yasaklanan zıpkınla avcılık yapıldığı saptanmıştır. Yasadışı avcılık gölde en önemli problemlerden biri olarak öne çıkmaktadır. Gölde gözlemlenen diğer bir husus kişilerin başka su kaynaklarından taşıdıkları balık türlerinin izinsiz olarak göle nakil ettikleri şeklindedir. Göle diğer su kaynaklarından getirilen balıkların canlı naklinin yapılması diğer iç su kaynaklarının da maruz kaldığı ciddi bir problem olarak göze çarpmaktadır.

Mogan Gölü'nde kirlilik GZFT modelinde zayıf yönler arasında belirlenen kriterlerden biridir. Ülkemizde hassas havza bölgelerinin ve su niteliklerinin saptanması projesi kapsamında Carlson Trofik İndeksine dayalı olarak da trofik durum değerlendirmesi yapılmış olup, gölün hipertrofik (çok kirli su) seviyede olduğu tespit edilmiştir [31].

Yine GZFT modelinde tespit edilen su seviyesindeki düşüş gölün ve gölde bulunan fauna ve floranın yüzleştiği tehditler arasında yer almaktadır. Bu nedenle, Mogan Gölü'ne, Kesikköprü Baraj Gölü'nden yıllık yaklaşık 4,5 milyon m³ su verilmektedir. İlk su takviyesine 2010 yılında başlanmış olup sadece kurak dönemlerde su verilmektedir. Gölde, 2014 yılında ise su takviyesi 9 Temmuz-20 Eylül tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir [31].

Gölde yapılan çalışma neticesinde analizi yapılan bulgular ve tespit edilen problemlere karşı aşağıda sıralanan hususlar öneri olarak sunulabilir:

1. Öncelikle, gölde sorumlu ve sürdürülebilir amatör balıkçılık faaliyeti gerçekleştiren kitlenin büyüklüğünün bilinmesini gerektirmektedir. Bunun sağlanabilmesi için, amatör balıkçı belgesinin alınması ve avcılık sırasında bulundurulması zorunlu olmalıdır. Böylece etkinliği gerçekleştiren kitlenin büyüklüğü ve su ürünleri stokları üzerine etkileri daha iyi bilinecektir ve günümüzde gittikçe büyüyen ve organize olan sektör böylece daha iyi yönetilecektir.

2. Mogan Gölü, Ankara İli ve çevre iller açısından amatör balıkçılık için önemli ve özel bir konuma sahip bir iç su kaynağıdır. Ticari balık avcılığının tebliğle sınırlandırıldığı gölün yüzleştiği sorunlar arasında yasadışı avcılık, amatör balıkçılık kurallarına uyulmaması, denetim yetersizliği sayılabilir. Bu nedenle gölün iyi bir yönetim şekline ve etkin bir denetime ihtiyaç duyduğu aşikardır.

4. Gölde stokların sürdürülebilirliği ve amatör balıkçılığın devamlılığı açısından görüşülen kişiler tarafından gölün işletim hakkının kiralanması ve devredilmesi önerilmiştir. Bu uygulamanın Gölbaşı Özel Çevre Koruma Bölgesi olarak belirlenen rekreasyon ve turizm alanı içinde yer alan Mogan Gölü'ne mevzuat ve yasalar çerçevesinde uygulanabilirliği araştırılmalıdır.

5. İç sulardaki amatör avcılığa dair veri toplanması ve istatistikî analizlerin

yapılması amatör balıkçılığın daha iyi anlaşılmasına ve analiz edilmesine yardımcı olacaktır.

6. Gölün bakımının ve ilaçlama çalışmalarının ve gerek su ve gerekse de çevre temizliğinin yapılması amatör balıkçılar için faaliyetin sürdürülebilirliği açısından önemli bir husustur. Gölün temizlik çalışmalarının başlaması göldeki yaşamın devamlılığı ve geleceği için atılan önemli bir adımdır. Ayrıca amatör balık avcılığının desteklenebilirliği açısından gölgelik ve yeşil alanların artırılması, gölde faaliyetin yapılabileceği iskele gibi platformların oluşturulması önerilebilir.

7. Gölde bulunan ekolojik açıdan gölün doğal ortamında bulunmayan gümüş balığı (*Atherina boyeri*) ve gümüşü havuz balığı (*Carassius gibelio*) gibi türlerin göldeki diğer balık stoklarına etkisi üzerine araştırmaların yapılması ve gerekli bilimsel analiz ve çalışmalar yapıldıktan sonra stokları destekleyici ve güçlendirici adımların atılması yerinde olacaktır.

8. Amatör balıkçılık konusunda evrensel sorumlu amatör balıkçılık ilkeleri uyum çalışmaları geliştirilmelidir [32].

KAYNAKLAR

- [1] Food and Agriculture Organization of the United Nations, <http://www.fao.org/in-action/globefish/fishery-information/resource-detail/en/c/1013313/> (Aralık, **2017**)
- [2] Franquesa, R., Gordo, A., Mina, T., Nuss, S. & Borrego, J.R., The recreational fishing in the Central and Western European Mediterranean frame. GEM UB. Universitat de Barcelona. Available <http://www.gemub.com/pdf/recreofao.pdf>, **2004**.
- [3] Parkkila, K., Arlinghaus, R., Artell, J., Gentner, B., Haider, W., Aas, Ø., Barton, D., Roth, E. & Sipponen, M. , *Methodologies for assessing socio-economic benefits of European inland recreational fisheries*. EIFAC Occasional Paper No. 46. Ankara, FAO. 112 pp., **2010**.
- [4] Granek, E.F., Madin, E.M.P., Brown, M.A., Figueira, W., Cameron, D.S., Hogan, Z., Kristianson, G., De Villiers, P., Williams, J.E., Post, J., Zahn, S. Arlinghaus, R., Engaging recreational fishers in management and conservation: global case studies., *Conservation Biology*, 22: 1125–1134., **2008**.
- [5] Arlinghaus, R. & Cooke, S. J. Recreational fisheries: socioeconomic importance, conservation issues and management challenges. In *Recreational Hunting, Conservation and Rural Livelihoods: Science and Practice* (Dickson, B., Hutton, J. & Adams, W. M., eds), pp. 39–58. Oxford: Blackwell Publishing, **2009**.
- [6] Cooke, S. J. & Cowx, I. G., *The role of recreational fisheries in global fish crises*, *BioScience* 54, 857–859, **2004**.
- [7] Tillner, R., Eine vergleichende Analyse der Angelbeteiligung in ausgewählten Industrienationen. Bachelor-Arbeit. Landwirtschaftlich-Gärtnerische Fakultät. HumboldtUniversität zu Berlin. 99 p., **2007**.
- [8] DFO, *Survey of Recreational Fishing in Canada (2010)* Ottawa, ON: Fisheries and Oceans Canada Statistics Division, **2012**.
- [9] Freire, K.M.F., Machado, M. L., Crepaldi, D., *Overview of Inland Recreational Fisheries in Brazil*, Article in Fisheries, **2012**.
- [10] Winfield, J., I., Recreational fisheries in the UK: natural capital, ecosystem services, threats, and management Article in Fisheries Science 82(2), **2016**.

- [11] Zengin,M., *An Overview of the Status of Recreational Fisheries in Turkey: Samples of Galata Bridge, The Dardanelles, and Lake Abant (Yomra,Trabzon,Türkiye)*, *Yunus Araştırma Bülteni*,51-65, **2013**.
- [12] 4/2 Numaralı Amatör Amaçlı Su Ürünleri Avcılığının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2016/36),29800 sayılı resmi gazete,13 Ağustos, **2016**.
- [13] Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü (BSGM), <http://www.tarim.gov.tr/BSGM/Belgeler/Icerikler/Su%20Ürünleri%20Avcılığıamatör%20balık%20avcılığı%20dernekleri.pdf> (Ocak, **2018**)
- [14] Su Ürünleri Bilgi Sistemi,<http://www.subis.tarim.gov.tr/UserLogin.aspx> (Ocak, **2017**)
- [15] Su Ürünleri Kanunu, 13799 sayılı resmi gazete, (Değişik : 15/5/1986 - 3288/2 md.), 4 Nisan **1971**.
- [16] Anonim, Gölbaşı Özel Çevre Koruma Bölgesi Çevre Düzeni Planı Araştırma ve Plan Kararları Raporu, ÖÇKK, Ankara, **1992**
- [17] Boşgelmez, A., *Gölbaşı Mogan Gölü Andezit Taşı Centaurea tchihatcheffii, II.Uluslararası Gölbaşı Göller-Andezit ve Sevgi Çiçeği Festivali*,Bizim Büro Basımevi,Ankara,**2006**.
- [18] Altınbilek. D., Usul, N., Yazıcıgil, H., Kutoğlu, Y., Merzi, N., Gögüş, M., Doyuran, V., Günyaktı, A., Mogan ve Eymir Gölleri'nin su kaynakları. Mogan ve Eymir Gölleri 1. Çevre Kurultayı,(eds:Boşgelmez,A.),Bizim Büro Basımevi,24-25,**2006**.
- [19] Gül, A., Benzer, S., Saylar, Ö., Gül, G., Yılmaz, M., *Mogan Gölü balık faunası*, Araştırma Makalesi, BAUN Fen Bil. Enst. Dergisi, 19(1), 91-103, ,**2017**.
- [20] Tunca, S., Ünal, V., Miran, B., *Foça ve Gökova Özel Çevre Koruma Bölgelerinde Amatör Balıkçılığın Sosyal ve Ekonomik Yönü Final Raporu*, **2013**
- [21] Holvad, T., *Contingent Valuation Methods: Possibilities and Problems, Transport Research and Consultancy*, London, **2006**.
- [22] Pak,M., Türker,M.,“Orman Kaynağından Rekreatyoneel Amaçlı Yararlanmanın Ekonomik Değerinin Koşullu Değerlendirme Yöntemi Yardımıyla Tahmin Edilmesi (Kapıçam Orman İçi Dinlenme Yeri Örneği)”, *KSÜ Fen ve Mühendislik Dergisi* 7,**2004**.
- [23] Tisdell, C.A., *Economics of Environmental Conservation*. Elsevier Science Publisher, Amsterdam, Holland, 359, **1991**.

- [24] Lamtrakul, P., Teknomo, K. and Hokao, K. ,Public Park Valuation Using Travel Cost Method, *Proceedings of the Eastern Asia Society for Transportation Studies*, Vol. 5, 1249 – 1264, **2005**.
- [25] Olsen,J.,Note on The UniquenessOf The Maximum Likelihood Estimator For The Tobit Model,*Econometrica*,Vol.46,No.5, **1978**.
- [26] Amemiya, T., Tobit Models: A Survey, *Journal of Econometrics* 24: 3-61, ABD,**1984**.
- [27] Sammut-Bonici,T.,Galea,D.,SwotAnalysis, <https://www.researchgate.net/publication/272353031>, **2015**.
- [28] Dırmıkçı, L., İzmir Körfezi'nde Kıyıda Yapılan Amatör Balıkçılık Üzerine Araştırma, **2009**.
- [29] Ateşşahin, T.,Aslan E.,Özmen, M.,M., Elazığ İlindeki Amatör Balıkçıların Sosyo-Demografik Özellikleri Üzerine Bir Ön Araştırma(Elazığ), *Yunus Araştırma Bülteni*,41-50,**2014**.
- [30] Alyanak, M., *Batı Anadolu İç sularında Amatör Balıkçılığın Sosyo Demografik ve Ekonomik Özellikleri*,Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, Su Ürünleri Temel Bilimler Anabilim Dalı,Bornova-İzmir,**2016**.
- [31] Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Göller ve Sulak Alanlar Eylem Planı (2017-2023), Ankara, s33-34-35, **2017**.
- [32] Arlinghaus, R., Cooke , S.J.,Cowx, I,G., Providing Context To Global Code Of Practice For Recreational Fisheries, *Fisheries, Fisheries Management and Ecology*, 17,146-156, **2010**.

EK-ANKET FORMU*

MOGAN AMATÖR BALIKÇILIĞIN SOSYOEKONOMİK ANALİZİ ANKETİ

Mogan Gölü'nde sahil şeridi boyunca çok sayıda amatör balıkçı spor etkinliğini gerçekleştirmektedir. Yapılacak çalışmada; balıkçıların sosyo-ekonomik durumlarının araştırılması hedeflenmektedir. Anket Çalışması Hacettepe Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi Gülten ÇİÇEK tarafından yapılmaktadır.

Tarih:

Anket No:

Anketin yapıldığı alan:

Yaş?

1. Cinsiyet?

1)Erkek 2)Kadın

2. Yaptığınız İş nedir?

1)Kamu

2)Yerli özel sektör

3)Yabancı özel sektör

4)Emekli

5)İşim yok

6)Ev hanımı

7)Öğrenci

8)Çiftçi

9)Profesyonel Balıkçı

10)Serbest meslek

11)Diğer

3. Medeni hal?

1) Evli

2)Bekar

3)Boşanmış

4. Mezuniyet durumu?

*Crom Alpha Güvenilirlik Analizi Yapılmıştır.

5. Aylık kazancınız?

- 1) <-500 2) 501-1000 3) 1001-1500 4) 1501-2000
5) 2001-2500 6) 2501-3000 7) 3000-3500 8) Diğer

6-Kara avcılığıyla uğraşıyor musunuz?

- 1) Evet 2) Hayır

7. Amatör su ürünleri balıkçı belgesine sahip misiniz?

- 1) Evet 2) Hayır

8. Amatör balık avcılığı derneklerine üyeliğiniz var mı?

- 1) Evet 2) Hayır

9. Evet ise derneğin ismi;

10. Amatör avcılığın hangi türüyle uğraşıyorsunuz?

- 1) Kıyıdan olta ile avcılık 2) Kıyıdan zıpkın vasıtasıyla dalış yaparak
3) Tekneden olta ile avcılık 4) Tekneden zıpkın vasıtasıyla dalış yaparak

11. Avcılık esnasında hangi av araçlarını kullanıyorsunuz?

12. Kaç yıldır balıkçılık yapıyorsunuz?

13. Daha çok hangi amaçla balık avlıyorsunuz?

- 1) Spor yapmak 2) Eğlence 3) Dinlenme 4) Boş vakit geçirme

14. Ne zaman balık avlarsınız? (bir veya daha fazla şık işaretlenebilir)

- 1) Hafta sonları 2) Hafta içi 3) Her zaman

15. Genellikle gün içinde ne zaman balık avlarsınız?

- 1) Gün doğumu 2) Öğle vakti 3) Öğleden Sonra 4) Gün batımı
5) Gece vakti 6) Günün her saatinde

16. Kış mevsiminde gün içinde ortalama kaç saat balık avcılığı yaparsınız?

17. Yaz mevsiminde gün içinde ortalama kaç saat balık avcılığı yaparsınız?

18. Balık avlamaya genellikle kaç kişiyle gidersiniz?

19. Avladığınız balık ve diğer su ürünlerini tüketir misiniz?

1) Evet 2) Hayır

20. Avladığınız limit altı boydaki balıkları suya iade eder misiniz?

1) Evet 2) Hayır

21. Avladığınız ıskarta balıkları suya geri salar mısınız?

1) Evet 2) Hayır

22. Avladığınız balıkları satar mısınız?

1) Evet 2) Hayır

23. Geçen yıl avlanma malzemelerine ne kadar harcama yaptınız?

24. Geçen yıl yeme ne kadar harcama yaptınız?

25. Geçen yıl balık avcılığı yapmak için ulaşım harcadığınız miktar?

26. Bir gün içinde yem için ortalama harcadığınız miktar?

27. Bir gün içinde ortalama ulaşım harcadığınız miktar?

28. Bir gün içinde ortalama diğer ihtiyaçlarınız için harcamanız ne kadar?

29. Buraya hangi vasıta ile geldiniz?

1) Kendi vasıtam 2) Beraberimdekilerin vasıtası 3) Toplu taşıma

4) Bisikletimle 5) Araçsız (yürüyerek)

30. Bu tip aktivitelere aylık kazancınızın miktar olarak ne kadarını ayırıyorsunuz?

31. İkamet ettiğiniz yer ile göl kenar arasındaki mesafe ne kadar (km/sa)?

32. Balık av malzemelerinizin bugünkü bedeli ne kadardır?

33. Bu sene tekneyle balık avcılığı yaptınız mı?

1) Evet 2) Hayır

34. Tekneyle balık avcılığı yaptıysanız, avcılık yaptığınız tekne boyu ve motor gücü?

35. Balık avcılığı yaptığınız teknenin sahibi?

1) Kendi tekne 2) Arkadaş 3) Kiralık 4) Diğer

36. Teknenin yıllık tamirat ve bakım masrafı?

37. Teknenin yıllık yakıt masrafı?

38. Balık avladığınız yerin kıyıdan maksimum ve minimum mesafesi? (m)

39. Balık avladığınız yerin maksimum ve minimum derinliği? (m)

40. Bu sene hangi balık türlerinden kaç kg avladınız?

1) Sazan 2) Turna 3) Kadife Balığı 4) Yayın 5) Gümüş

6) Kerevit 7) Diğer

41. Diğer (açıklayınız)

42. Günlük maksimum kaç kg balık avlarsınız?

43. Günlük ortalama kaç kg balık avlarsınız?

44. Yıllık kaç gün ortalama balık avlamaya gidersiniz?

45. Balık avlarken kontrol ve denetimden sorumlu kurumlar tarafından hiç denetlendiniz mi?

1) Evet 2) Hayır

46. Evetse, hangi kurum tarafından denetlendiniz?

1) Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı 2) Emniyet Genel Müdürlüğü

3) Jandarma Komutanlığı 5) Belediye

47. Denetim sırasında idari para cezası veya istihsal vasıtasına el koyma cezası aldınız mı?

1) Evet 2) Hayır

48. Eğer ceza aldıysanız ne çeşit bir cezaydı (idari para cezası veya istihsal vasıtasına el koyma)?

49. Amatör balıkçılık kayıt defteri (tür, ağırlık, boy) tutup defteri yetkili kuruma vermek zorunlu olsaydı, bu uygulamayı yerine getirir miydiniz?

1) Evet 2) Hayır

50. Amatör balıkçı belgesi zorunlu olmalı mı?

1) Evet 2) Hayır

51. Amatör balıkçı belgesi zorunlu olsa, bu belge için ne kadar miktar ödemek istersiniz?

52. Mogan Gölü'ndeki amatör balıkçılığın kalitesini nasıl değerlendirirsiniz?

- 1) Çok kötü 2) Kötü 3) Orta 4) İyi 5) Çok iyi

53. Amatör balık avcılığına nasıl başladınız?

- 1) Arkadaş/Akraba etkisi 2) Merak 3) Balık (besin) ihtiyacı 5) Diğer nedenler

54. Bu alana Gölbaşı dışından mı geliyorsunuz?

- 1)Evet 2)Hayır

55. Eğer evet ise, amatör balık avlamak için neden Mogan'ı seçtiniz?

- 1) Arkadaş önerisi 2) Balık avı verimli 3) Ulaşım kolaylığı

- 4) Turistik gezi 5) Akraba/arkadaş ziyareti 6) Ortamın balık avcılığına uygunluğu 7) Diğer nedenler

56. Yıl içinde hangi aylarda balık avlarsınız?

Ocak () Şubat () Mart () Nisan () Mayıs () Haziran ()

Temmuz () Ağustos () Eylül () Ekim () Kasım () Aralık ()

57. Amatör balıkçılık yapmanızla ilgili dikkat ettiğiniz hususları karşılaştırınız

[Kesinlikle(0) Büyük ölçüde(1) Orta(2) Biraz(3) Çok az(4) Eşit(5) Çok az(6) Biraz(7) Orta(8) Büyük ölçüde(9) Kesinlikle (10)]

58. Gıda ihtiyacını gidermek 0- 1- 2- 3- 4 -5 - 6 -7- 8- 9- 10

59. Boş zamanlarını değerlendirme 0- 1 -2- 3 - 4- 5- 6 -7 -8 -9- 10

60. Ruhsal dinginlik sağlamak 0 -1 -2- 3 - 4- 5 – 6- 7- 8 -9- 10

61. Sportif bir aktivite yapmak 0 –1- 2- 3 - 4- 5- 6- 7- 8 -9 -10

62. Amatör balıkçılıkta karşılaştığınız sorunlar ve öneriler

* Araştırmada Tunca vd.[20] tarafından önerilen ve uygulanan anket, iç su amatör balıkçılığına uyarlanarak kullanılmıştır.

ÖZGEÇMİŞ

Kimlik Bilgileri

Adı Soyadı : Gülten ÇİÇEK

Doğum Yeri : Hozat-TUNCELİ

Medeni Hali : Bekar

E-posta : gultencicek78@gmail.com

Adresi : Ankara İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü
Yenimahalle-ANKARA

Eğitim

Lise : Ev Ekonomisi Meslek Lisesi –SİİRT (1996)

Lisans : Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sinop Su Ürünleri Fakültesi (2007)

Yabancı Dil ve Düzeyi

YDS-73 (2015)

İş Deneyimi

1998 : Ankara İl Gıda Tarım Hayvancılık Müdürlüğü –Su Ürünleri
Mühendisi

T.C.
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
Rektörlük

Sayı : 35853172/ 433 -1374

2 Nisan 2016

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Enstitünüz Hidrobiyoloji Anabilim Dalı öğretim üyesi Prof. Dr. Sedat V. YERLİ danışmanlığında yüksek lisans programı öğrencilerinden Gülten ÇİÇEK tarafından yürütülen "Mogan Gölü'nde Amatör Balıkçılığın Araştırılması" başlıklı tez çalışması, Üniversitemiz Senatosu Etik Komisyonunun 26 Nisan 2016 tarihinde yapmış olduğu toplantıda incelenmiş olup, etik açıdan uygun bulunmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Rahime M. NOHUTCU
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Gülten ÇIÇEK <gultencicek78@gmail.com>

"Foça ve Gökova Özel Çevre Koruma Bölgeleri'nde Amatör Balıkçılığın Sosyal ve Ekonomik Yönü" çalışmasında kullanılan anket kullanım izni

Sezgin Tunca <sezgin.tunca@gmail.com>

27 Ocak 2018 17:21

Alıcı: Gülten ÇIÇEK <gultencicek78@gmail.com>

Cc: "vahdetunal@gmail.com" <vahdetunal@gmail.com>

Merhaba Gülten

Çalışmalarında başarılar. Tezden ve anketten faydalanabildiğine sevindim. İlgili izin yazısı aşağıda. Vahdet hocadan da benzerini sorabilirsin.

Hacettepe Üniversitesi Biyoloji-Hidrobiyoloji Bölümü'nden Prof.Dr. Sedat V.YERLİ'nin danışmanlığında Yüksek Lisans Öğrencisi Gülten ÇIÇEK tarafından 2015 yılında başlanan "Mogan Gölü'nde Amatör Balıkçılığın Araştırılması" konulu tez çalışmasında "Foça ve Gökova Özel Çevre Koruma Bölgeleri'nde Amatör Balıkçılığın Sosyal ve Ekonomik Yönü" çalışmasında kullanılan "Foça-Gökova Özel Çevre Koruma Bölgeleri'ndeki Amatör Balıkçılığın Sosyoekonomik Analizi Anketi 'nin kullanılması için tarafımdan izin alınmıştır.

Sezgin Tunca
Department of Economics and Management
University of Helsinki
Helsinki Sustainability Center
MARMAED Network
Focal Point Turkey-International Ocean Institute

Sezgin

Kimden: Gülten ÇIÇEK

Gönderildi: 27 Ocak Cumartesi 15:26

Konu: "Foça ve Gökova Özel Çevre Koruma Bölgeleri'nde Amatör Balıkçılığın Sosyal ve Ekonomik Yönü" çalışmasında kullanılan anket kullanım izni

Kime: Sezgin Tunca

[Alıntılanan metin gizlendi]

Gülten ÇIÇEK <gultencicek78@gmail.com>

"Foça ve Gökova Özel Çevre Koruma Bölgeleri'nde Amatör Balıkçılığın Sosyal ve Ekonomik Yönü" çalışmasında kullanılan anket kullanım izni

Vahdet Ünal <vahdetunal@gmail.com>

28 Ocak 2018 21:09

Alıcı: Gülten ÇIÇEK <gultencicek78@gmail.com>

Hassasiyetiniz için teşekkürler. Atıf yapmak kaydıyla her türlü anket, bilgi, fotoğraf vb kullanabilirsiniz. Hiçbir sorun olmayacağı gibi bu durumdan fazlasıyla memnun olunuz...
Kolaylıklar dilerim.
Vahdet

iPhone'umdan gönderildi

Gülten ÇIÇEK <gultencicek78@gmail.com> şunları yazdı (28 Oca 2018 12:30):

[Alıntılanan metin gizlendi]

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS/DOKTORA TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BİYOLOJİ BÖLÜMÜ ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA

Tarih: 05/02/2018

Tez Başlığı / Konusu: Mogan Gölü'nde Amatör Balıkçılığın Araştırılması

Yukarıda başlığı/konusu gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 81 sayfalık kısmına ilişkin, 05/02/2018 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı %6 'dır.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kaynakça hariç
- 2- Alıntılar hariç/dâhil
- 3- 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

05.02.2018

Tarih ve İmza

Adı Soyadı: Gülten ÇİÇEK
Öğrenci No: N142255503
Anabilim Dalı: Biyoloji
Programı: Hidrobiyoloji
Statüsü: Y.Lisans Doktora Bütünleşik Dr.

DANIŞMAN ONAYI

UYGUNDUR.

PR.F. DR. SENA U. YERLİ
(Unvan, Ad Soyad, İmza)